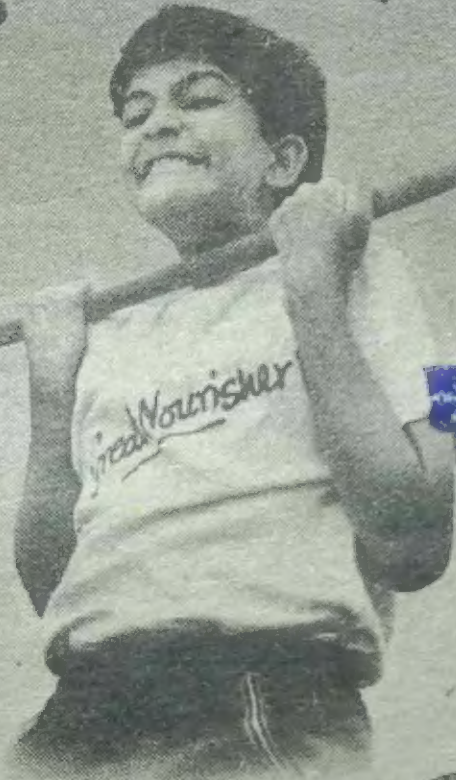

ଏବେ ହାଲିକ୍ସ ଅତିରିକ୍ତ କ୍ୟାଲସିୟମ ସହ

Anil Kumar Panigrahy

“ବଢ଼ିଲା
ପିଲାମାନେ
ଅଧିକ
କ୍ୟାଲସିୟମ ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି।”

ବର୍ତ୍ତମାନ ହରଲିକ୍ସ ଅତିରିକ୍ତ କ୍ୟାଲସିୟମରେ
ସମୃଦ୍ଧ—ଯାହା ବଢ଼ିଲା ପିଲାମାନଙ୍କର ଶକ୍ତି ବାନ୍ଧୁ
ଓ ସୁସ୍ଥ ହାତ ଗଳ୍ପ ପାଇଁ ଅତି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ସମସ୍ତ
ପରିବାରର ଉତ୍ତମ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପାଇଁ ଏକାନ୍ତ ଚରୁରୀ ।

ହରଲିକ୍ସ, ଶକ୍ତି ଓ ସ୍ୱାମର୍ଥ୍ୟ ଯୋଗାଉଥିବା ପ୍ରୋଟିନ୍,
ରିଟାମିନ୍, ମିନେରାଲ୍ସ ଓ କାର୍ବୋହାଇଡ୍ରେଟ୍ସ୍ ବଳି
ସ୍ୱାଦୁକ ପଦାର୍ଥ ଉପାଦାନରେ ତିଆରି । ତେଣୁ
ବର୍ତ୍ତମାନ ଅତିରିକ୍ତ କ୍ୟାଲସିୟମ ଅର୍ଥ, ଅଧିକ ଉତ୍ତମ
ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ।

ପୁଷ୍ଟି ଯୋଗାଇଦେଉ ଅତୁଳନାୟ

HTA-6037 ORI

ଜହ୍ନ ମାୟା

ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୧୯୮୮

ବିଷୟ-ସୂଚୀ

ସପ୍ତାହକାୟ	... ୭	ମୁକ୍ତା ରାକ୍ଷସ	... ୩୫
ଜହ୍ନମାୟା ସମ୍ବାଦ-ବିଚିତ୍ରା	... ୯	ଅସଲ କବିରାଜ	... ୩୯
ସତ୍ୟ ଅସତ୍ୟ	... ୧୦	କୃଷ୍ଣାବତାର	... ୪୩
ବୁର ପରବତ	... ୧୧	ଠକ ଜ୍ୟୋତସ	... ୫୧
ବୋଝ	... ୧୭	ସେନାପତି ନିବାଚନ	... ୫୭
ଜନକ ଉପତ୍ୟକାର କାହାଣୀ	... ୧୯	ଭଗବାନ ସାକ୍ଷୀ	... ୫୯
ଅରଣ୍ୟରେ ରାଜକନ୍ୟା	... ୨୭	ପ୍ରକୃତର ବିସ୍ମୟ!	... ୬୩
ଉପଯୋଗିତା	... ୩୪	ଫଟୋ-ପରିଚୟ-ପ୍ରତିଯୋଗିତା...	୬୫

ପ୍ରତି ସଂଖ୍ୟା : ୨-୫୦

ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ : ୩୦-୦୦

ମଉଜ-ମଉଜିସ୍‌ର ଦୁନିଆରେ ମିଶନ୍ସ-ମ୍ୟାଗୀ କୁହର ସବସ୍ୟ ହୁଅନ୍ତୁ !

ତେଣୁ ସବସ୍ୟ ହେବା ଲାଗି, * ଟି ଖାଇ ମ୍ୟାଗୀ ନୂତନସ୍‌ ପ୍ୟାକ୍‌ ର ଆଉ ପଟ୍ଟରେ ଯେଉଁଠି
Maggi 2-Minute Noodles' ବୋଲି ନାମ ଲେଖା ରହିଛି ସେହି ଆଂଶକୁ ଖି ଲାଗି ଆମ
ପାଖକୁ ପଠାନ୍ତୁ । ଆପଣଙ୍କୁ ଆଜିକାଲି ସବସ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ସୁପର ମ୍ୟାଗୀ ସବସ୍ୟ ପଦର ଏବଂ
ବ୍ୟାଗ୍‌ ଓ ସବସ୍ୟ ଶେରାବିନ୍ଦ୍ର ହେବାକୁ ଏକ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଆମେ ଆପଣଙ୍କ ପାଖକୁ ପଠାଇଛୁ ।
ଏହାଛଡ଼ା ଏହିସବୁ ଉପହାର ମଧ୍ୟରୁ ଯେକୌଣସି ଗୋଟିଏକୁ ବାଛିବା ଲାଗି
ସୁଯୋଗ ମଧ୍ୟ ମିଳିବ—

- ମ୍ୟାଗୀ ସୁଇ ଡର, ଡେଡ୍ (ଏକ ଗମୟ-ସାରଣୀ ଓ ୨୦ ଟି ପୁସ୍ତକ ଲେଖୁଛନ୍ତି)
  - * ମ୍ୟାଗୀ ଟ୍ରାଭିଙ୍ଗ୍‌ ଟେମ୍ (ଟ୍ରାଭିଙ୍ଗ୍‌ ଟେମ୍) * ବୁକ୍‌ସ୍‌ ପୁସ୍ତକ (ନାମା ଗୋଲ୍‌ବ୍ୟାମା)
  - ମ୍ୟାଗୀ ପୋଷ୍ଟାଲ୍‌ ଟେକ୍ * ଡିଜିଟାଲ୍‌ ଟେକ୍ (ପ୍ରତ୍ୟେକ ଡର ନୂତନ ସଂଖ୍ୟା ମିଳିବ)
- ଘର ଆପଣଙ୍କୁ ବୁଝାନ୍ତୁ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଉପହାର ପାଇଁ * ଟି ଖାଇ ଖୋଲନ୍ତୁ ପଠାଇ ଏହି ସବୁ * ଟି
ପାକ ଉପହାରକୁ ଏକ ମିଆଁର ମଧ୍ୟରେ ସଜସ୍ବ କରି ପାରିବେ । ଖାଇ ଡର ଏବଂ
କରିପାରେ ମ୍ୟାଗୀ ପଦରେ ଅନେକ ଚିତ୍ରାଙ୍କନର ସଜଣା ଦେଖିବ ।
ତେଣୁ ଆଜି ସବସ୍ୟ ହୁଅନ୍ତୁ !

ଏହା ସୁବୁଦ୍ଧି !

କାହିଁ ଉପହାର ମାନବରୁ ୨୦-ସମୟ ଟିକା ଲାଗାଇ ଲାଗାଇ ଗୁଡ଼ାନ୍ତୁ ଓ
ଏହାକୁ ଟିକେଟି ପଦର ଓଡ଼ିଏ ଡରରେ ଲେଖନ୍ତୁ.

ନାମ : ପୁରା ଠିକଣା : ବସନ୍ତ : ଗୋରା/ଗୋରା
ଯେକୌଣସି ଟିକା ଡର ଲାଗାଇ ଗୁଡ଼ାନ୍ତୁ ଏବଂ ଲେଖନ୍ତୁ
ଆମ ଡେଲି ଉପହାର ସୁବୁଦ୍ଧି ଖାଇ ନାମ

ଆପଣଙ୍କ ଗୁପ୍ତ ନାମ ଖାଇ ଏକ ଟିକେରେ ପଠାନ୍ତୁ—
ବ ମ୍ୟାଗୀ ବୁକ୍‌, ଟେକ୍‌, ଡର ଓ ଡର-ଟେକ୍‌, ଡର ଟେକ୍‌-୧୧୦୦୦୦

ସୌରଭ ମନମୁଗ୍ଧକାରୀ
ସନ୍ଦ୍ୟତା ତନ୍ମୁ ଆଶୋରି

ନୂଆ

ପ୍ରେମ୍

ସ୍ବାଭାବିକ ରୂପେ ଆପଣଙ୍କର

ଏବେ ଏକ ସୁବିଧାଜନକ ଆକାର ଆଉ ନୂଆ ସୌରଭରେ ମିଳୁଛି

ଜହ୍ନ ମାୟା

ସମ୍ପାଦକ : 'ଚନ୍ଦ୍ରପାଣି'

ସମ୍ପାଳକ : ଜାଗି ଚରନ୍ତ୍ରୀ

ଜନକ ଉପତ୍ୟକାର ବିଷୟ ବଜା ! ଏକ ଦିଗରେ
ଲଜ୍ଜୁର ଲୋଭରେ ଆତ୍ମର, ଅନ୍ୟ ଦିଗରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣପ୍ରତିମା
ଦିନେ ଜୀବନ୍ୟାସ ପାଇବ ଓ ସେହି ସୁନ୍ଦର ପରାଜିତ୍ୟାକୁ
ସେ ବିକ୍ରୀ ଦେବ, ସେ ସ୍ଵପ୍ନରେ ବିଶେଷ ଦୋଳ
ରହୁଥାଏ ! ଏ ଦୁର୍ବଳତାର ସୁଯୋଗ ନେଉଛି ଦୁଷ୍ଟ
ଯାଦୁକର । ବଜାର ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା, ଲୋଭ ଓ ଅଜ୍ଞାନର
ପରିଣତ ।

ଅମରବାଣୀ

ସୃଜନାତ୍ମକ ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ଚଉଦେବେତସେ ଜନଃ ।

ସପ୍ତରୁ ପ୍ରମାଣ କୁରୁତେ, ଲୋକସ୍ତଦନୁବର୍ତ୍ତତେ ॥

[ମହତ୍ ଲୋକମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସାଧାରଣ ଲୋକେ ଅନୁସରଣ
କରନ୍ତି । ମହାତ୍ ଲୋକଙ୍କ ସ୍ଵୀକୃତ ପଦ୍ମା ଅନୁସରଣ କରନ୍ତି ଏ
ବନ୍ଧୁ ବୁଦ୍ଧ ।]

ଦର୍ଶ : ୨୨

ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୧୯୮୮

ପୃଷ୍ଠା : ୩

ପ୍ରତି ସଂଖ୍ୟା : ଟ. ୨-୫୦ :: ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ : ଟ. ୩୦-୦୦

ଆପଣଙ୍କ ଶିଶୁକୁ ଦିଅନ୍ତୁ ସେରେଲାକର ଅଦ୍ଭୁତାୟ ଲାଭ

ପ୍ରଥମ ବହୁଳିଆ ଘନ ଆହାର ରୂପେ ।

ଆପଣଙ୍କ ଶିଶୁଟି ପ୍ରାୟ ୪ ମାସର ହୋଇଗଲେ, ତା' ପାଇଁ
ଚରାଇ ବୁଦ୍ଧ, ଦୁଧ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବହୁଳିଆ ଘନ ଆହାର ।
ତାକୁ ଦିଅନ୍ତୁ ସେରେଲାକର ଅଦ୍ଭୁତାୟ ଲାଭ ।

ପୁଷ୍ଟି ସାଧନ ଲାଭ : ସେରେଲାକର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆହାର,
ଆପଣଙ୍କ ଶିଶୁ ଚରାଇ କରୁଥିବା ସମସ୍ତ ପୁଷ୍ଟିକାରୀ ବୃକ୍ଷ
ପୋଷାକାୟ ; ଯଥା :— ସ୍ପେରୁସାର, ଶ୍ଵେତପାର, ତାମ୍ବା,
ଇଟାଲିନସ୍ ଇତ୍ୟାଦି ଖଣିଜପାର । ଏଥିରେ ଉନ୍ନତ କିଛି
ପ୍ରାଣୀଜୀବକ ତଥା ସର୍ବିକ ଆକାରରେ ରହିଛି ।

ଆହାର ଲାଭ : ସେରେଲାକର ଅସୁର ସ୍ଵାଦ ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ
ବହୁତ ଭଲ ଲାଗେ ।

ସମୟ ବଞ୍ଚେଇବାର ଲାଭ : ସେରେଲାକ ଆପଣଙ୍କୁ
ପାକକରା ହୋଇଛି ଏବଂ ଏଥିରେ ଦୁଧ ଓ ଚିନି ମଧୁସୂତ
ରହିଛି । ଏହାକୁ କେବଳ ଆଗରୁ ପୁରାପାଇଥିବା ଉଷୁମ
ପାଣିରେ ମିଶାନ୍ତୁ ।

ସହଜ ଲାଭ : ପ୍ରଥମ ପାଇଁ ଚିନି ପ୍ରକାର ସେରେଲାକ
ରହିଛି ।

ଯଦାକରି ଚରାଇପରେ ଲୋଖିଆରା ମିର୍ଚ୍ଚିଆବଳାକୁ ଯଦି
ପାକରେ ପାକନ କରନ୍ତୁ । ଯାହା ପାକହୋଇ ଏହି ଶିଶୁ
ତାହା ସ୍ଵସ୍ଥ କରାଯାଇ ଶୁଦ୍ଧତା ରହିବ, ଏବଂ ଆପଣଙ୍କ
ଶିଶୁ ମିଳିବ, — ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ପୁଷ୍ଟି ପ୍ରାପ୍ତିର ଆହାର ।

୬ ମାସରୁ

୪ ମାସରୁ

୬ ମାସରୁ

ମାଗଣାରେ

ସେରେଲାକ ବୋଗା କ୍ୟାର ବୁକ୍ ପାଇଁ
ଏହି ଠିକଣାରେ ଚିଠି ଲେଖନ୍ତୁ :
ସେରେଲାକ ପୋଷ୍ଟ ବକ୍ସ ନଂ : ୩
ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ - ୧୧୦୦୦୮

ସେରେଲାକର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି : ସ୍ଵାଦ ସୁକ୍ତ-ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୁଷ୍ଟି ସାଧନ ।

କନ୍ୟାମୟୀ ସମ୍ପାଦକ-ବିଜ୍ଞା

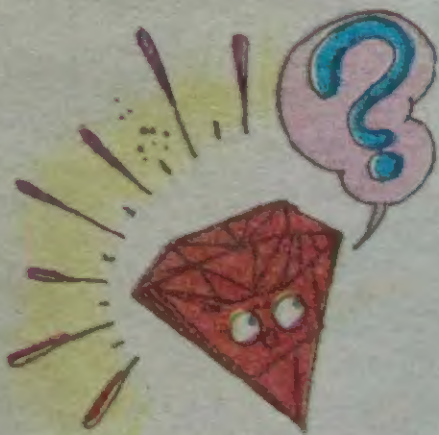
ALBATROSS

ବୃହତ୍ତମ ସମୁଦ୍ର-ବିଜ୍ଞା

ପକ୍ଷର ଦୈର୍ଘ୍ୟ ଅଠର ଫୁଟ । ଓଜନ ୧୦ ପାଉଣ୍ଡ । ଏହି
ବିଶାଳ ପକ୍ଷୀମାନେ ଏକଦା ସମୁଦ୍ର ଉପରେ ଓ ଉପକୂଳ-
ବର୍ତ୍ତୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ଭଡ଼ ବୁଲୁଥିଲେ ପ୍ରାୟ ପଚାଶ ଲକ୍ଷ ବର୍ଷ
ତଳେ । ତେବେ ଆମେରିକାରେ ସେ ପୂର୍ବର ଏ ପକ୍ଷୀର
ଫସିଲ୍ ଏବେ ମିଳିଛି । କିନ୍ତୁମାନ ଦେଖାପାଉଥିବା
ସମୁଦ୍ର-ବିଜ୍ଞାନମାନଙ୍କ ଭିତରେ ସବୁଠୁ ବଡ଼ ଦେଇ ୨୦
ପାଉଣ୍ଡ ଓଜନ ବଞ୍ଚିଥିବା ଆଲ୍‌ବାଟ୍ରସ୍ ।

ଘୃତ ନେଇଗଲା ଉଡ଼ାଇ !

କାଲିଫର୍ଣ୍ଣିଆର ଗୋଟିଏ ପ୍ରମୋଦ ଉଦ୍ୟାନରେ ଆଠବର୍ଷ
ବୟସ୍କା ଦାନ୍ତା ଘୃତ ଉଡ଼ାଇଥିଲା । ବାପା ମା ଘାସ
ଉପରେ ବସିଥିଲେ । ହଠାତ୍ ସେମାନେ ଦେଖିଲେ, ଝିଅଟି
ଭଡ଼ି ପାଉଛି । କଥା କ'ଣ ବ, ଗୋଟିଏ ଷ୍ଟେଟ୍ ବମାନ
ଅବତରଣ କରୁଥିଲା । ଘୃତର ନାଭିଲତ୍ନ ସୁତା ସେଥିରେ
ଲଗିଗଲା । ଝିଅ ଉପରକୁ ଉଠିଗଲା । ତେବେ କିଛି ଦୂର
ପରେ ଝିଅ ସୁତା ଉପରୁ ହାତ ମୁଠା ଶିଥିଳ କରି ତଳେ
ପଡ଼ିଲା । ନା, ଜଣମ୍, ହୋଇ ନାହିଁ ।

ରକ୍ତ-ହୀନ

ଡ୍ରାସିଂଟନ୍ ପାହୁଘରେ ପଡ଼ୁଥିବା ଗୋଟିଏ ସାଧାରଣ
ପାର୍ଶଲ୍ । ଖୋଲ ଦେଖିବା ବେଳକୁ କେନ୍ଦ୍ରକଣ୍ଠେ ଗୋଟିଏ
ଲଲ ରଙ୍ଗର ଶୁଭ୍ର ପତାର ଦେଇଛି । ଏହାର ମୂଳ କୋଟି
କୋଟି ଟଙ୍କା । ପୃଥିବୀରେ ମାତ୍ର ଚାରୋଟି ଲଲ୍, ଶୁଭ୍ର
ଥିବାର ଜଣାପାଏ ।

କେବଳ ମହଲୀଙ୍କ ଥାନା !

ସୁରୁଷମାନେ ଅଭିଯୋଗ ଉପସ୍ଥାପନା ପାଇଁ ସେଠାକୁ
ପାଠପାଠିଆ । କିନ୍ତୁ ଆଇନଗୁଡ଼ିକ ସେ ଥାନାର ସବୁ
କର୍ମଚାରୀ ମହଲ ।

ସତ୍ୟ ଅସତ୍ୟ

ଥରେ ପ୍ରହରୀମାନେ ଜଣେ ବନ୍ଦେଶୀକୁ ଆଣି ରାଜାଙ୍କ ଆଗରେ ହାଜର କଲେ । ସେ ବେଶ୍ କରୁଥିଲା ।

ସେ ପୁରୀର ନିୟମ ଅନୁସାରେ ରାଜା କହିଲେ, “ତାକୁ ପ୍ରାଣଦଣ୍ଡ ଦିଆଯିବ ।”

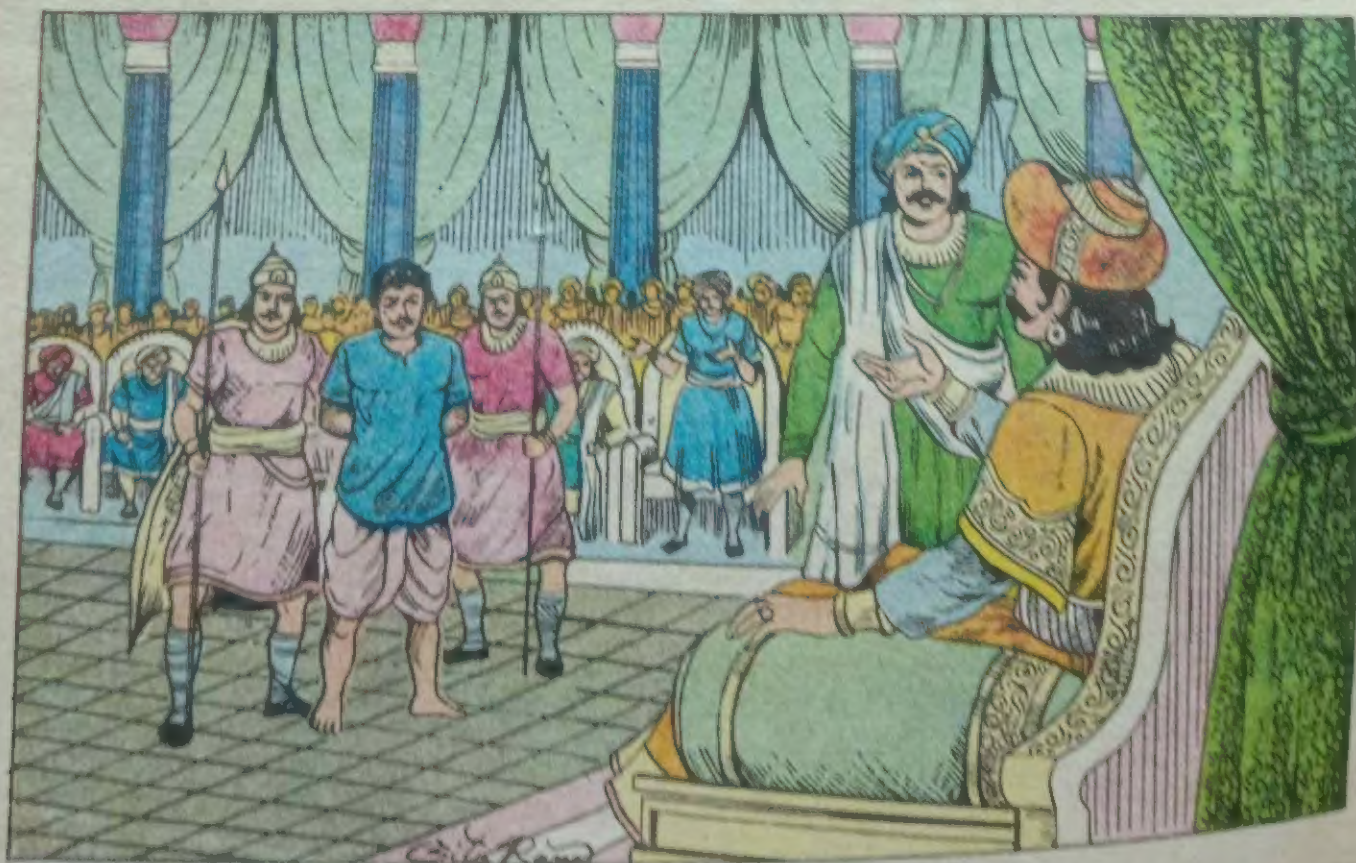
ଲୋକଟି କ’ଣ କହିବାର ଶୁଣାଗଲା । କିନ୍ତୁ ତା’ ଭାଷା ରାଜା ଜାଣି ନଥିଲେ । ସେ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ, “ସେ କ’ଣ କହୁଛି ଜାଣ ?”

ମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ, “ହଁ ମହାରାଜା । କହୁଛି, ମୁଁ ଜଣେ ବନ୍ଦେଶୀ । ଏ ରାଜ୍ୟର ଗତ ନିୟମ ଜାଣେ ନା । ଧର୍ମପ୍ରାଣ ରାଜା ମୋତେ ଲଘୁଦଣ୍ଡ ଦେଇ ପ୍ରତ୍ୟେକଦେ ।”

“କେନ୍ଦ୍ର, ଲୋକଟିକୁ ସତର୍କବାଣୀ ଶୁଣାଇ ପ୍ରତ୍ୟେକଦେ ।” ରାଜା କହିଲେ ।

ହଠାତ୍ ଜଣେ ଅମାତ୍ୟ କହିଲେ, “ମହାରାଜା ! ମୁଁ ସେ ଭାଷାରେ ପଢ଼ିବି । ଲୋକଟି ସେଇଆ କହିଲାହିଁ । ପ୍ରକୃତରେ ସେ ଆପଣଙ୍କୁ ଗାଳି ଦେଉଛି ।”

ରାଜା ହସିଲେ ଓ କହିଲେ, “ତାକୁ, ମୁଁ ଜାଣିଥିଲି ସେ ମନ୍ତ୍ରୀ ମିଛ କହୁଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ମିଛ କହିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଜଣଙ୍କର ପ୍ରାଣ ବଞ୍ଚାଇବା । ତମେ ସତ କହ । କିନ୍ତୁ ତମ ଧର୍ମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଜଣକୁ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ ଦେବା । ଅତଏବ ମୁଁ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ବ୍ୟାଖ୍ୟାକୁହିଁ ଗ୍ରହଣ କଲି ।”

ଦୂର ପରବତ

ମହେନ୍ଦ୍ରପୁରର ଚରୁଣ ରାଜା ଯେପରି ବୁଦ୍ଧିମାନ ସେହିପରି ସହାନୁଭୂତଶୀଳ ଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ବିବାହ ପାଇଁ ନାନା ଆଡ଼ୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ସବୁ ଆସିଲା, ସେତେବେଳେ ସେ ଜଣାଇଦେଲେ କି ସେ କୌଣସି ରାଜପରିବାରରେ ଯେ ବିବାହ କରିବେ, ଏଭଳି କଥା ନାହିଁ । ଯେ କୌଣସି ସାଧାରଣ ଘରର ଝିଅ ପସନ୍ଦ ହେଲେ ସେ ବିବାହ ହେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ।

ଏକଥା ଗୁରୁଆଡ଼େ ଅଧିକ ମାନ୍ୟତା ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଗଲା ।

ଦିନେ ରାଜା ଓ ମନ୍ତ୍ରୀ ସେମାନଙ୍କ ଅଭ୍ୟାସ ଅନୁସାରେ ଛଦ୍ମବେଶ ପକାଇ ରାଜ୍ୟ ବୁଲି ବାହାରିଥାନ୍ତି । ରାତି ଭୋର ହୋଇ ଆସୁଥାଏ । ଗୋଟାଏ ପ୍ରାନ୍ତର ଭିତରେ ସେମାନେ ଜଣେ ଯୁବକ ଗୋଟିଏ ଗଛ ଚଢ଼ିବାର ଦେଖିଲେ ।

ଏଡ଼େ ସକାଳେ ଯୁବକଟି ଗଛ ଚଢ଼ିଲା କାହିଁକି ? ସେ ଗଛରେ ଫଳ ନାହିଁ କି ଫୁଲ ନାହିଁ । ରାଜା ମନ୍ତ୍ରୀ ଚରବରରେ ସେ ଗଛଆଡ଼େ ଚାଲିଲେ । ଯୁବକଟି ପ୍ରଥମେ ଦେହଛପା ଦେବାର ଚେଷ୍ଟା କଲା । କିନ୍ତୁ ପାରିଲା ନାହିଁ । ରାଜା ଓ ମନ୍ତ୍ରୀ ଗଛ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ଯୁବକକୁ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସିବା ପାଇଁ ଇଚ୍ଛିତ କଲେ । ମୁହଁରେ ଅଧା ଭୟ ଓ ଅଧା ଦୁଃଖ ମିଶା ଭାବ; ନିରୁପାୟ ହୋଇ ଯୁବକଟି ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇଲା । ଶେଷିଏ ଦଉଡ଼ି ମଧ୍ୟ କ୍ଳେବର ଗଛର ଡାଳରେ ବାନ୍ଧିଛି । ଜଣାଗଲା ଜୀବନରେ କୌଣସି ଗଭୀର ଦୁଃଖ ପାଇ ଯୁବକଟି ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିବାକୁ ଯାଉଥିଲା । ଏ ଘଟଣା ଦେଖି ରାଜାଙ୍କର ମନରେ କୌତୁହଳ ହେଲା ଯୁବକର ଦୁଃଖ କ'ଣ ଜାଣିବା ପାଇଁ । ଦ୍ଵିତୀୟ ସେ ମଧ୍ୟ କିଛି ପ୍ରତିକାର କରିପାରନ୍ତି ।

ସେ ପଚାରିଲେ, “ଆଜ୍ଞା, ତମେ ଜଣେ
 ସୁବଳ, ଜାଣି ଜାଣି ଏ ଉତ୍ସବର ପାପ
 କାହିଁକି କରିବାକୁ ପାରିଥିଲ କେହି ଦୁଃଖରେ ?
 କ’ଣ ବା ସେ ଦୁଃଖର କାରଣ ? କିଏ
 ବା ସେ ଦୁଃଖ ତୁମକୁ ଦେଇଛି ? କୁହ,
 ମନରେ କୌଣସି ସଙ୍କୋଚ ନକରି କୁହ ।
 ଦୁଃଖ ଆମେ ତୁମ ପାଇଁ କିଛି ପ୍ରତିକାର
 କରିପାରିବୁ ।”

“ମୋର ଜୀବନର ସମସ୍ତ ଦୁଃଖ ପାଇଁ
 ଦାୟୀ ଏ ଦେଶର ରାଜା ।” ସୁବଳଟି
 ନିଃସଙ୍କୋଚରେ କହିଲା ।

“ଏ ଦେଶର ରାଜା ? ଅସମ୍ଭବ । ତୁମ
 ସହିତ ତାଙ୍କର କୌଣସି ପ୍ରକାର ସମ୍ପର୍କ ଅଛି
 କି ?” ରାଜା ପଚାରିଲେ ।

“ନା, ଦେବେ ଚୈତନ୍ୟ ରାଜାଙ୍କେ ସେହି
 ମୋର ଏହି ଅବସ୍ଥା ପାଇଁ ଦାୟୀ ।”
 ସୁବଳଟି କହିଲା ।

ବିସ୍ମୟାଦିତ୍ତର ରାଜା କହିଲେ, “କିପରି
 ଏହା ସମ୍ଭବ ? ତୁମେ ବୁଝାଇ କୁହ ।
 ରାଜା ଓ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶୁଣୁଥା’ନ୍ତୁ । ସୁବଳଟି
 ତା’ର ଜୀବନକାହାଣୀ ତାଙ୍କୁ ଶୁଣାଇବାକୁ
 ଆରମ୍ଭ କଲା ।

ତାହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କ’ଣ ? ସୁବଳ
 ସେମାନଙ୍କୁ ମିଛ କହି ପାରିଲା ନାହିଁ । ତା’ର
 ନାମ ସୁବଳ । ସେ ସୁକୁମାର ନାମକ ଗୋଟିଏ
 ଝିଅକୁ ବିବାହ ଦେବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲା । କିନ୍ତୁ
 ସୁକୁମାରୀ ଘରେ ଅତି ବସିଛି କି ସେ ରାଜାଙ୍କୁ
 ବିବାହ ଦେବ ! ରାଜା ତ ସାଧାରଣ ଘରର

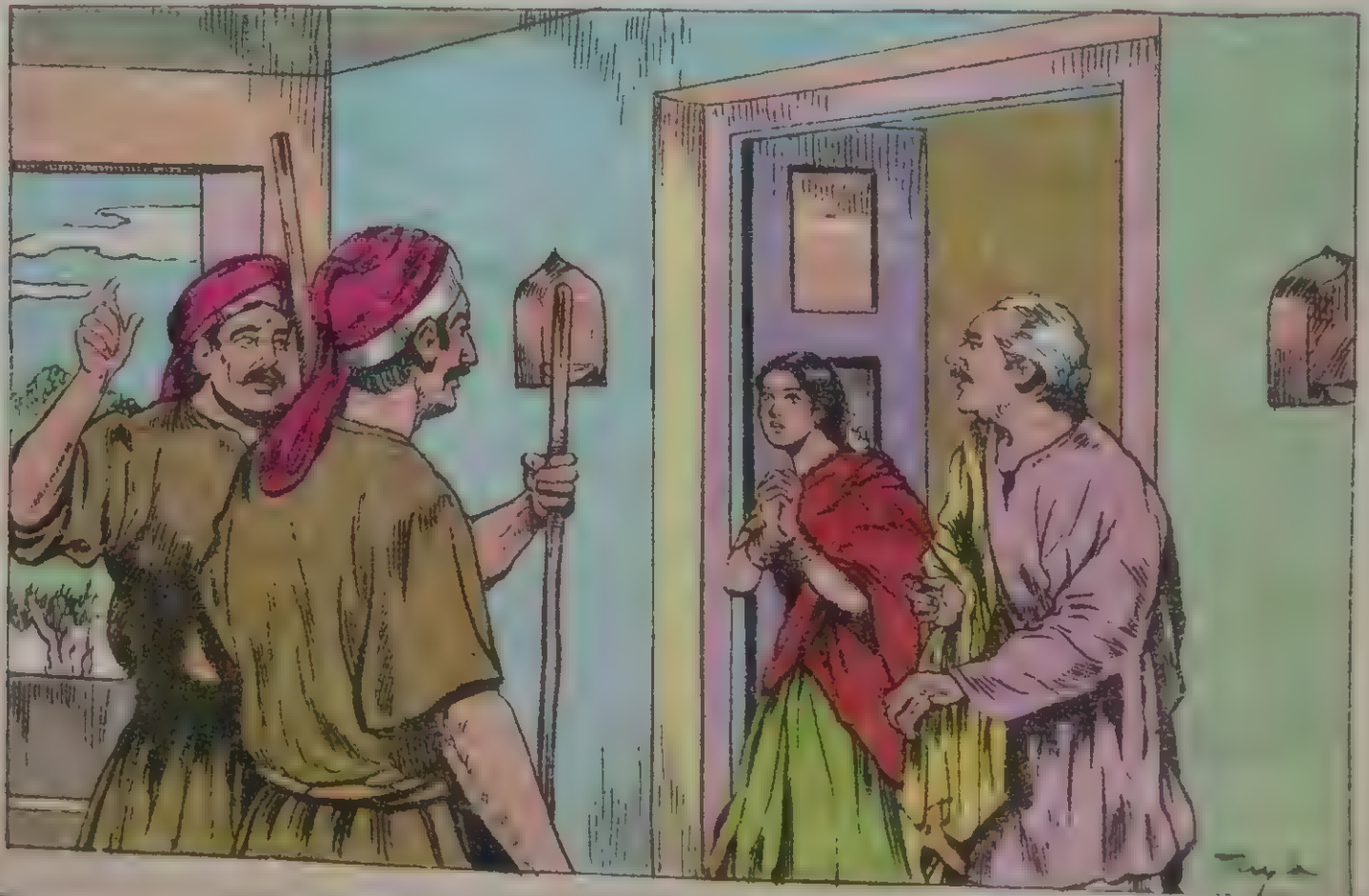
ଦିଅକୁ କିଏ ହେବାକୁ ଦେ, ଅତିବାସୀ ତାକୁ
ବନ୍ଧୁ ନହେବେ କିଆ ?

“ତମେ ସୁକୁମାରକୁ ତମ କଥା କହିଛ
କି ?” ରାଜା ପଚାରିଲେ ।

“କହି ଲଭ ନାହିଁ ।” ସୁବଳ ଉତ୍ତର
ଦେଲେ ।

“ହେଲ ବାବୁ, ତମେ ଏମିତି ଅଧିକ
ହୁଅ ନାହିଁ । ଧରେ ଆମ୍ଭେଜଣା କଲେ ସାତ
ଜନ୍ମ କାଳ ତମକୁ ସମାନ କଷ୍ଟ ଭୋଗିବାକୁ
ହେବ । ଏହା ତୁମେ ଜାଣିନାହୁଁ । ଥୟ
ଧର । ଆମେ ତମ କଥା ନିଶ୍ଚୟ ବୁଝିବା ।”
ଛଦ୍ମବେଶୀ ରାଜା ଓ ମନ୍ତ୍ରୀ ସୁବଳକୁ
ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଇ ତାକୁ ତା’ ଘରକୁ
ପଠାଇ ଦେଲେ ।

ତା’ପରେ ସେମାନେ ସୁବଳ ଓ ସୁକୁମାର
ଙ୍କୁ ଆନ୍ତେ ଚାଲିଲେ । ଗାଁ ଉତ୍ତରେ ମନ୍ତ୍ରୀ
ବେଳକୁ କୁଳ ପାଖରେ ସେମାନେ ଅନେକ
ଲୋକ ଜମା ହୋଇଥିବାର ଦେଖିଲେ ।
ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଚୁପ୍‌ଚାପ ଖୋଜି ଯାଇଥାଏ ।
କଥା କ’ଣ ? ସୁକୁମାର ବଜାଙ୍କୁ ବାହା ହେବା
ବୋଲି ଜଣର ଲଗାଇଥାଏ । ତା’ ବାପା
ତାକୁ ପାଗଳନା କହିବାରୁ ସେ କୁଟୁକୁ ଚଢ଼ି
ପଡ଼ୁଥିଲା, ଦେବାଦୁ ଗାଁ ଚୋରଦାର ଦୋଷ-
ଆସି ତାକୁ ଟାଣି ଧରି ରକ୍ଷା କଲା । ଛଦ୍ମବେଶୀ
ରାଜା ଓ ମନ୍ତ୍ରୀ, ଦିଅକୁ କହିଲେ କି ସେମାନେ
ରାଜାଙ୍କ ସହ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରେବେ । ରାଜା
ପାଖ ବଣକୁ ଶୀକାର ପାଇଁ ଆସିଛନ୍ତି ।
ସୁକୁମାର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲା ।

କହି ଚାଲି ଯେଲେ । ଛୁଟି ଘରରେ ରହି
କହିଲେ, “ଏଇଟା ଘର ନା ମଣାଣି ?”
ତାଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ସୁକୁମାରର ମୁହଁ ଟିକା
ପଡ଼ିଗଲା । ଯାହାଦେଉ, ସେ ତାଙ୍କ ସେବାରେ
ମନ ଦେଲା ।

ସନ୍ଧ୍ୟା ବେଳକୁ ରଜା ତାଙ୍କର ଜଣେ ପାଖ
ଲୋକଙ୍କୁ କହିଲେ, “ଆଣ ମଦ !”

ସୁକୁମାର କହିଲା, “ମଣିମା ! ଆପଣ
ଅସୁସ୍ଥ ଅବସ୍ଥାରେ ମଦ ପିଇବେ ?”

“ଗ୍ରେପ ହିଅ, ଗ୍ରେପ୍ ! ତୋତେ ବି
ପିଆଇବି । ତୁ ନାଚି ଜାଣୁ ?” ରଜା
ପଚାରିଲେ ।

“ନା, ମଣିମା !”

ରଜା ମଦ ପିଇ ମାତାଲ ହେବା ଭଙ୍ଗୀରେ
କହିଲେ, “ନାଚ କହୁଛି, ନହେଲେ ଗୁରୁକରେ
ପିଟି ପିଟି ଛଲ ଉତାରି ଦେବି ।”

ସୁକୁମାର ଡରିଯାଇ ସେ କୋଠରୁ ପଳାଇ
ଗଲା । ରଜା ଏହା ପରେ ଜୁଆଖୋଳରେ
ମନ ଦେଲେ ଓ ଭ୍ରଷଣ ଚିହ୍ନାର କଲେ ।
ତା’ପରେ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ କହିଲେ, “ରଜ୍ୟରୁ ଅଧା
ବିକିଦିଅ । ମୁଁ ବଡ଼ ସହରକୁ ଯାଇ ଅନ୍ୟ
ରଜାମାନଙ୍କ ସହ ଜୁଆ ଖୋଳିବି ।”

ସୁକୁମାର ଏହା ଶୁଣିଲା । ତେଣିକି ସେ
ଆଉ ରଜାଙ୍କ ଆଗକୁ ବାହାରିଲା ନାହିଁ ।

ତୃତୀୟ ଦିନ ହଠାତ୍ ରଜା ଘର
ପଛପଟେ କୁଅ ପାଖକୁ ଯାଇ ସେଠାରେ

ରଜା ମନ୍ତ୍ରୀ ଚାଲିଗଲେ । ଏହାର
ଦୁଇଘଣ୍ଟା ପରେ ଦୁଇଜଣ ପ୍ରହରୀ ଆସି
ସୁକୁମାର ବାପାକୁ କହିଲେ, “ରଜା ଶୀକାର
ପାଇଁ ବଣରେ ଦୌଡ଼ୁଥିବା ବେଳେ ପଡ଼ିଗଲେ ।
ବେଳରେ ରକକା ରହିଯାଇଛି । ସେ କାହାର
ଘରେ ବିଶ୍ରାମ ନେବେ । ଏ ଗାଁରେ ସବୁଠାରୁ
ପ୍ରଶସ୍ତ ଓ ଉତ୍ତମ ଘର କାହାର ଅଛି ?”

ସୁକୁମାର ବାହାର ଆସି ଆନନ୍ଦ ଓ ଉତ୍ତରା
ସହକାରେ କହିଲା, “ଆମର ଘରହିଁ ସବୁଠାରୁ
ପ୍ରଶସ୍ତ ଓ ଉତ୍ତମ । ରଜାଙ୍କୁ ଏଠାକୁ
ନେଇଆସ ।”

ପ୍ରହରୀ ଦୁଇଜଣ ଚାଲିଗଲେ । ରଜା ଆସି
ପଡ଼ିଥିଲେ । ତାଙ୍କୁ ଚାରି ପାଞ୍ଚଜଣ ଧରଧରି

ସୁକୁମାରକୁ ଦେଖି ପଚାରିଲେ, “ହଜିରେ
ହୁଅ ! ତୁ ଦେଖିବାକୁ ମନ୍ଦ ନୋହୁ । ମୋତେ
ବାହା ହେବୁ ?”

“ମଣିମା ! ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ।
ଆପଣଙ୍କୁ ମୋଠୁଁ ବହୁତ ଅଧିକ ସୁନ୍ଦର
ଜନ୍ମା ମିଳିବେ ।” ସୁକୁମାର କହିଦେଇ
ଚାଲିଗଲା ।

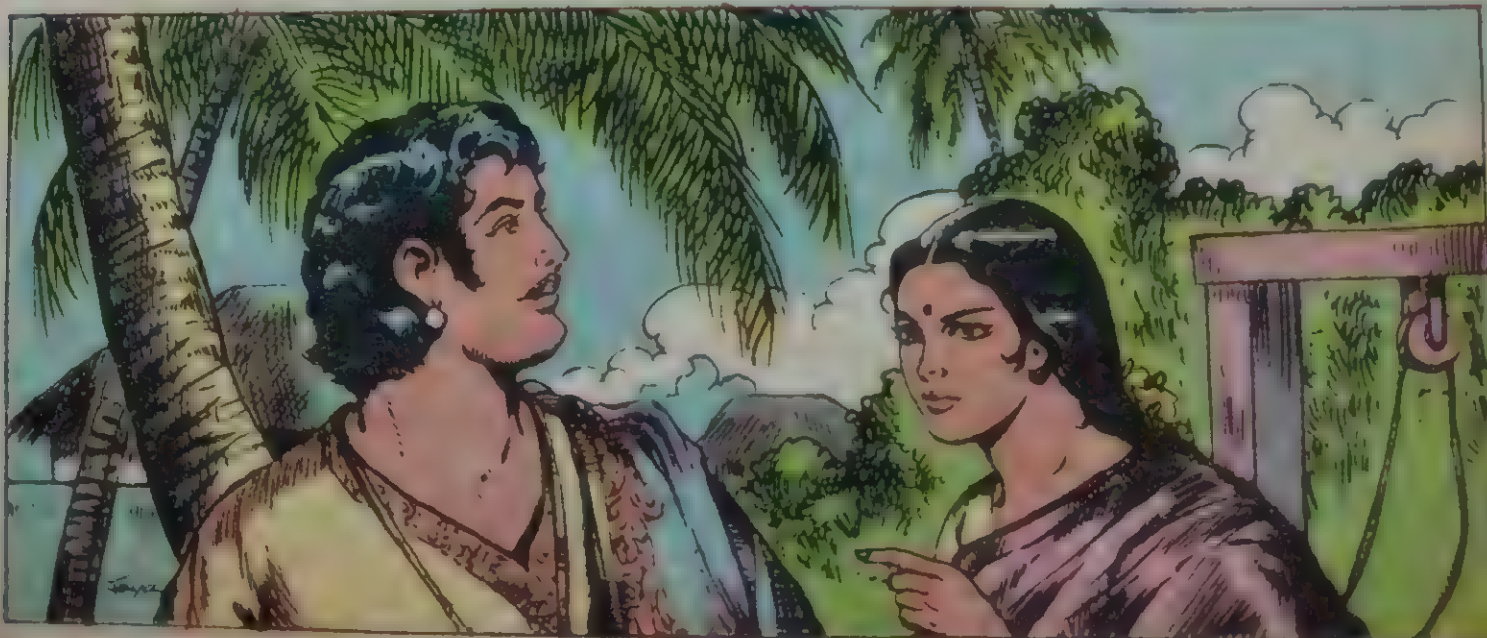
ରାଜା ମନେ ମନେ ହସିଲେ ଓ ନିଜକୁ
କହିଲେ, “ହୁଅଟି କହୁଛି କି ମୁଁ ତା’ର
ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ! ବାସ୍ ! ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସଫଳ
ହେଲା ।”

ରାଜା ଚାଲିଗଲେ । ଦୁଇ ଗୁରୁଦିନ ପରେ
ସୁବଳ ପିଧାସଳଖ ଯାଇ ସୁକୁମାରକୁ ନିଜ
ମନ କଥା କହିଲା । ସୁକୁମାର ସମ୍ମତ ଦେଲା
ଓ ଉଭୟେ ବିବାହ ହେଲେ ।

“ମହାରାଜ ! ଆପଣ ଯେଉଁ ଅଭିନୟ
କଲେ, ତାହା ତ ମିଥ୍ୟାଗୁର ହେଲା !” ମଂତ୍ରୀ
କହିଲେ ।

“ମଂତ୍ରୀବର ! ହୋକୁ ଜମା ମିଥ୍ୟାପୁର
କହିହେବ ନାହିଁ । ସୁକୁମାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବ
ଭାବରେ ମୋତେ ଜାଣି ନଥିଲା । ଯେତେବେଳେ
ସେ କାହାକୁ ବାହା ହେବାକୁ ଆଗ୍ରହ ଥିଲା ?
ରାଜପଦକୁ ନା ମୋ ରାଜ୍ୟକୁ ? ମୁଁ ମଦଣାଏ
ନାହିଁ ବା ଜୁଆ ଖେଳେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ମୁଁ
ମଦ ଖାଇବା ବା ଜୁଆ ଖେଳିବା ଅସମ୍ଭବ
ବୋଲି କେହି କହିପାରିବ କି ? ମୁଁ ଭଲ
ହେବା ଯେତକି ସମ୍ଭବ, ଖରାପ ହେବା ସେତକି
ସମ୍ଭବ । ସେ ତ କିଛି ନଜାଣି ବାହା ହେବାକୁ
ନିଶ୍ଚୟ କରିଥିଲା, ପୁଣି ବାହା ନ ହୋଇ
ପାରିଲେ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିବାକୁ ବସିଥିଲା ।
ଏହା ତୁଚ୍ଛ ଭବପ୍ରବଣତା ନୁହେଁ ତ ଆଉ
କ’ଣ ହୋଇପାରେ ? ତା’ ଭବପ୍ରବଣତା ଓ
ଜିଦକୁ ପ୍ରେମ କହିହେବ ନାହିଁ ।” ରାଜା
କହିଲେ ।

“ଠିକ୍ କଥା ଆଜ୍ଞା ।” ମଂତ୍ରୀ ରାଜାଙ୍କ
କଥାକୁ ସମର୍ଥନ କଲେ ।

ବୋଝ

ଶ୍ୟାମ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଥିଲେ ଜଣେ ସଜ୍ଜା ପଣ୍ଡିତ ।

ସେ ବହୁକାଳ ଧରି ନାନା ଶାସ୍ତ୍ର ଅଧ୍ୟୟନ କଲେ । ଲୋକେ ଧର୍ମ ନାମରେ କାହିଁକି ପରସ୍ପର କନ୍ଦଳ କରନ୍ତି, ସେ ଏକକଥା ବୁଝିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । ସେ ଦେଖିଲେ ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ରର ପ୍ରଧାନ ସତ୍ୟ ହେଲା, ଧର୍ମ ମଣିଷ ସହ ଭଗବାନଙ୍କର ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ମଣିଷ ମଣିଷ ଭିତରେ ଝଗଡ଼ା ଉଠୁନାହିଁ ବା ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ରର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନୁହେଁ ।

ଶ୍ୟାମ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଭାବିଲେ, ଦୁଏତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ରରେ କନ୍ଦଳ ପାଇଁ ଖୋରାଜ ଥିବ । ସେ ସେଠାରୁ ଅନ୍ୟ ଧର୍ମ ସବୁର ମୂଳ ଶାସ୍ତ୍ର ପଢ଼ିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ । ଦେଖିଲେ, ସେସବୁରେ ମଧ୍ୟ ଶାନ୍ତି, ମିତ୍ରତା, ଏହିସବୁ ଗୁଣ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ବ ଦିଆଯାଇଛି ।

ତେବେ ଭଲ ଭଲ ଧର୍ମର ଲୋକେ କାହିଁକି ମାଡ଼ପିଟ ଦୁଆଁନ୍ତି ? ନିଜ ନିଜର ଅଜ୍ଞତା ଯୋଗୁଁ । ତାଙ୍କର ଏକଥା ହୁଏତୋପ ହେଲା । ସେ ଭାବିଲେ, ଏ ବିଷୟରେ ଲୋକକୁ ବୁଝାଇବା ଆବଶ୍ୟକ । ତଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କର ଜ୍ଞାନକ୍ଷେତ୍ର ଖୋଲିଯିବ । ଧର୍ମର ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥ ବୁଝିପାରିଲେ ଦୁଏତ ଧର୍ମନାମରେ ସେମାନେ ଆଉ ମାଡ଼ପିଟ କରିବେ ନାହିଁ ।

ସେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ସବୁ ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ରର ପ୍ରଧାନ ବହିମାନ ଧରି ଦେଶ ବ୍ୟାପି ଗସ୍ତ କରିବାକୁ ବାହାରିଲେ । ବହୁ ବୋଝ ଧରି ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଯିବା ନିମନ୍ତେ ସେ ଜଣେ ଲୋକ ଠିକ୍ କଲେ । ତା' ନାମ ଶେଖର । ପ୍ରଥମେ ପଣ୍ଡିତଙ୍କ ସଭାରେ ବିଶେଷ ଲୋକ ହେଉ ନଥାନ୍ତି । କ୍ରମେ ତାଙ୍କ ବକ୍ତୃତାର ଶୈଳୀ ଓ ଧର୍ମପ୍ରଚାରକର ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ

ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାର ପରଦରେ ଲେଖେ
 ଶେଷ ସ୍ଥାନରେ ଦେଲେ ଯେ ତାଙ୍କ ଶ୍ୟାଫ
 ବ୍ୟାପଗଲା । ବଡ଼ ବଡ଼ ଅନୁଷ୍ଠାନ ତାଙ୍କୁ
 ବକ୍ତୃତା ପାଇଁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କଲେ । ସବୁଠାରେ
 ତାଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ ଦେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନାନା
 ଭେଟ ଦିଆଗଲା ।

ଦିନେ ଶ୍ୟାମ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ,
 ଶେଖର ବଡ଼ ହାଲିଆ ଦିଶୁଛି । ତା' ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟ
 ଯେପରି ଖରାପ ନ ହେବ, ସେପାଇଁ ଶାସ୍ତ୍ରୀ
 ତାକୁ ଭଲ ଭଲ ଖାଦ୍ୟ ଖୁଆଇଲେ । କିନ୍ତୁ
 ନମେ ତା' ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟ ଯେପରି ଘଟି ପଡ଼ିବାର
 ସେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ ।

ଦିନେ ଜମାଲ ଗାଁର ଜମିଦାର ଶେଖ
 ବହୁତଦିନ ସାହେବ ଶ୍ୟାମ ଶାସ୍ତ୍ରୀକୁ ଏକ

ଲକ୍ଷ୍ୟ ଦେବା ପୁରସ୍କାର ଦେଲେ । ତହିଁ ଆଉ
 ସନ୍ତୋଷରେ ବହୁ ପୁରସ୍କାର ଦେବା ପ୍ରତୀକ୍ଷା
 ତାଙ୍କୁ ଦୁଇଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଦେଲେ ଓ ବହୁ ପୁରସ୍କାର
 ସାତ ଆଠଦିନ ରହିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ ।

ଶ୍ୟାମ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ସେହି ସୁଯୋଗରେ
 ଶେଖରକୁ ରାଜବୈଦ୍ୟଙ୍କ ପାଖକୁ ନେଇଯାଇ
 ତାକୁ ଭଲ ଭାବରେ ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ
 ବୈଦ୍ୟଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ । ଦିନଦିନ କାଳ
 ପରୀକ୍ଷା କରି ବୈଦ୍ୟ ଜଣାଇଲେ, “ଶେଖରର
 କୌଣସି ବ୍ୟାଧି ନାହିଁ । ତା'ର ମନରେ କିଛି
 ବେଦନା ରହିଛି ।”

ଶ୍ୟାମ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ । ଶେଖର
 ଘରୁ ବାହାରିବା ବେଳେ ତାଙ୍କଠାରୁ ବଳି
 ଉତ୍ସାହ ଦେଖାଉଥିଲା । ତା' ମାନସିକ

ଲୋକର କ'ଣ କ'ଣ ହେଲା । ସେ
ପେଟର ଘରକୁ ନିଶ୍ଚୟ ଟଙ୍କା ପଠାଇ
ପାରିବ, ଶ୍ୟାମ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ସେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବି
କରିଦେଇଥିଲେ ।

ସେ ଶେଖରକୁ ଏକାନ୍ତ ପଚାରିଲେ, “ସତ
କହିଲୁ, ତୋର କ'ଣ ହୋଇଛି ?”

ଶେଖର କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ ଦେଖାଗଲା ଓ
କହିଲା, “ପଣ୍ଡିତେ, ମୁଁ ସତହିଁ କହିବି ।
ତମେ ଯେଉଁ ବହୁତ ଜ୍ଞାନ କାଢ଼ି ଲୋକଙ୍କୁ
ଦେଉଛ, ସେ ସମ୍ବଦାୟ ବହୁ ମୁଁ ମୁଣ୍ଡରେ
ଧରି ରୁଲିଛି । ଅଥଚ ଲୋକେ ତମକୁ
ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା ଦେଉଛନ୍ତି, ଫୁଲମାଳ ଦେଉଛନ୍ତି,
ଭେଟି ଦେଉଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଲୋକେ ମୋତେ
ପଚାରି ନାହାନ୍ତି !”

ଶ୍ୟାମ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ରହସ୍ୟ ବୁଝିଲେ । ସେ
ପଚାରିଲେ, “ଆଜ୍ଞା ଶେଖର, ଦୈନିକ ତୁ
କେତେ ଘଣ୍ଟା ବୋଝ ମୁଣ୍ଡାଇ ରୁଲୁଛୁ ?”

“ଦୁଇ ଘଣ୍ଟା ହାରହାରି !”

“ବେଗ୍ । ଯଦି କାନ୍ତ ଲାଗେ, ତେବେ
କ'ଣ କରୁ ?” ଶାସ୍ତ୍ରୀ ପଚାରିଲେ ।

“ବୋଝ ତଳେ ରଖିଦିଏ ।”

“ବେଗ୍ । ତୁ ମୋ ଅବସ୍ଥା ବିଚାର
କରିଛୁ ? ମୁଁ ମୋ ମୁଣ୍ଡ ଭିତରେ ସବୁ ଜ୍ଞାନ,
ଯୁକ୍ତିତର୍କ ଧରି ରୁଲିଛି । ନିଦରେ ଶୋଇବା
ବେଳେ ବି ତାକୁ ଉତ୍ତାର ଦେବାର ଉପାୟ
ନାହିଁ । କାନ୍ତ ହେଲେ ବି ତାକୁ ତଳେ ଥୋଇ
ପାରିବି ନାହିଁ । ତେବେ କଷ୍ଟ କାହାର ?”
ଶାସ୍ତ୍ରୀ ପଚାରିଲେ ।

“ସତେ ତ ପଣ୍ଡିତେ ! ମୁଁ ତ ଏକଥା
ସବି ନଥିଲି !” ଶେଖର କହିଲା ।

ତେଣିକି ଶେଖର ନିଜେ ବୋଝ ତଳେ
ରଖିଲା ବେଳେ ମନକୁ ମନ କହେ, “ବିଚର
ପଣ୍ଡିତ ! ସେ କେବେ ବି ବୋଝରୁ ମୁକୁଳି
ପାରିବେ ନାହିଁ । ମୋ ବୋଝ ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ।
ତାଙ୍କର ଭିତରେ !” ଶେଖରର ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟରେ
ବେଗ୍ ଉଠିତ ଦେଖାଗଲା ।

[୯]

[କ୍ରୁର ରାଜା କବଳରୁ ଶସିପାଲ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତିମାରେ ଜୀବନ୍ୟାସର ରତ୍ନସ୍ୟ ସନ୍ଧାନରେ ରାଜା ଏକ ପରେ ଏକ ଅଭୁତ ମୂଲକ ଅତିକ୍ରମ କରୁଥାଏ ଓ ନୂଆ ନୂଆ ଅଭିଜ୍ଞତା ଲଭ କରୁଥାଏ । ଏଣେ ଅଧିପତି ହୋଇ ରାଜା ଜଣେ ଧୂର୍ତ୍ତି ସାହୁକର ସାହାଯ୍ୟରେ ପ୍ରତିମାରେ ପ୍ରାଣ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ଯୋଜନା କରୁଥାନ୍ତି । ତା'ପରେ...]

ରାଜା ପ୍ରଭାତରେ ସମସ୍ତ ମନ୍ତ୍ରୀ ଓ ଅତିଜ୍ଞାନ ଅମାତ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଡକାଇ ଘୋଷଣା କଲେ, “ତମ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆମ୍ଭ ସହ ଏକ ସପ୍ତାହ ବ୍ୟାପି ଅନଶନ କରିବାର ସୁଯୋଗ ଆମ୍ଭେ ଦେଲୁଁ ।” ଏ ଘୋଷଣା ପରେ ରାଜା ସେମାନଙ୍କୁ ଆଉ ନିଜ ନିଜ ଘରକୁ ଯିବାକୁ ଦେଲେ ନାହିଁ । ସେ ଶୋଦ୍ଧ ନ ଖାଉଥିବା ବେଳେ ଆଉ କେହି

ଲୁଗୁଲ କରି କିଛି ଖାଇ ପକାଇବ—ଏକଥା ବା ସେ କିପରି ସହ୍ୟ କରନ୍ତି !

ଦ୍ଵିତୀୟ ଦିନକୁ ଅମାତ୍ୟବର୍ଗ କାନ୍ଦିବାକୁ ମନ କରୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରିୟ ରାଜା ଯେତେବେଳେ ଏକ ବିଶେଷ ସୌଭାଗ୍ୟର ଅଧିକାରୀ ହେବାକୁ ଯାଉଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ସମସ୍ତେ ସରସ ସୁନ୍ଦର ଦେଖା ନ ଯିବା

କହର ? ଅତଏବ ପେଟ ଭୋଗ ପେଟରେ ଓ
ଅତିଳୁହ ଆଖିରେ ମାରି ସେମାନେ ହସ ହସ
-ହସାଯିବାରେ ଏକ ଆରେକୁ ବଳଗଲେ ।

ରାଜାଙ୍କ ଭୋଜନଶାଳାରେ ରାଜକାୟ ଅନ୍ଧାର
କରୁଥିଲା ଯାଦୁକର । ଯାହା ଉଦ୍‌ବୃତ୍ତ
ରହୁଥିଲା, ଚଟାପଟ ତା'ର ସଦ୍‌ବ୍ୟବହାର
କରୁଥିଲା ତା'ର ସୁଯୋଗ୍ୟ ସହକାରୀ ।

ତୃତୀୟ ଦିନକୁ ରାଜାଙ୍କର ବାରମ୍ବାର କୋହ
ଉଠିବାର ଦେଖାଗଲା । ଚତୁର୍ଥ ଦିନ ସେ
ନାହିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ । ଅବଶ୍ୟ ସୁବର୍ଣ୍ଣ
ପ୍ରତିମା ଜବନାସ ପାଇ ସୁନ୍ଦରୀ ପଥରେ ପରିଣତ
ହେବା ପରେ ତାକୁ ବିଭା ହୋଇ ରାଜା କେତେ
ସୁଖୀ ହେବେ, ଯାଦୁକର ନେକଥା ମନେ ପକାଇ

ଦେଲେ ରାଜାଙ୍କ ମୁହଁରେ ଧଳୁଳି ଭଳି ହସ
ଭାଙ୍ଗି ଚାଲୁଥିଲା ଓ ସେ ଲୁହ ପୋଛି
ପକାଉଥିଲେ । ପକାଉ ଭିତରେ ପ୍ରଭୁର ସୁନା
ଲୁହ ରହିଛି ବୋଲି ତାକୁ ଜଣାଥିଲା । ପକା
କାହା ଠାବ କରିଦେବ, ତାଙ୍କ ହୃଦୟରେ ଏ
ବିଶ୍ୱାସ ମଧ୍ୟ ଦୃଢ଼ ହେଉଥିଲା ।

ଏକ ସନ୍ତାପ ଶେଷ ହେଲା । ଅଶ୍ୱମ ଦିନ
ପ୍ରଭୁଘରେ ରାଜାକୁ ଲହୁଣୀ ସ୍ନାନ କଲେ,
ମୂଲ୍‌ବାନ ବସ୍ତ୍ର ପିନ୍ଧାଇ ଦିଆଗଲା ।

“ମଣିମାକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ସର୍ବଶେଷ ଅନୁଷ୍ଠାନ
ନିମନ୍ତେ ପ୍ରତିମା ପଶ୍ଚାତରେ ଥିବା ଗୁମ୍ଫା ଭିତରକୁ
ଯିବାକୁ ହେବ । ସେଇଠି ସେ ତାଙ୍କ ଅନଶନ
ଭଙ୍ଗ କରିବେ । ଭଦ୍ରମଣ୍ଡଳ ! ଆପଣମାନେ
ନିଜ ନିଜ ଘରକୁ ଯାଇ ଶିଆପିଆରେ ମନୋ-
ନିବେଶ କରନ୍ତୁ ।” ମନ୍ତ୍ରୀ ତଥା ଅମାତ୍ୟମାନଙ୍କୁ
ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରି ଯାଦୁକର କହିଲା । କଣ୍ଠସ୍ୱର
ଆହୁରି ଗମ୍ଭୀର କରି ସେ ପୁଣି କହିଲା,
“ଗୁମ୍ଫା ଭିତରେ ମୋତେ କେତେକାଳ
ଧ୍ୟାନମଗ୍ନ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଜାଣେନା । ରାଜାଙ୍କ
ବ୍ୟଞ୍ଜିତ ମୋତେ ଆଉ କେହି ଭେଟି ପାରିବେ
ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଗୋଟାଏ ଚେତାବନୀ ଦେଉଛି !
କେହି ଯେପରି ରାଜାଙ୍କର ଅତି ପାଖକୁ ଲାଗି
ନ ଯା'ନ୍ତି ! ମୋ ଯାଦୁ ତାଙ୍କ କଳେବରକୁ
ବେଢ଼ି ରହିବ । ଫଳରେ ଯିଏ ତାଙ୍କର ଯେତେ
ପାଖକୁ ଯିବ, ସେତକ ମାତ୍ରରେ ତା'ର ଆୟୁ
ହ୍ରାସ ହେବ ।”

ଶ୍ରେଣୀ ଅମାତ୍ୟଙ୍କର ଅବସ୍ଥା ଧାର୍ଯ୍ୟ
ଶୁଣିବା ଭଳି ଅବସ୍ଥାରେ ନଥିଲେ । ଧର୍ମପତି
ସେମାନେ ନିଜ ନିଜ ଘରମୁଖୀ ଶୁଣିଲେ ।
ଗୋଟିଏ ରହସ୍ୟାଳୁ ଦୋଳରେ ବସାଇ ଦେଖିବା
ରହସ୍ୟ ଦୃଶ୍ୟ ପ୍ରକାଶ ମାଧୁକୁ ନିଆନ୍ତେ ।

“ଆଜି ମନ ଦିଅଟିଏ ବାକି । ଘାଟରେ
ଏ ପଥ, ପଥରେ ଲୁଚିଥିବା ପୁନାବସ୍ଥାର
ପଥର ସମେତ ଆପଣଙ୍କର ହୋଇଯିବ ।”
ପାଦୁକର ରାଜ୍ୟ କାଳରେ ଚାଲି ଚାଲି କହିଲା ।
ରାଜ୍ୟର ହୋଇ ରାଜା ଆଉ ଶୋଇ ନରହି
ନାହିଁ ନିଜର ଉଠି ବସିଲେ । ଘାଟରେ
ପାଦୁକର କାଳରେ ଭରସାରେ ଯେଉଁଠା ଉଠିଲେ
ପଡ଼ିଲେ । ଦେହରସୀମାନଙ୍କୁ ପାହାଡ଼ ତଳକୁ
ହଟକିବା ନିମନ୍ତେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲା ପାଦୁକର ।

“ଦୟାକାର ! ବନ୍ଧୁ ! ମୋତେ ଏହି
ପଥ ଦିଅ ଯେ ମୁଁ ଏ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତିମାକୁ
ଦେଖିବା ପାଇଁ ଯାଏ । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ତ ତାକୁ
ନେଇ ଯାଏ !” ରାଜା ଯେଉଁ ଘାଟର ଦୁଇ
ପାଶ୍ଵାରେ ବି ଉଠୁଥିବା ଦିଶୁଥିଲେ ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାରେ ପାଦୁକର ପାଶ୍ଵାରେ
ପାଦୁକରକୁ ଚାଲି ଯାଏଲେ ଯେଉଁଠା
ରାଜା ଆସିଥିଲେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପଥରେ ଯେ
କ’ଣ କ’ଣ ଶୋଇବେ, ରାଜା ସେ ଘାଟର
କରି ଯାଉଥିଲେ । ବିନା ରଜନୀ ଯାପି
ପାଦୁକର ସେପରି ପ୍ରତ୍ୟେକ କରିଥିଲେ ଓ ରାଜା
ରଜନୀ ବ୍ୟାପି ସେପରି ସ୍ଵପ୍ନ ଦେଖିଥିଲେ ଏବଂ
ରାଜ ପାଦୁକର କି ନା ଜାଣିବା ପାଇଁ ବାରମ୍ବାର
ବାଚାୟନ ଦେଇ ବାହାରକୁ ଆନାଇଥିଲେ ।

ଜଳଶିଆ ରାଣିଆଡ଼େ ଅନାଇ ରଜାଙ୍କ ଆଖିରେ ଆବେଶ ଉଛୁଳି ଉଠିଲା । “ଆଃ, ଆଃ !” ଉଚ୍ଚାରଣ କରି ସେ ଯାଦୁକରକୁ କହିଲେ, “ଏଥର ଖାଇବାକୁ ବସିଲି !”

“ଥୟ ଧରନ୍ତୁ ମଣିମା । ସାମାନ୍ୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ ବାକି ଅଛି । ଗୁଂପା କାନ୍ଥରେ ଏହି ଯେଉଁ କଣାଟି ଦେଖୁଛନ୍ତି, ଏଇ ଗୋଟିକ ଭିତରଦେଇ ଆପଣଙ୍କୁ ଗଳିଯିବାକୁ ହେବ । ତା’ପରେ ଖାଲି ସୁଖ, ସୁଖ, ସୁଖ । ଖାଇବେ, ଖୁସି ହେବେ...”

“ଆଉ ପସକୁ ବିଷା ହେବ !” ରଜା ଗର୍ଜନ୍ କଣ୍ଠରେ କହିଲେ ।

“ଠିକ୍ । ବର୍ତ୍ତମାନ ବେଶ ଉତ୍ତର ପକାନ୍ତୁ ।”

“ବେଶ ଉତ୍ତରବ କାହିଁକି ?”

“ମହାରଜ ! ତାହାହିଁ ବିଧି । ଏହା ପରେ ପରେ କ’ଣ ପାଇବାକୁ ଯାଉଛନ୍ତି ସେକଥା ଭୁଲନ୍ତୁ ନାହିଁ । ସେଭଳି ପୁରସ୍କାର ପାଇଁ ସାମାନ୍ୟ ବେଶ କାହିଁକି, ମୁଁ ତ ମୋ ତମ ଉତ୍ତରବାକୁ ବି ଦ୍ଵିଧା କରନ୍ତି ନାହିଁ ।” ଏହା କହି ଯାଦୁକର ପୋଷାକ ଉତ୍ତରବା ପାଇଁ ରଜାଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କଲା । ରଜାଙ୍କ ବହୁମୂଲ୍ୟ ବହୁବାସ ଏବଂ ସ୍ଵାସମଣ୍ଡିତ ମୁକୁଟ ଖାଲି ନୁହେଁ, ମୁଦ୍ରିକା ଓ ହାରଟିମାନ ମଧ୍ୟ ବାହାର କରି ନିଆଗଲା । ଅନ୍ଧାରୁଆ ଗୁଂପା ଭିତରେ ରଜା ଖାଲି ଅନ୍ତବାସ ପିନ୍ଧି ଠିଆ ହୋଇଥାନ୍ତି ।

“ଏଥର, ମହାରଜ, କଣା ଦେଇ ପଶନ୍ତୁ । ମୁଁ ଜାଣେ, ଏହା ଠିକ୍ ରଜନୀୟ କାମ ନୁହେଁ, କିନ୍ତୁ ପରାକନ୍ୟା ବିଷା ହେବାକୁ ହେଲେ ଏହା ନକରି ଉପାୟ ନାହିଁ !” ଯାଦୁକର କହିଲା ।

ରଜା କଣା ଭିତରେ ପଶିବାକୁ ପ୍ରୟାସୀ ହେଲେ ।

ଯାଦୁକର ଓ ତା’ ସହକାରୀ ତା’ପରେ କଣା ଭିତରଦେଇ ରଜାଙ୍କୁ ଠେଲି ଠେଲି ସେପାରି ସୁଡ଼ଙ୍ଗ ଭିତରକୁ ପକାଇଦେଲେ । ସେପଟେ ଦୁମ୍ କିନା ପଡ଼ି ରଜା ଚିତ୍କାର କଲେ, “ଅନ୍ଧାର ! ଏଠି କିଟିକିଟି ଅନ୍ଧାର ! ଏଠି ଖାଇବ କିପରି ?”

“ସେ ଚନ୍ଦ୍ରା ନାହିଁ । ତମକୁ ଅନ୍ଧାରରେ ଖାଇବାକୁ କହିବୁଁ, ସେଭଳି ଅଭଦ୍ର ଆମେ ନୋହୁଁ । ଆମେ ଖାଇ ଦେବୁଁ ।” ଏକ

ଜଣେ ବେଳକୁ ଯାହାର ସଜାଜ ପୋଷାକ ଓ ମୁକୁଟ ପିନ୍ଧି ସରଥୀ ।

“ଅନୁଷ୍ଠାନ ଶୀଘ୍ର ଶେଷ କର ।” ରଜା ବକଳ କଣ୍ଠରେ କହିଲେ ।

“ଶେଷ ହୋଇଲେଣି !” କହି ଯାହୁକର କଣା ଭିତରଦେଇ ଅନାଇଲା ।

“ତମେ କିଏ ?” ହସ୍ତିତ କଣ୍ଠରେ ଅନ୍ଧାର ଭିତରୁ ରଜା ପଚାରିଲେ ।

“କିଏ ମାନେ ? ମୁଁ ରଜା !” ଯାହୁକର କହିଲା ।

“ବାଜେ କଥା କୁହନା । ତମେ ଯଦି ରଜା, ମୁଁ ତେବେ କିଏ ?”

“ବୋଧହୁଏ ଯାହୁକର !” ଯାହୁକର ଜବାବ୍ ଦେଲା ।

“ମୋତେ ଯାହୁର ବନ୍ଦୁକ୍ତ ସର୍ଗ ଜଣାନାହିଁ । ଜଣାଥିଲେ ଏ ପଥର ସବୁକୁ ଲଢ଼ୁ କରି ଦିଅନ୍ତି ।” ରଜା କହିଲେ ।

“ତମକୁ ଜଣା । ଭୁଲି ଯାଇଛି । ଯେମିତି ମୁଁ ଅର୍ଥାତ୍ ରଜା, ଗୁପ୍ତ ଗନ୍ତାଘରର ଚାକିରି କେଉଁଠାରେ ଅଛି ଭୁଲି ଯାଇଛି । ତମେ କହିଦିଅ । ତା’ହେଲେ ପୁଣି ମୁକ୍ତ ପବନ ଓ ମୁର୍ଦ୍ଦ୍ୟାଲେଖ ଭିତରେ ଲେଉଟି ଆସିବ ।”

ରଜା ବଲ୍ ବଲ୍ କରି ଅନାଇଲେ ଓ କାନ୍ଦ ଚାଲିଗଲା କହିଲେ, “ମୋତେ ଏଠାରୁ ଶୀଘ୍ର ବାହାର କରି ନିଅ ଓ ଖାଇବାକୁ ଦିଅ !”

“ଜରୁର ଖାଇବାକୁ ଦେବା । କିନ୍ତୁ ପ୍ରଥମେ ଗୁପ୍ତ ଗନ୍ତାଘରର ଚାକିରି କେଉଁଠି ଅଛି କହି ପକାଅ !”

“କହିବି ନାହିଁ ! ନା !!” ରଜା ପାଟିକରି କହିଲେ । “ମୁଁ ତମ ଚାକିରି ବୁଝିଲେଣି । ତମେ ମୋତେ ସାତଦିନ କାଳ ଶ୍ରେଣୀର ରଖିବାର କାରଣ ବର୍ତ୍ତମାନ ତମକୁ ବାଧାଦେବା ଭଲ ବଳ ମୋର ନଥିବ । ତମେ ବଦ୍ଦମାସ୍, ସୈତାନ୍ ।”

ଯାହୁକର ତା’ ସହକାଶ ପରିଥିବା ଆଳୀନ୍ଦ୍ର ଲଢ଼ୁଟିଏ ଉଠାଇନେଇ ପାଟିରେ ମକାଇଲା । ରଜା ବକଳ ଭାବରେ ଅନାଇ ରହିଥାନ୍ତୁ ।

“ମୋତେ ମୋ ଜଳଖିଆ ଦିଅ !” ଯେ ଜେନ କଲେ, କିନ୍ତୁ କଣ୍ଠସ୍ଵର ପଡ଼ିଲେ ।

ଯାଦୁକର ତାଙ୍କ ହାତକୁ ଲଢୁଟିଏ ବଢ଼ାଇ ଦେଇ କହିଲା, “ଦୈନିକ ଗୋଟାଏ ଲଢୁଟି ମିଳୁଥିବ—ଯେଯାଏ ଗୁପ୍ତ ଗନ୍ତାଘରର ଚାବି କେଉଁଠି ପଡ଼ି କହି ନ ଦେଇଛି ।”

“କହିଦେଲେ ତେଣିକି ଗୋଟାଏ ଲଢୁ ବ ଆଉ ମିଳିବ ନାହିଁ । ମୁଁ ମରବ । ତମ ଚାବିର ଉପରେ ମୁଁ ! ହାୟ ହାୟ, ମୁଁ କେଡ଼େ ବୋକା !”

ରଜା ଲଢୁଟି ଖାଉଁ ଖାଉଁ ଖାଉଁ ଖାଉଁ କରି କହିଲେ ।

“ଦିନିକରେ ସେ ମାଲ ପବତମାଳା ଦେଖୁଛ ? କି ଦେଖିବା ପାଇଁ ବୁଲୁଛ, କିନ୍ତୁ

ତମ ବୁଦ୍ଧି ଯାହା ତେଜା ମନରେ ରହିଛି, ମଧ୍ୟସ୍ଥରେ ମନେକରି ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।” ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ରଜୁକୁ କହିଲେ ।

“ମହାନ୍ନା ! ମୁଁ ନିଜକୁ ପଦ୍ମଶ୍ୟା ଶିଳ୍ପ ରେଖାରେ ପରିଚିତ କରି ଦୁଣି ସେ ତରଙ୍ଗରୁ ମୋ କଳେବର ଯୋରି ପାଇବାର ସୁଅ ଜାଣିଛି । ଜ୍ଞାନବିଜ୍ଞାନ ରାଜ୍ୟରୁ ସେତକ ଶିଖିଥିଲି ।” ରଜୁ କହିଲା ।

“ସେ ସୁଅ ମଣିଷ ଜଗତରେ କାମ ଦେବ । ତମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏକ ଭଲ ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରବେଶ କରୁଛ । ସେଠାକାର ଅଧିବାସୀମାନେ ଦେଖିବାକୁ ମଣିଷ ଭଳି, କିନ୍ତୁ ମଣିଷ ନୁହନ୍ତି ।” ସନ୍ନ୍ୟାସୀ କହିଦେଲେ ।

“ତେବେ ଯେତେ କଷ୍ଟ ହେଲେ ବି ମୁଁ ପବତମାଳା ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧମ କରିବାର ଚେଷ୍ଟା କରିବି !” ରଜୁ କହିଲା ।

ତା’ହେଲେ ବି ତମେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିବ ଏକ ଅରଣ୍ୟ ଭିତରେ । କିନ୍ତୁ ସେ ଅରଣ୍ୟର କୌଣସି ବାସିନ୍ଦା ତମ ଆଖିରେ ଦିଶିବେ ନାହିଁ ।” ସନ୍ନ୍ୟାସୀ କହିଲେ ।

“ମହାନ୍ନା ! ଆପଣଙ୍କ ହୃଦା ଅଉ ବା କିଏ ମୋତେ ଏ ଦିଗରେ ଏତେ ସହାୟତା ଦେଇପାରିବ ?” ରଜୁ ସଙ୍କୋଚ ଓ ଛାନ୍ଦ ସହକାରେ କହିଲା ।

ମରବରେ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ରଜୁର ହାତ ଧରି ପବତପ୍ରେଣୀ ଆଡ଼େ ଅଗ୍ରସର ହେଲେ ।

ସେଇ ସମୟରେ ସେହି ଗାଁର ଲୋକେ
 ଲୁଚିଥିଲେ । ଆମେ ଗାଁରେ ଗଲେ
 ଲୁଚିଲେ । ସେଇ ଲୋକେ ସେଇ ସମୟରେ
 ଗାଁ ଆସି ଲୁଚିଲେ । ସେଇ ସମୟରେ
 ଲୁଚିଥିଲେ, ସେଇଆ ସେ କାଳରେ ।

ସେଇ ସମୟରେ ସେହି ଗାଁର ଲୋକେ
 ଆମକୁ ଡେଇଁ ଗାଁ ଆସି ଲୁଚିଲେ ।
 ସେଇ ସମୟରେ ସେହି ଗାଁର ଲୋକେ
 ଗାଁରେ ବସିଲେ ଗାଁରେ ।

ସେଇ ସମୟରେ ସେହି ଗାଁର ଲୋକେ
 ଗାଁରେ ବସିଲେ ଗାଁରେ । ସେଇ ସମୟରେ
 ଗାଁରେ ବସିଲେ ଗାଁରେ । ସେଇ ସମୟରେ
 ଗାଁରେ ବସିଲେ ଗାଁରେ ।

ସେଇ ସମୟରେ ସେହି ଗାଁର ଲୋକେ
 ଗାଁରେ ବସିଲେ ଗାଁରେ । ସେଇ ସମୟରେ
 ଗାଁରେ ବସିଲେ ଗାଁରେ । ସେଇ ସମୟରେ
 ଗାଁରେ ବସିଲେ ଗାଁରେ ।

“ଗାଁରେ ! ସେଇ ଗାଁର ଲୋକେ
 ଗାଁରେ ବସିଲେ ଗାଁରେ ।” ଗାଁରେ ବସିଲେ ।

“ସେଇ ଗାଁର ଲୋକେ
 ଗାଁରେ ବସିଲେ ଗାଁରେ । ସେଇ ଗାଁର
 ଲୋକେ ଗାଁରେ ବସିଲେ ଗାଁରେ । ସେଇ ଗାଁର
 ଲୋକେ ଗାଁରେ ବସିଲେ ଗାଁରେ ।

“ଆମେ ଏକ ଆମ୍ବୁରୀ
 ଗାଁରେ ବସିଲେ ।” ଗାଁରେ ବସିଲେ ।

“ଆମେ ଗାଁରେ ବସିଲେ ଗାଁରେ ।
 ଗାଁରେ ବସିଲେ ଗାଁରେ । ଗାଁରେ ବସିଲେ
 ଗାଁରେ ବସିଲେ ଗାଁରେ ।

ଏକ ସମୟରେ ସେହି ଗାଁର ଲୋକେ
 ଗାଁରେ ବସିଲେ ଗାଁରେ । ସେଇ ସମୟରେ
 ଗାଁରେ ବସିଲେ ଗାଁରେ । ସେଇ ସମୟରେ
 ଗାଁରେ ବସିଲେ ଗାଁରେ ।

ଅରଣ୍ୟରେ ରାଜକନ୍ୟା

ନିଶା ଗରଜୁଥାଏ । ଭୂମାକୁ ଭୂମା ବନ୍ଧା ହେଉଥାଏ । ଘନ ଘନ ବଜ୍ରଧ୍ବନି ଓ ଶ୍ଵାନଶ୍ଵାସଦ୍ବଳ ରକ୍ତ ମଝିରେ ଶୁଭ୍ରାଂଶୁ ଅଶ୍ଵାଶ୍ଵମାନଙ୍କ ଅଛନ୍ଦାସ୍ୟ । ଘନ ଘନ ବଜ୍ରକୁ ଆଲୁଅରେ ଝଟକି ଉଠୁଥାଏ ଭୟାନକ ମୁହଁଟିମାନ ।

କିନ୍ତୁ ରାଜା ବିନ୍ଦୁମାର୍ଜ ତାଲେ ମଧ୍ୟ ବାଟକାଳେ ବୋଧ ନକରି ପୁନଃବାର ସେ ପ୍ରାଚୀନ ବୃକ୍ଷଟି ପାଖକୁ ଲେଉଟି ଆସିଲେ ଓ ବୃକ୍ଷାଦୋହଣ କର ଶବ୍ଦଟିକୁ ଉତ୍ତାର ଆଣିଲେ । ଡେବେ, ତାକୁ କାନ୍ଦରେ ପକାଇ ଶୁନ୍‌ଶାନ୍ ଶୁଶାନ୍ ଅନ୍ଧନ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତେ ଶବ୍ଦସ୍ଥିତ ବେତାଳ ତାକୁ କହିଲା, “ହେ ରାଜନ୍ ! ତୁମେ ଯେତେ ସାହସ ଓ ଯୈର୍ଯ୍ୟସହକାରେ ଏ ବୃକ୍ଷୋପାଗ୍ରସ୍ତ ଶକ୍ତିରେ ଏଠାରେ ଏଭଳି ପରାଜୟ କଲୁ, ତାହା ଦେଖି ମୋର ତୁମ ପ୍ରତି ମାର୍ଗାନ୍ତ ଗର୍ବ

ବେତାଳ କଥା

ଯାଉଛି, କିନ୍ତୁ ହେଉ ପରିଣତ କ'ଣ? ପଶ୍ଚିମ-
ଦିଗର ରାଜା କରସିଂହ ଭଳି ଶେଷ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ
ସୁଯୋଗ ପାଇ ମଧ୍ୟ ତାହା ଗୁଡ଼ିଚାଦେବ ନାହିଁ ତ?
ନମକୁ ସେ କାହାଣୀ କହୁଛି, ମନଦେଇ ଶୁଣ ।
ହେଁଲେ ଶ୍ରମସ୍ତର ଲାଭକ ମନେ ହେବ ।”

ବେତାଳ ଯେଲ : ବିନିକା ରାଜ୍ୟର
ରାଜକୁମାରୀ କୁମୁଦିନୀ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁନ୍ଦରୀ ଥିଲେ ।
ତାଙ୍କୁ ବିବାହ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଅନେକ ରାଜପୁତ୍ର
ଆଗ୍ରହ ଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ସେ କୁନ୍ତଳ ରାଜ୍ୟର
ରାଜକୁମାରୀ ଚନ୍ଦ୍ରମାଳାଙ୍କୁ ବିବାହ ହେବାକୁ
ସ୍ୱିକ୍ଷିତ ଥିଲେ ।

ଏହି କଥାଟି କିନ୍ତୁ ଦୂରରେ ଥିବା
କାଳୀନ କାଳର କଥାକୁ ବୁଝାଉ ନାହିଁ ।

ରାଜକୁମାରୀ । ଏହାର ଗୋଟିଏ ସଖୀରା ।
ବେତର କହୁ ସାଥୀ ବୁଲି ଯାଉ ରାଜକୁମାରୀ
ରାଜ୍ୟକୁ ଫେରିବା ପାଇଁ ରଥ ଚାଲିବାକୁ
ଉଠିଗଲେ । କିନ୍ତୁ ସଖୀମାନେ ତ ରଥ ଚାଲିବା
ଉଠିବା ପୂର୍ବରୁ ହଠାତ୍ ବଣ ଭିତରେ ଯେଉଁ
ମନ୍ତ୍ର ଜାଣି ରଥ ଛାଡ଼ି ଦେଖାନ୍ତେ ସାତ ଆଶୁ-
ଅକାର ଶବ୍ଦ ଶୁଭିଲ । ଘୋଡ଼ା ଦୁଇଟି ଆଗକୁ
ଘୋଡ଼ିଗଲେ । ରଥ ମଧ୍ୟ ରାଜକୁମାରୀ କି ବୁଝି
ଶୁଣି ବଣ ଭିତରେ ଆଦୃଶ ହୋଇଗଲେ ।

ରାଜକୁମାରୀ କ'ଣ କରିବେ ବୁଝିପାରୁ ନାହାନ୍ତି ।
ବିନା ଶୁଳକରେ ଘୋଡ଼ାମାନେ ଶୁଭ୍ରାୟ ହୋଇ
ଏଭଳି ଘୋଡ଼ିଆ'ନ୍ତୁ ଯେ ରଥ ଖଲଟି ଉଠିବା
ଅବସ୍ଥାକୁ ଆସିଗଲା । ରାଜକୁମାରୀ ଚିତ୍କାର କଲେ ।

ବଣ ଭିତରୁ ଜଣେ ଘୋଡ଼ାସବାର୍ ମୋଆନ୍ତେ
ଆସୁଥିଲା । ସେ ରାଜକୁମାରୀଙ୍କ ଆବସ୍ଥା ବୁଝିପାର
ଅତି କୌଶଳରେ ରଥ ପାଖକୁ ଯାଇ ତାଙ୍କୁ
ଭିତ୍ତି ଆଣିଲା । ଖାଲି ରଥକୁ ଧରି ଘୋଡ଼ାମାନେ
ପଳାଇଗଲେ ।

ରାଜକୁମାରୀ ସେ ଘୋଡ଼ାସବାର୍ ଯୁବକକୁ
ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଲେ ଓ କହିଲେ, “କିଏ ତୁମେ?
ବଣ ଭିତରେ କ'ଣ କରୁଥିଲୁ ?”

ଯୁବକ କହିଲା, “ହେ ସୁନ୍ଦରୀ, ମୋ ନାମ
ପ୍ରତାପ ସିଂହ ।”

ରାଜକୁମାରୀ ତମକ ପଡ଼ି କହିଲେ, “ତୁମେ
ଆମ ରାଜ୍ୟ ଶାସନରେ ଆଜିକାଲି ଯୁଦ୍ଧ
କାଳୁ ପ୍ରତାପ ସିଂହ କୁହୁଛ ?”

ସୁବଳ ମୁଣ୍ଡ ଲେକି କଲ କହିଲା, “ ବୁଝୁଛି, ଆପଣ ସଜକୁମାରୀ କୁମୁଦିନୀ । ଆପଣଙ୍କ ଆପଣଙ୍କ ମିତ୍ର କହୁନାହିଁ ମନ ବଳୁ ଗାଁ । ମୁଁ ବାପାଙ୍କ ଚକ୍ର ଦ୍ରାଘ ଦିଶୁ । ମୁଁ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ହୃଦ ଚେନ, ଯଦ...”

“ ଯଦ କି ? ” ସଜକୁମାରୀ ପଚାରିଲେ ।

“ ଯଦ ଆପଣଙ୍କୁ ବିବାହ କର ପାରିବୁ । ”

ତାକୁ ଯକୋଚ ଛୁଟ କହିଲା ।

“ ନା, ତାହା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ” ସଜକୁମାରୀ ନମ୍ର କିନ୍ତୁ ଦୃଢ଼ କଣ୍ଠରେ କହିଲେ ।

“ ଆପଣଙ୍କ ଲଜ୍ଜା, ସଜକୁମାରୀ । ବୁଲୁଛି, ଆପଣଙ୍କୁ ଉପାସରେ ଛୁଟ ଦେଇ ଆସି । ଗାଁରେ ମୋର ଅନ୍ୟ ଏକ ଦୋଷୀ ଅଛି । ମୁଁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ । ” ତାକୁ ଏହା କହି ବୁଲି ପଡ଼ିବା

ଦେଖିବା ଦୂରକୁ ଚାଲି ଚାଲି ଚାଲି ଅଛନ୍ତି ।

“ ଆଜି, ଆମ ଜୀବନ ବଦଳ ! କିନ୍ତୁଦିନ ଯେଉଁ ଯୋଡ଼ାଟି ସମସ୍ତ ଆସି ଏ ଗାଁରେ ପହଞ୍ଚିବ । ଲୋ ଗାଁରେ ଅଛନ୍ତି । ଦୌଡ଼ ଦୌଡ଼ ! ” ଏହା କହି ତାକୁ ଦୌଡ଼ିଲା । କିନ୍ତୁ

ସଜକୁମାରୀ ଦୌଡ଼ି ପଳାଇବା ପୂର୍ବରୁ ଚାଲିଗଲା । ମଡ଼ ମଡ଼ ଶବ୍ଦ ଯେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ସମସ୍ତ ।

ସଜକୁମାରୀ କିଂକର୍ତ୍ତବ୍ୟବମୁତ ହୋଇ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଲେ । ସମସ୍ତ ତାକୁ ଅନାଇ ବସିତ ସାବଣର ଟିକିଏ ରହି କହିଲା, “ କିଏ ବୁଲେ ? ”

“ ମୁଁ ବନିକାର ସଜକୁମାରୀ । ବେ ଉପରେକୁ ବୁଲି ଆସି ଏଭଳି ଦୁର୍ଦ୍ଦେଶରେ ପଡ଼ିଛି । ” ସଜକୁମାରୀ ଉତ୍ତର ଦେଲେ ।

“ରାଜକୁମାରୀ ! ଏହାକୁ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଗ ବୋଲି କାହିଁକି କହୁଛ ? ଏହାକୁ ସୁଯୋଗରେ ପରିଣତ କରିପାରିବା । ଭଲ, ବିଭା ହେବା । ମୁଁ ସଞ୍ଜୁ କର ରଖିଛି ବହୁତ ସମ୍ପଦ । ତା’ଛଡ଼ା ମୋ ଶକ୍ତି ଆଗରେ କୌଣସି ରାଜା ରାଜପୁତ ଠିଆ ହୋଇ ପାରିବେ ନାହିଁ ।” ରାକ୍ଷସ କହିଲା ।

“ଧନ୍ୟବାଦ । କିନ୍ତୁ ରାକ୍ଷସ ! ତମ ପ୍ରସ୍ତାବ ମୁଁ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବି ନାହିଁ । ତମେ ବର ମୋତେ ଭକ୍ଷଣ କରିପାର ।”

“ହଁ, ତମ ଭଳି ସୁନ୍ଦରୀକୁ ଖାଇ ହେବ ?” ଏହା କହି ରାକ୍ଷସ ଚାଲିଗଲା । ରାଜକୁମାରୀ କୁଆଡ଼େ ଯିବେ, କ’ଣ କରିବେ ଭାବି ଭାବି ଆଗକୁ ଆଗକୁ ଚାଲିଆସିଲା । ଦେବକୁ ଗୋଟାଏ

ସ୍ଥାନରେ ସେ ଗଛଲତା କଟାକଟି ହୋଇ ଯୋଗଦେଇ ଯାଇ ପ୍ରମୁଦ ଦେବ ହୋଇଥିବାର ଦେଖିଲେ । ପ୍ରଭାତ ସମୟେ ସେ ଦେଖିଲେ, ଗୋଟିଏ ବରଗଛ ଉଲ୍ଲେ, ଗୋଟିଏ ଲୁଗାଧିଆ ଲୋକ, ଜଣେ ସୁନ୍ଦର ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ବସିଛନ୍ତି । ରାଜକୁମାରୀଙ୍କ ପାଦ ଶୁଦ୍ଧ ହେବା ପାଇଁ ଅନାଇଲେ । ରାଜକୁମାରୀ ତାଙ୍କୁ ନିଜ ପରିଚୟ ଦେଇ ଯଦୁ କଥା କହିଲେ । ସନ୍ନ୍ୟାସୀ କହିଲେ, “ତାମ୍ରପଲ୍ଲୀର ରାଜା ବିବିଧଭୂଷଣଙ୍କ ନାମ ଶୁଣିଛ ?”

“ହଁ ଯୋଗୀବର । ସେ ତ ସନ୍ନ୍ୟାସ ଚଳେ ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ି ଯାଇଛନ୍ତି ।” ରାଜକୁମାରୀ କହିଲେ ।

“ଠିକ୍ । ସେ ପୁଣି ରାଜ୍ୟକୁ ଫେରିଯାଇ ସିଂହାସନରେ ବସିବେ—ଯଦି ତୁମେ ରାଣୀ ରୂପେ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ବସିବ ।” ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ମୃଦୁ ମୃଦୁ ହସି କହିଲେ ।

ରାଜକୁମାରୀ ବୁଝିଲେ, ସେ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ଆଉ କେହି ନୁହନ୍ତି, ରାଜା ବିବିଧ ଭୂଷଣ ।

“ଯୋଗୀବର ! ତାହା ସମ୍ଭବପର ନୁହେଁ । ପ୍ରୟୋଜନ ହେଲେ ମୁଁ ବର ନିଜେ ସନ୍ନ୍ୟାସୀନ ହେବି, କିନ୍ତୁ ଆପଣଙ୍କୁ ବିଭା ହେବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।”

ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ରାଜା ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ କହିଲେ, “ବେଶ୍ । ଏହିଠାରେ ରାଜି ଯାପନ କର । ପ୍ରଭାତରେ ମୁଁ ଯାଇ ବିନିକାରେ ଛୁଡ଼ିଦେଇ ଆସିବି ।”

ରାଜକୁମାରୀ ଏଥିରେ ସମ୍ମତ ହେଲେ । ସେତିକିବେଳେ ସେଠାରେ ରାଜା ଭଳି ଦିଶୁଥିବା ଜଣେ ଯୁବକ ପହଞ୍ଚିଲେ ଓ ସନ୍ନ୍ୟାସୀଙ୍କୁ କହିଲେ, “ମହାତ୍ମା ! ମୁଁ ଧୂଳି ଦେଶର ରାଜା । ଶୀକାର କରିବାକୁ ଆସି ବାଟ ଦୃଢ଼ଗଲି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଅବଶ୍ୟ ବାଟ ବୁଝିପାରିଲଣି । ତେବେ ଶୋଷ ଲାଗୁଛି ।”

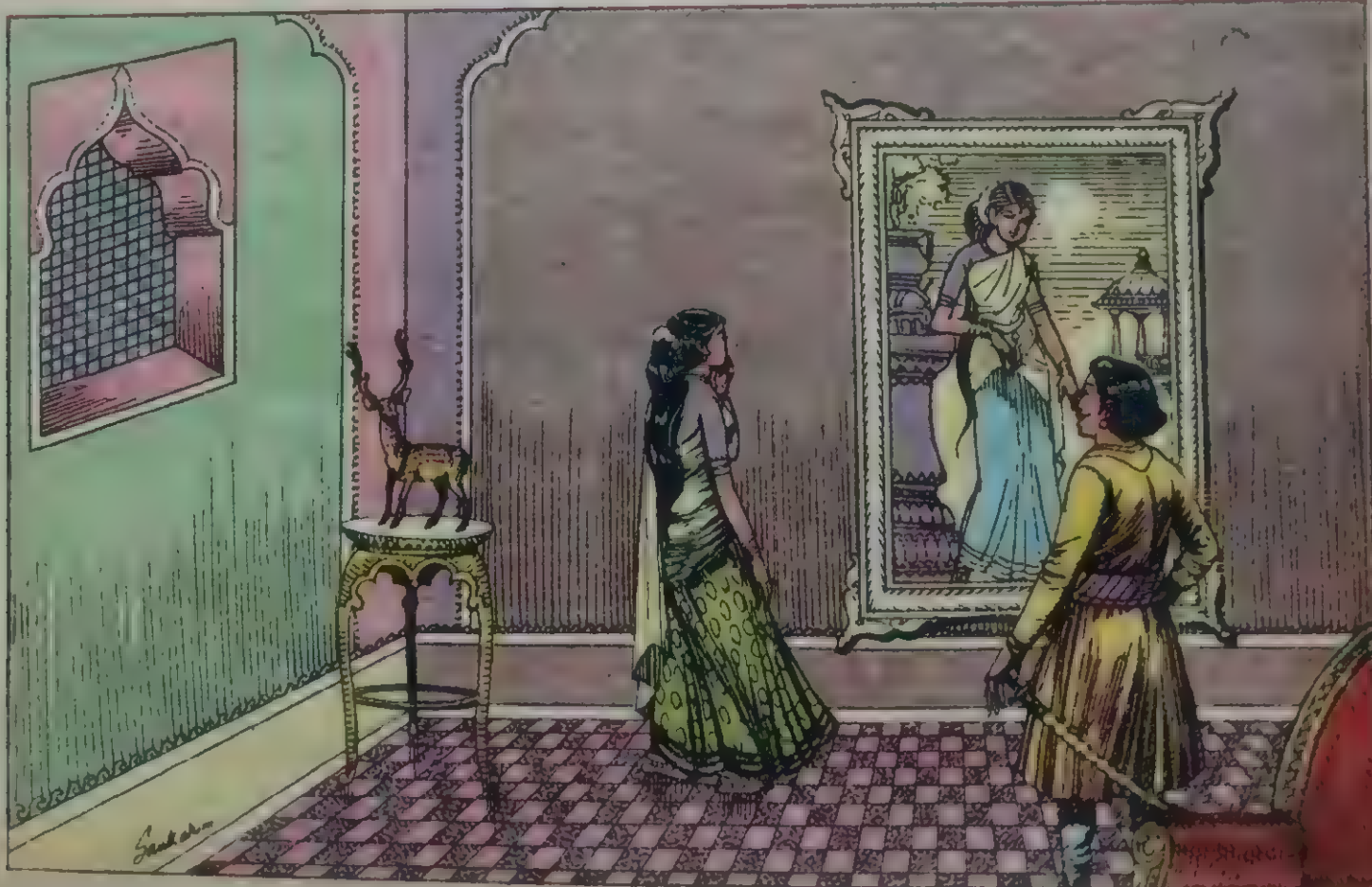
“ବେଶ୍, ପାଣି ଦେଉଛି !” ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ରାଜା ପାଣି ଦେଇ କହିଲେ, “ଧୂଳିରାଜ ! ଏ ରାଜକନ୍ୟା ମଧ୍ୟ ବାଟ ଦୃଢ଼ ଏଠି ପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି । ଆପଣ ଏହାକୁ ତାଙ୍କ ଉତ୍ତାପରେ ପହଞ୍ଚାଇ ଦେଇ ପାରିବେ ?” ଏହା କହି ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ରାଜା ରାଜକୁମାରୀଙ୍କ ପରିଚୟ ଦେଲେ ।

ଧୂଳିରାଜ ଚମକି ଉଠିଲେ ଓ ତା’ପରେ ଅତି ଆଗ୍ରହରେ କହିଲେ, “ନିଶ୍ଚୟ, ନିଶ୍ଚୟ !

ଆମକୁ ।” ଏହା କହି ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କୁ ନିଜ ଘୋଡ଼ା ଆଡ଼କୁ ବାଟ ଦେଖାଇ ନେଇଗଲେ । ରାଜକୁମାରୀ ଅତ୍ୟନ୍ତ ତାଙ୍କ ମନ୍ଦ୍ର ଗଲେ ଓ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଘୋଡ଼ାଠାରୁ ବସିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଲେ ।

“ରାଜକୁମାରୀ ! ବିନକାରେ ପହଞ୍ଚିବା ପୂର୍ବରୁ ଆମ ଧୂଳିଦେଶର ରାଜଧାନୀ ପହଞ୍ଚିବ । ଆଜି ରାତିରେ ସେଠାରେ ବିଶ୍ରାମ କରି କାଲି ଯିବାକୁ ଯିବ ।” ଧୂଳିଦେଶ ଆଡ଼େ ଘୋଡ଼ା ଛୁଟାଇ ଧୂଳିରାଜ କହିଲେ ।

“ନା ମହାରାଜ, ମୋ ପିତାମାତା ପୁରପର-ଜନ ବ୍ୟାକୁଳ ହେଉଥିବେ । ଆପଣ ମିଥା ବାଟରେ ଚାଲନ୍ତୁ, ନଚେତ୍ ଆଜି କାହାକୁ ମୋ ସାଥରେ ଦିଅନ୍ତୁ ।” ରାଜକୁମାରୀ କହିଲେ ।

ବଳେ ବଳେ ଆସିଲେ । ଆଗାମୀ କାଳ
ବିଷ ହେବା ।”

“ନା, ମହାରାଜ, ଅସମ୍ଭବ ।” ରାଜକୁମାରୀ
ଦୃଢ଼ କଣ୍ଠରେ କହିଲେ ।

“ଅସମ୍ଭବକୁ ମୁଁ ସମ୍ଭବ କରିବି । ପ୍ରୟୋଜନ
ହେଲେ ତୁମ ରାଜ୍ୟ ଆକ୍ରମଣ କରିବି ।”
ଧୁନ୍ଧୁରାଜ କହିଲେ ।

ରାଜକୁମାରୀ ହଠାତ୍ ଅଛନ୍ଦାସ୍ୟ କଲେ । ସେ
ଅଛନ୍ଦାସ୍ୟରେ ଧୁନ୍ଧୁରାଜ ଚମକି ପଡ଼ିଲେ । କିଛି
ସମୟ ପରେ ସେ ପଚାରିଲେ, “ଏଭଳି ହସର
କାରଣ ?”

ରାଜକୁମାରୀ କହିଲେ, “ମହାରାଜ !
ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ଅସହାୟ । ଯଦି ଆପଣ ମୋତେ
ଯୋର କରି ବିବାହ କରିବେ, ତେବେ ତହିଁ
ପୂର୍ବରୁ ଗୋଟାଏ କାମ କରନ୍ତୁ । ତାକୁ ପ୍ରତାପ
ସିଂହ, ରାକ୍ଷସ ଏବଂ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ—ଏ ତିନିଜଣକୁ
ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରି ଆଣନ୍ତୁ । ତାକୁ ଓ ରାକ୍ଷସକୁ
ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାନ୍ତୁ । ସନ୍ନ୍ୟାସୀକୁ ଦଣ୍ଡ ଦିଅନ୍ତୁ ।
ଆଉ ଆପଣ ଅନ୍ତତଃ ରାଜପଦ ଡ୍ୟାଗ କରନ୍ତୁ ।”

ଏହା କହି ହାସ୍ୟ ସମ୍ବରଣ କରି ରାଜକୁମାରୀ
ଅଶ୍ରୁମୋଚନ କଲେ ।

ଧୁନ୍ଧୁରାଜ ମାରବରେ ଠିଆ ହୋଇ ରହି
ତା’ପରେ ଧୀର କଣ୍ଠରେ କହିଲେ, “ରାଜ-
କୁମାରୀ, କ୍ଷମା କର ।” ଯଦ୍ୟତଃ ସେ ରାଜ୍ୟର
ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ରାଜକୁମାରୀଙ୍କୁ ବିନିକା ପଠାଇବା
ବ୍ୟବସ୍ଥା କଲେ ।

“ରାଜକୁମାରୀ, ମୋ ଉତ୍ଥାସରେ ତମେ ଏପରି
ଗୋଟିଏ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖିବ, ଯାହା ଦ୍ଵାରା ତୁମ ମନ
ଚଢ଼ିଯିବ ।” ଏହା କହି ଆଉ କିଛି ନ ଶୁଣି
ଧୁନ୍ଧୁରାଜ ରାଜକୁମାରୀଙ୍କୁ ଧରି ନିଜ ଉତ୍ଥାସରେ
ପହଞ୍ଚିଲେ ଓ ଉତ୍ଥାସ ଭିତରକୁ ନେଇଯାଇ
ଗୋଟିଏ ପ୍ରତିକୃତି ଦେଖାଇଲେ ।

ରାଜକୁମାରୀ ଦେଖିଲେ, ସେ ପ୍ରତିକୃତି
ଚାକିରି । ଧୁନ୍ଧୁରାଜ କହିଲେ, ବହୁତ ଦିନରୁ
ତୁମକୁ ବିଷ ହେବାକୁ ମନ କରୁଛି । ତମ
ଦରବାରର ଶିଳ୍ପୀଠୁଁ ଏ ଚିତ୍ରପଟ୍ଟ ହାସଲ
କରିଛି । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା, ମୁଁ ବିବାହ
ପ୍ରସାଦ ପଠାଇଥିଲି । କିନ୍ତୁ ତୁମ ପିତା କିଛି
ଭୁତର ଦେଲେ ନାହିଁ । ଯାହାହେଉ, ସୁଯୋଗ

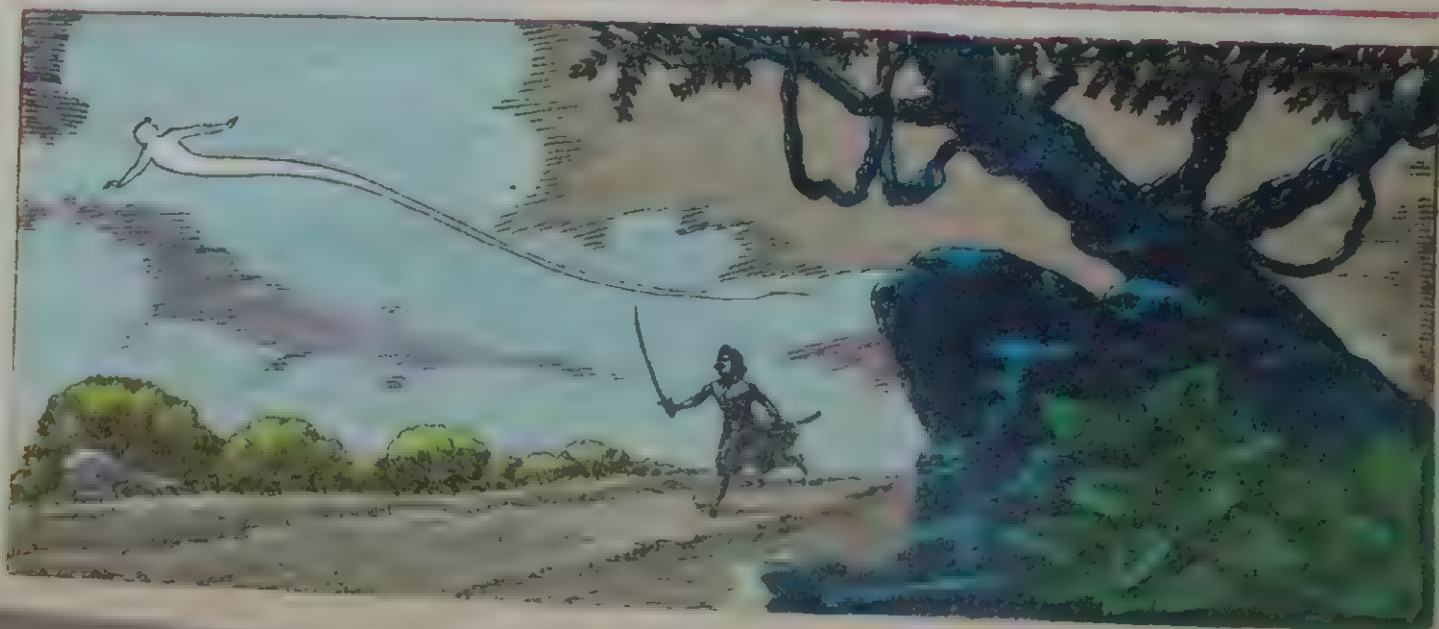
ବେତାଳ ଟିକିଏ ଚୁପ୍ ରହି ତା'ପରେ
 କଣ୍ଠସ୍ଵର ଶୁଣି କରି ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ, “ରାଜା !
 ହଠାତ୍ ରାଜକନ୍ୟା କାହିଁକି ଅଟ୍ଟହାସ୍ୟ କଲେ ?
 ତାକୁ ଓ ରାକ୍ଷସକୁ ଅଭିନୟନ ଜଣାଇବାର
 ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ-ରାଜାକୁ
 ଦଣ୍ଡ ଦେବାକୁ କହିଲେ କାହିଁକି ? ଧୂଳିରାଜକୁ
 ରାଜପଦ ତ୍ୟାଗ କରିବାକୁ କହିଲେ କାହିଁକି ?
 ପରେ ପରେ ଅଶ୍ରୁ ମୋଚନ କଲେ କାହିଁକି ?
 ରାଜା ଶାରିଲେ ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଅ ।
 ଉତ୍ତର ଦେବାର ଶକ୍ତିଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଯଦି ମାରବ
 ରହିବ, ତେବେ ତମ ଶୀର ହେବ ସ୍ଵଚ୍ଛରୂପ ।”

ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ମଧ୍ୟ ବିଳମ୍ବ ନକରି ରାଜା ବିହମାର୍ଜ
 କହିଲେ, “ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କ ଅଟ୍ଟହାସ୍ୟ ଓ ଅଶ୍ରୁ-
 ମୋଚନ—ଏ ଉଭୟର କାରଣ ଏକ : ଭାଗ୍ୟର
 ବିଚଳନା—ଯାହା ଫଳରେ ବଣ ଭିତରେକୁ ଆନନ୍ଦ
 ପାଇଁ ଆସି ସେ ଏପରି ଦୁଃଖରେ ପଡ଼ିଲେ । ଅସଲ
 ପ୍ରଶ୍ନ ହେଲା ଅନ୍ୟଟି । ତାକୁ ଓ ରାକ୍ଷସ ଉଭୟେ
 ତାଙ୍କ ଅନିଚ୍ଛା ଜାଣିବା ମାତ୍ରେ ସମ୍ଭାବନା ତାଙ୍କୁ

ସ୍ଥଗିତ ହେଇଥିଲେ । ଧୂଳିରାଜ ଜଣେ ରାଜା ଭାବରେ
 ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ନ୍ୟାୟ କରିବା କଥା । ଅଥଚ
 ସେ ଅନ୍ୟାୟ ଭାବରେ ରାଜକୁମାରୀଙ୍କ ମନ
 ବିରୁଦ୍ଧରେ ତାଙ୍କୁ ବିଭ୍ରା ହେବାକୁ ପ୍ରୟତ୍ନ ଥିଲେ ।
 ତେଣୁ ଏକ ପକ୍ଷରେ ତାକୁ ଓ ରାକ୍ଷସ ଅଭିନୟନକୁ
 ଓ ରାଜା ଅନ୍ତତଃ ରାଜପଦରେ ନରହି ଜଣେ
 ସାଧାରଣ ନାଗରିକ ହେବା ଉଚିତ । ସନ୍ନ୍ୟାସୀ-
 ରାଜାକୁ ଦଣ୍ଡଦେବାକୁ କହିବାର କାରଣ, ରାଜ-
 କୁମାରୀ ସନ୍ନ୍ୟାସୀଙ୍କ ପାଖରେ ଆଶ୍ରୟ ନେଇଥିଲେ ।
 ଆଶ୍ରିତ ଯେପରି ନିରାପଦ ରହିବ ତାହା ଦେଖିବା
 ଆଶ୍ରୟଦାତାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । କିନ୍ତୁ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ରାଜା
 ନିଜ ବାସନା ପୂରଣର ସମ୍ଭାବନା ନ ଦେଖି ନିଜ
 କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଭୁଲି ଜଣେ ଅପରିଚିତ ଲୋକ ହାତରେ
 ଆଶ୍ରିତକୁ ସମର୍ପି ଦେଲେ । ତେଣୁ ସେ ଦଣ୍ଡନୀୟ ।”

ରାଜାଙ୍କ ଉତ୍ତରଦାନ ଶେଷ ହେବା ମାତ୍ରେ
 ଶବ୍ଦ ସହ ଶବ୍ଦସ୍ଥିତ ବେତାଳ ତାଙ୍କ କାନିରୁ
 ଶସିଯାଇ ପୁନର୍ବାର ବୃକ୍ଷ ଡାଳରେ ଝୁଲି
 ପଡ଼ିଲା ।

(କଳ୍ପିତ)

ଉପଯୋଗିତା

ମୁହୂର୍ତ୍ତକାଳ ଜମିଦାର କାଳକଣ୍ଠୋର ମହାପାତ୍ରେ ତେରମୂଳ, କଡ଼ବୁଟି ରତ୍ୟାଦର ଉପଯୋଗିତାରେ ଖୁବ୍ ବ୍ୟସ୍ତ କରୁଥିଲେ । ମଣିଷର ଯେତେ ପ୍ରକାର ରୋଗ ବ୍ୟୋଧି, ସେହୁର ଲକ୍ଷଣ ଗଢ଼ଲତାରେ ଅଛି ବୋଲି ତାଙ୍କର ଧାରଣା ଥିଲା ।

ଅବଶ୍ୟକୀୟ ଧାରଣା ବୁଲୁ ନଥିଲା । ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଥିବା ଜଣେ ବଣିକ୍ କବରଜ ଦୁର୍ଗାପାତ୍ର ଘେର ମୂଳରୁ ଔଷଧ ବନାଇ ଅନେକ ରୋଗବ୍ୟାଧି ଭଲ କରି ଦେଉଥାନ୍ତି ।

କଲେ କବରଜ ନଥିଲା ବେଳେ ବନବାସୀ ବେଶରେ ସଜ୍ଜିତ ଜଣେ ଯୁବକ ଆସି ମହାପାତ୍ରଙ୍କୁ କହିଲା, “ଆଜ୍ଞା, ମୁଁ ଏଭଳି କିଛି ତେର ଆଣିଛି, ଯାହା ପ୍ରାୟ ମିଳେ ନାହିଁ । କବରଜ ଥିଲେ ମୋତେ ଶହେଟଙ୍କା ଦେଇଥାନ୍ତେ ।”

“କବରଜ ନଥିଲେ ତ କ’ଣ ହେଲା ? ମୁଁ ଶହେ ଟଙ୍କା ଦେବି । କିନ୍ତୁ ଶରଥ କରି ହୁଏ, ଏହାର ଉପଯୋଗିତା ଅଛି ତ ?” ମହାପାତ୍ରେ ପଚାରିଲେ ।

“ଶରଥ କରି କହୁଛି ଆଜ୍ଞା, ଏହାର ଉପଯୋଗିତା ବହୁତ ।” ଯୁବକ କହିଲା ।

ସେତେବେଳେ କବରଜ ପହଞ୍ଚିଗଲେ । ଜମିଦାର ତାଙ୍କୁ ତେରତକ ଦେଇ ଦେଖିବାକୁ କହିଲେ । ଯୁବକଟି ଖସି ଚାଲିଗଲା । କବରଜ କହିଲେ, “ଏହା କୌଣସି କାମରେ ଲାଗିବ ନାହିଁ ।” “ଆରେ, ସେ ଟୋକା ଯେ ଶରଥ କରି କହିଲା ଏହାର ଉପଯୋଗିତା ଅଛି ?” ମହାପାତ୍ରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ କହିଲେ ।

କବରଜ ହସିଲେ ଓ ବୁଝାଇ ଦେଲେ, “ସେ ମିଛ କହିନାହିଁ । ଯଦି ଏହା ଦେଇ ସେ ଶହେଟଙ୍କା ପାଇବାକୁ ଯାଉଥିଲା, ଏହାର ଉପଯୋଗିତା ନାହିଁ ବୋଲି ସେ କପଟ କହନ୍ତା ?”

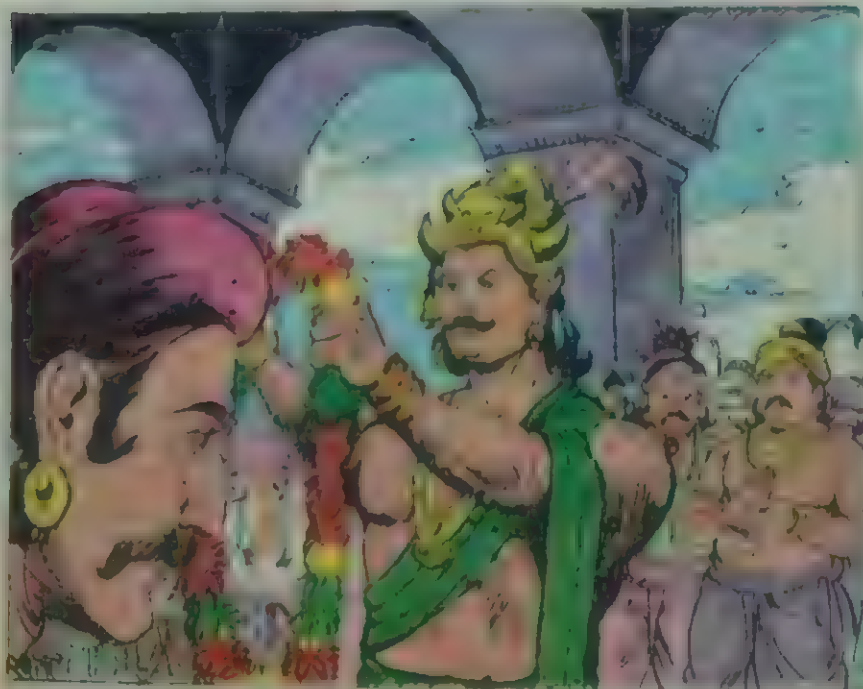
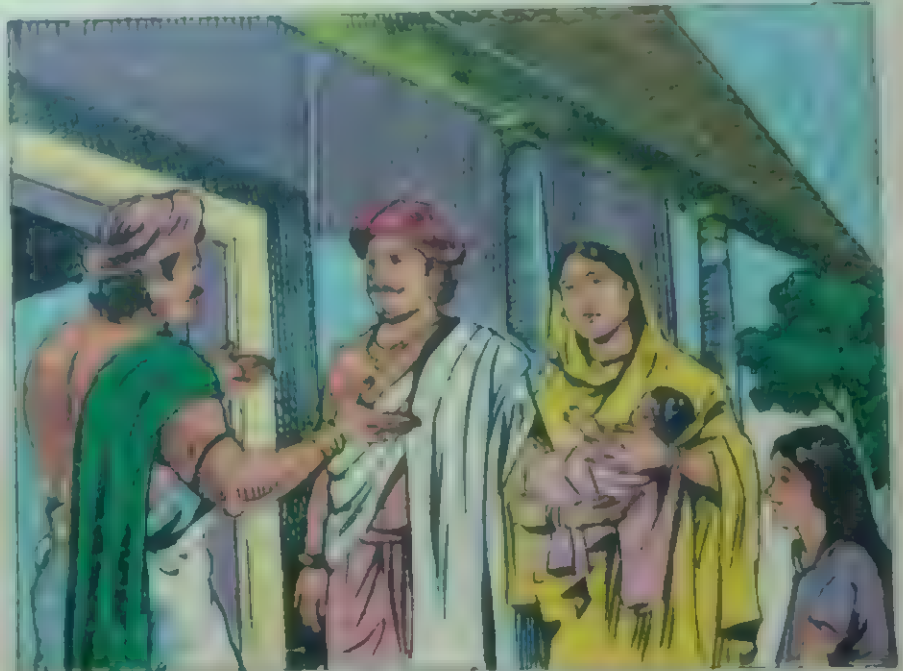

ମାଲିନ ସାହୁଙ୍କ କାହାଣୀ

ମୁକ୍ତ ରାକ୍ଷସ-୩

(କାହାଣୀ ଏହାବଦ୍) : ଗୁଣଦୀନ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ମଞ୍ଚରେ ପ୍ରଦର୍ଶନରେ ଉପସ୍ଥିତ । ସେମାନଙ୍କୁ ଏଥିରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିବା ପଦ୍ମନାଭ ନାମକ ଜଣେ ସୀମାନ୍ତରୀଣ ସ୍ତ୍ରୀ ମଞ୍ଚରେ ଅବତରଣ ଦାବୀ କରିବାକୁ ତାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ହତା କରିବ ।

ନର ବଳାଙ୍ଗ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଓ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀ ରାଜ୍ୟ ତାଙ୍କ ପରିବାରକୁ ମଞ୍ଚରେ ବସାଇ ପାଟନାୟକରେ ଥିବା ଜଣେ ସୁନାଶ୍ରୀଙ୍କ ଘରେ ପ୍ରତି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟାଚ୍ଛନ୍ନ କରି ପଳାଇଗଲେ । ସୁନାଶ୍ରୀ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ କହୁଥିବା ଯେ ଦରକାର ହେଲେ ପ୍ରାଣଦେଇ ଆଶ୍ରିତମାନଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କରିବ ।

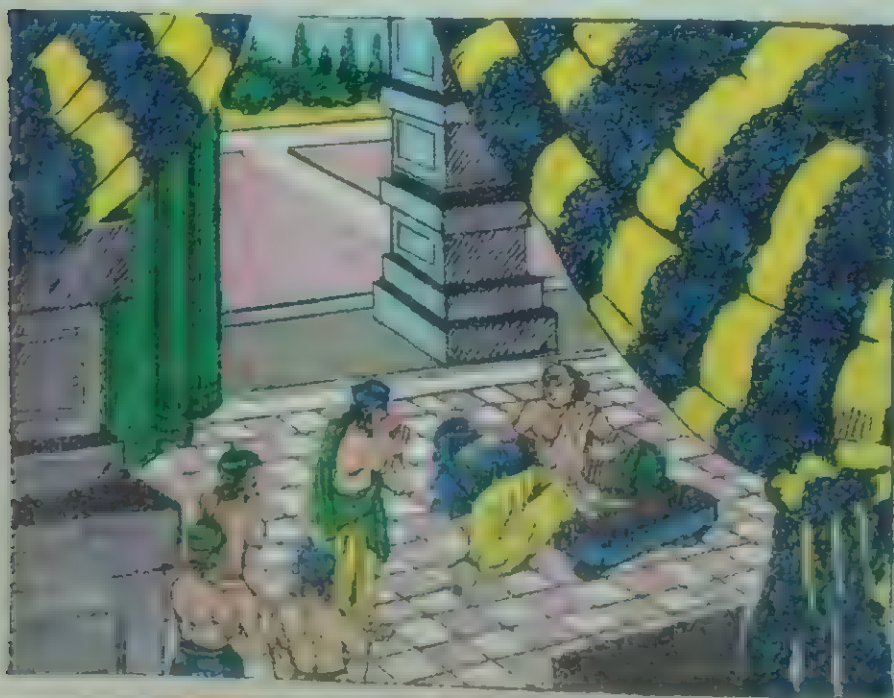
ରାକ୍ଷସ ପାଇଁ ପଦ୍ମନାଭଙ୍କୁ ସୁଦ୍ଧା ମଲୟ-କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଦରବାରରେ ପଢ଼ାଥିଲେ । ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର-ଗୁଣଦୀନଙ୍କ ଚକ୍ରାନ୍ତରେ ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବସ୍ତୁ ନେଇ ପଦ୍ମନାଭଙ୍କୁ ହତା କରିଥିଲା । ମଲୟକେନ୍ଦ୍ର ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର-ଗୁଣଦୀନଙ୍କ ଉପରେ ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବାକୁ ସୁଯୋଗ ଖୋଜୁଥିଲେ । ସେ ରାକ୍ଷସଙ୍କୁ ମନ୍ତ୍ରପଣରେ କରିବା କଲେ ।

ସନ୍ତସ୍ତ ଅମାତ୍ୟମାନଙ୍କର ଦ୍ଵାରସ୍ଥ
ହୋଇ ଚନ୍ଦ୍ରଗୁପ୍ତ-ଗୁଣକ୍ୟଙ୍କ
ବହୁଳରେ ଜନମତ ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ
ଲାଗିଲେ । ତାଙ୍କ ପ୍ରଭୁ ବଂଶର ନିଧନର
ପ୍ରତ୍ୟେକ ଲୋକକୁ ସେ ଫୁଲେ ଦୁଃ-
ପ୍ରତିକ୍ଷା । ସେ ଦିଗରେ ସେ ଅକ୍ଳାନ୍ତ
ବେଷ୍ଟା ଚଳାଇଲେ ।

ଚରମାନଙ୍କଠାରୁ ଗୁଣକ୍ୟ ସନ୍ତସ୍ତଙ୍କର
ଏଭଳି ପ୍ରତ୍ୟାସର ସମ୍ଭାବ ପାଇଲେ ।
ସେ ଜାଣିଥିଲେ, ସନ୍ତସ୍ତ ଯେତେବେଳେ
ବୁଦ୍ଧିମାନ ସେତେବେଳେ ପ୍ରଭୁରୁ । ସେ
ଯେଯାଏ ଶତ୍ରୁତା କରୁଥିଲେ, ସେଯାଏ
ଚନ୍ଦ୍ରଗୁପ୍ତଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଶାନ୍ତରେ ରହିବା
କରିବା ଅସମ୍ଭବ ହେବ । ସନ୍ତସ୍ତଙ୍କ
ଯେପରି ହେଲେ ନିଜ ପକ୍ଷରୁ ଆଶିବାକୁ
ସେ ସକଳ କଲେ ।

ଗୁଣକ୍ୟ ସୁନାସ ଚନ୍ଦନଦାସକୁ ଡକାଇ
ଆଣିଲେ ଓ କହିଲେ, “ତୁମେ
ରାଜଦ୍ରୋହୀ !” ଚନ୍ଦନଦାସ ନମ୍ର
ଭାବରେ ପଚାରିଲେ, “କିପରି ? ମୁଁ
କ’ଣ କରିଛି ?” ଗୁଣକ୍ୟ ଗର୍ଜନ
କରି କହିଲେ, “ତୁମେ ରାଜାଙ୍କ
ଶତ୍ରୁର ପରିବାରକୁ ଆଶ୍ରୟ
ଦେଇଛ !”

ଏହିପରି କିଛି କିଛି କଥା କହି
 ଦେବାକୁ ଆସି ସେଇ ଶେ
 ଫିରଦି ଶେରବତ କାହିଁକି ।
 ତୁମର ଏ ଫିରଦିର ଶୁଣିଲେ ସେଇ
 ବୁଝିଲା ଯେ କାହିଁକି କହିଲା ଏହି
 ମନେ ପ୍ରକାଶ କରା ଯେଉଁ ଶୁଣିଲେ
 କହିଲେ, "ତୁମେ କହୁ କହୁ
 ପ୍ରକାଶ କର ।" ଶେରବତ କହି
 ଦେଲେ ।

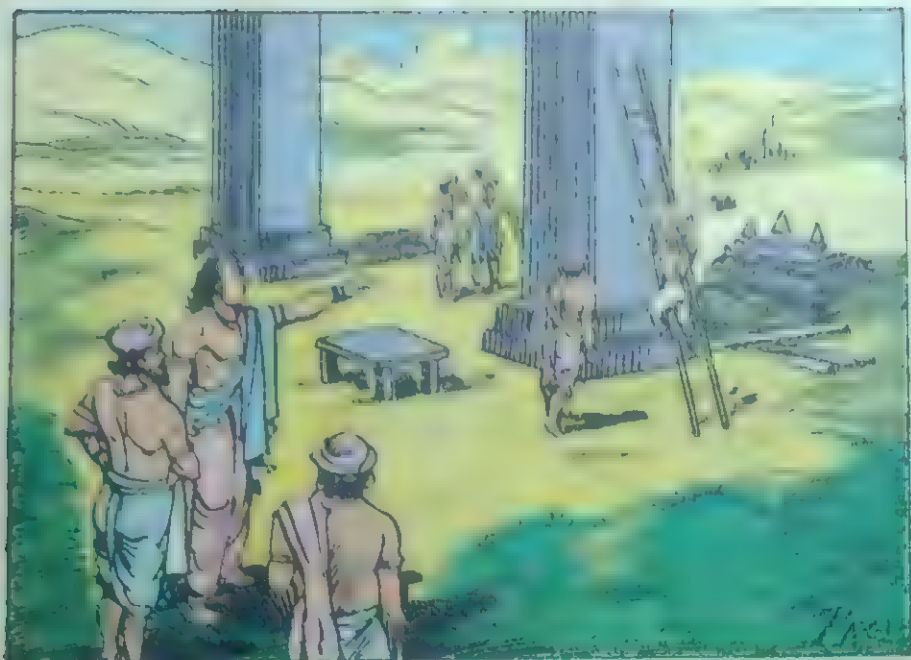

ବୁଝିଲା କହିଲା ପ୍ରକାଶ ଦେଖିଲେ
 କହିଲେ, "ମନେକରେ ଓ ଏହି
 ଶୁଣିଲେ ପ୍ରକାଶ କହିଲା ପ୍ରକାଶ
 ଦେଲେ ଏହି ଦେଖିଲେ ଦେଖ ।
 ସେଇଥି ଆମକୁ ଗୋଟିଏ ନାଟକ
 ଲେଖା କହିଲା ପ୍ରକାଶ । କୁମ ସହ
 ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ କହିଲେ କହିଲେ
 କହିଲେ, ସେଇଥି ପ୍ରକାଶ କହି
 ଦେଖିଲା ପ୍ରକାଶ ।

ଉଭୟ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାଶ
 କଲେ । ସେଇ ମଧ୍ୟ ଆମମନରେ
 ଗୋଟିଏ ଉଭୟ ଦେଖିଲା ।
 ସେ ଶେ ଉଭୟ ଦେଖିଲେ କହିଲେ
 ଦେଖିଲେ ଗୋଟିଏ କହିଲେ ।
 ପ୍ରକାଶମାନେ ଏହି ଆମମନରେ ଦେଖିଲେ
 ଓ ଉଭୟ ପ୍ରକାଶ ଦେଖିଲେ ।

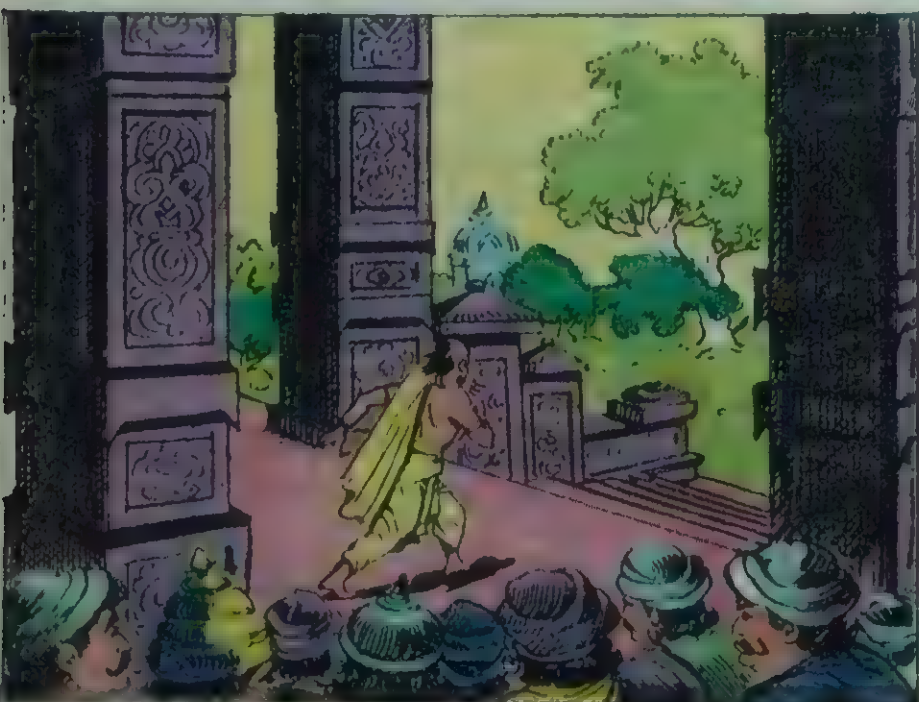
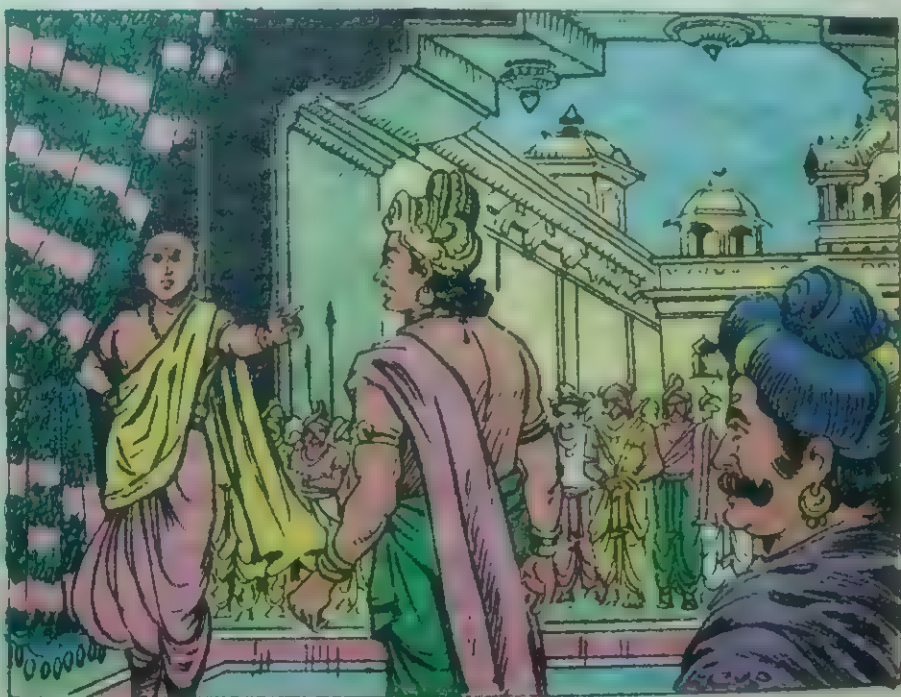

ନଗରୀ ବାହାରେ ଉତ୍ସବ ଉପଲକ୍ଷେ
ଗୋଟିଏ ତୋରଣ ନିର୍ମାଣ ହେଉଥିଲା ।
ଗୁଣକ୍ୟ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇ
କହିଲେ, “ଏ ତୋରଣର ପ୍ରୟୋଜନ
ନାହିଁ । କିଏ କହିଲା ଉତ୍ସବ ହେବ ?
ଏ ବର୍ଷ ମୋଟେ ଉତ୍ସବ ହେବ ନାହିଁ ।
ଏହାହିଁ ମୋର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ।”

ବିଷ୍ଣୁ ଚର୍ମଗୁଣ୍ଡମାନେ ଯାଇ ଶକ୍ତା
ଚନ୍ଦ୍ରଗୁପ୍ତଙ୍କୁ ଏକଥା କହିଲେ । ଶକ୍ତା
ଗୁଣକ୍ୟଙ୍କୁ ଡକାଇ ପଠାଇ ସେ କପର
ରଜାଦେଶର ବରୁଣାଚରଣ କରୁଛନ୍ତି,
ସେକଥା ପଚାରିଲେ । ଗୁଣକ୍ୟ ଜବାବ୍
ଦେଲେ କି ତେଣେ ମଲୟୁକେତୁ ଓ
ରାକ୍ଷସ ମଣ୍ଡପ ଆକ୍ରମଣ କରିବାକୁ ମସୂଧା
କଲବେଳେ ଉତ୍ସବର ଆୟୋଜନ
ଅନୁଚିତ ।

ଗୁଣକ୍ୟ ଓ ଚନ୍ଦ୍ରଗୁପ୍ତ ପରସ୍ପର ହସ୍ତମୁଖ
ତର୍କର ଅଭିନୟ କଲେ । ହଠାତ୍
ଚନ୍ଦ୍ରଗୁପ୍ତ କହିଲେ, “ଆଖ୍ୟାତୁ
ରାକ୍ଷସ ଅଧିକ ଉତ୍ତମ ମନ୍ତ୍ରୀ !”
ଗୁଣକ୍ୟ ଶୁଣି ରାଗିଯିବାର ଚଳନା
କରି କହିଲେ, “ଏହିକ୍ଷଣି ମୁଁ
ମନ୍ତ୍ରୀତ୍ବରୁ ରାସ୍ତା ଦେଲି ।” ଏହାପରେ
ସେ ଗହ୍ୱରରେ ବାହାର ଚାଲିଗଲେ ।
(ଦ୍ରମଶ)

ଅସଲ କବିରାଜ

ପ୍ରାୟାମରେ ସେତେବେଳେ ବଞ୍ଚୁଥିବା ଆତ୍ମୀୟ ନାମକ ଜଣେ ବଞ୍ଚୁଥିବା ବୈଦ୍ୟ ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଆତ୍ମବେଦ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଯେତେବେଳେ ବୁଦ୍ଧି ଥିଲା, ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଚିକିତ୍ସାରେ ବା ସେହିପରି ସୁନାମ ଥିଲା ।

ଅନେକ ଶିଷାର୍ଥୀ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ରହି ଆତ୍ମବେଦ ଶିକ୍ଷା କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ କରୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ବୈଦ୍ୟରାଜ ବଞ୍ଚୁପତି ଏକାବେଳେ ବେଶି ଶିଷାର୍ଥୀଙ୍କୁ ନିଜ ପାଖରେ ରଖୁ ନଥିଲେ । ଜଣେ ଦୁଇଜଣ କରି ରହିଲେ ସେମାନଙ୍କ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରତି ଭଲ ଭାବରେ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇଦେବ, ଏହାହିଁ ଥିଲା ତାଙ୍କର ଯଥାର୍ଥ ବଞ୍ଚାସ ।

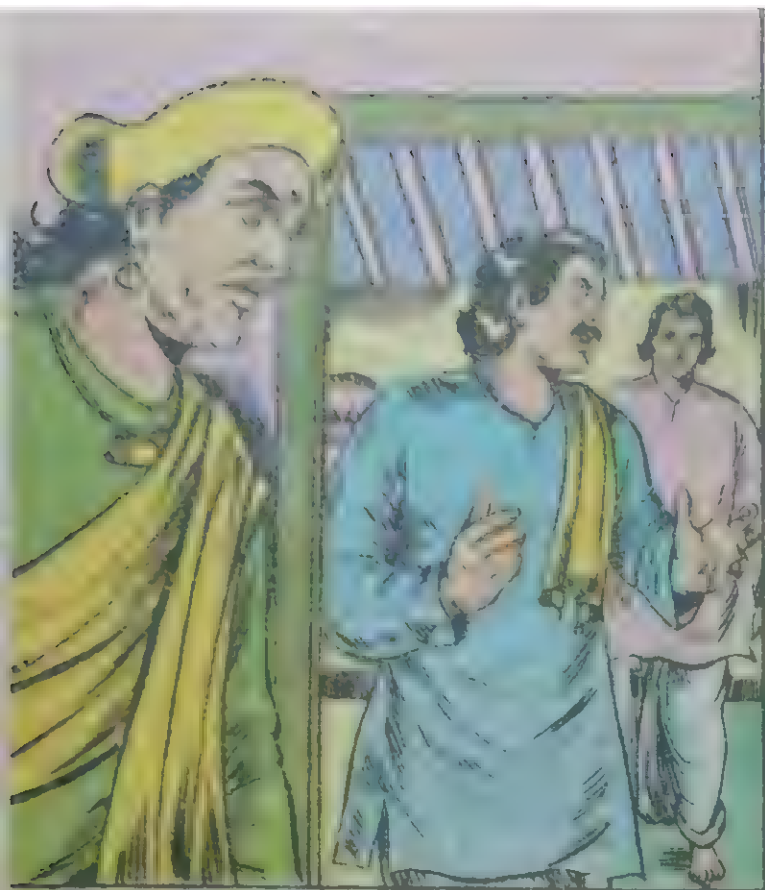
ଥରେ ବିମଳ ଓ ଚନ୍ଦ୍ରାବତୀ ନାମକ ଦୁଇଜଣ ଯୁବକ ବାଲେଶ୍ଵରରୁ ଆସି ତାଙ୍କର ଶିକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ କଲେ । ବଞ୍ଚୁପତି ଦେଖିଲେ ବିମଳ

ଅତ୍ୟନ୍ତ ମେଧାବୀ । ସେ ଆତ୍ମବେଦ ଶାସ୍ତ୍ର ଗଭୀର ମନୋଯୋଗ ସହକାରେ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗୁରୁଙ୍କ ସହିତ ଆତ୍ମବେଦ ଦର୍ଶନ ବିଷୟରେ ନାନା ଚାହୁଁ କି ଆଲୋଚନା କରୁଥାନ୍ତି ।

ସେତିକି ନୁହେଁ, ବିମଳ ରୋଗ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାରେ ଓ ଔଷଧ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାରେ ମଧ୍ୟ ସିଦ୍ଧହସ୍ତ ବୋଲି ବୈଦ୍ୟରାଜ ବଞ୍ଚୁପତି ବୁଝିପାରୁ ଆନନ୍ଦିତ ହେଲେ । ସବୋପରି, ବିମଳ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସାଧୁ ଓ ସତ୍ ପ୍ରକୃତିର ଯୁବକ । ଏଭଳି ଶିଷାର୍ଥୀ ଶତେକରେ ଜଣେ ମିଳନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଚନ୍ଦ୍ରାବତୀଙ୍କର ଶାସ୍ତ୍ର ଅଧ୍ୟୟନରେ ସେମିତି ଆଗ୍ରହ ନଥାଏ । ସେ ଗୁରୁଙ୍କ ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତି ଭଲ ଭାବରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଥାନ୍ତି ଓ ମୋଟାମୋଟି ଯେଉଁସବୁ ରୋଗର ଚିକିତ୍ସା କରିବା ସବୁଦିନ ଦରକାର ପଡ଼େ, ସେହିସବୁ ରୋଗର ନିଦାନ

ମୁହଁ କରୁଥାନ୍ତି । ବିଶ୍ଵମତ୍ତ ବମଳ ସମ୍ପର୍କରେ
ପ୍ରତି ଉକ୍ତ ଆଶା ପୋଷଣ କରୁଥାନ୍ତି । ଦିନେ
ବମଳ ବିଶ୍ଵମତ୍ତ କବିରାଜ ହେବେ ଓ ତାଙ୍କ
ଟେକ ରଖିବେ, ତାଙ୍କ ମନରେ ଏ ବିଶ୍ଵାସ ଜନ୍ମ
ହୋଇଥାଏ । ଚନ୍ଦ୍ରାବତୀ କୌଣସି ମତେ କବିରାଜ
କରି ଜୀବନା ନିବାହ କରି ପାରିବେ, ଏଥିରେ
ପ୍ରବଣ ତାଙ୍କର କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନଥିଲା ।

ବିଦ୍ୟାର୍ଜନ ଶେଷ କରି ଉଭୟ ଶିଷ୍ୟ
ତାଙ୍କଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ବାଲେଶ୍ଵର ଲେଉଟି-
ଲେଲ । ଯେଉଁ ସମୟର କଥା କୁହାଯାଉଛି,
ସେତେବେଳେ ଆଜିକାଲି ଭଲ ବାଲେଶ୍ଵର ଓ
ପୁରୀ ଭିତରେ ଘନ ଘନ ଯାତାୟତ ବ୍ୟବସ୍ଥା
ଥିଲା ।

ପ୍ରଥମେ ବର୍ଷେ ଦୁଇବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଭୟ
ସାଥୀ ଘାଟି ପାଇଁ ବାଲେଶ୍ଵରରୁ ପୁରୀ ଆସୁଥିବା
ପାଣିଆଁ ଡାକରେ ଗୁରୁକ ପାଖକୁ ଚିଠିପତ୍ର
ଦେଉଥାନ୍ତି । ସେମାନେ ଭଲଭଲେ ଅଛନ୍ତି ବୋଲି
ଗୁରୁ ବୁଝୁଥାନ୍ତି । ନମେ ଚିଠିପତ୍ର ବନ୍ଦ
ହୋଇଲେ । ଚାନ୍ଦାହିଁ ହୋଇଥାଏ ।

ତେଜ ଗୁରୁବର୍ଷ ବଢ଼ିଲେ । ଦିନେ ଜଣେ
ବଣିକ ବାଲେଶ୍ଵରରୁ ଘାଟି କରିବାକୁ ପୁରୀ ଆସି
ବେମାର ପଡ଼ିଲେ ଓ ବିଶ୍ଵମତ୍ତ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟକ
ନିକଟକୁ ଚିକିତ୍ସା ପାଇଁ ଆସିଲେ । ବିଶ୍ଵମତ୍ତ
ତାଙ୍କ ଚିକିତ୍ସା ଶ୍ରମ ନେଇ ତାଙ୍କୁ ପୁରୀପୁରୀ ସୁସ୍ଥ
କରିଦେଲେ । ସେ ବିଦାୟ ନେଇ ଯିବାବେଳେ
ତାଙ୍କୁ କହିଲେ, “ଭବିଷ୍ୟତରେ ଯଦି କିଛି
ସମସ୍ୟା ଦେଖାଦିଏ, ତେବେ କବିରାଜ ବମଳ
ମିଶ୍ରକୁ ସବୁ କହିବେ । ସେ ମୋର ବିଶିଷ୍ଟ
ଶିଷ୍ୟଙ୍କ ଭିତରେ ଜଣେ ।”

“ବମଳ ମିଶ୍ରଙ୍କଠାରୁହଁ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ
ପ୍ରଣାମା ଶୁଣିଥିଲି । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ସହ ପରାମର୍ଶ
କରିବି କ’ଣ ? ସେ ତ କବିରାଜ ସ୍ଥିତି
ଶିକ୍ଷକତା କରିବେ ବୋଲି କହୁଥିଲେ । କବିରାଜ
ତାଙ୍କର ଭଲ ଜମିଲା ନାହିଁ ।” ବଣିକ
କହିଲେ ।

“ଆପଣ ଠିକ୍ କହୁଛନ୍ତି ?” ବିଶ୍ଵମତ୍ତ ନିଜ
ଜାନକୁ ପରତେ ନିଯାଇ ପଚାରିଲେ ।

“ଆଜ୍ଞା ହଁ । ଠିକ୍ କହୁଛି ।” ବଣିକ
କହିଲେ ।

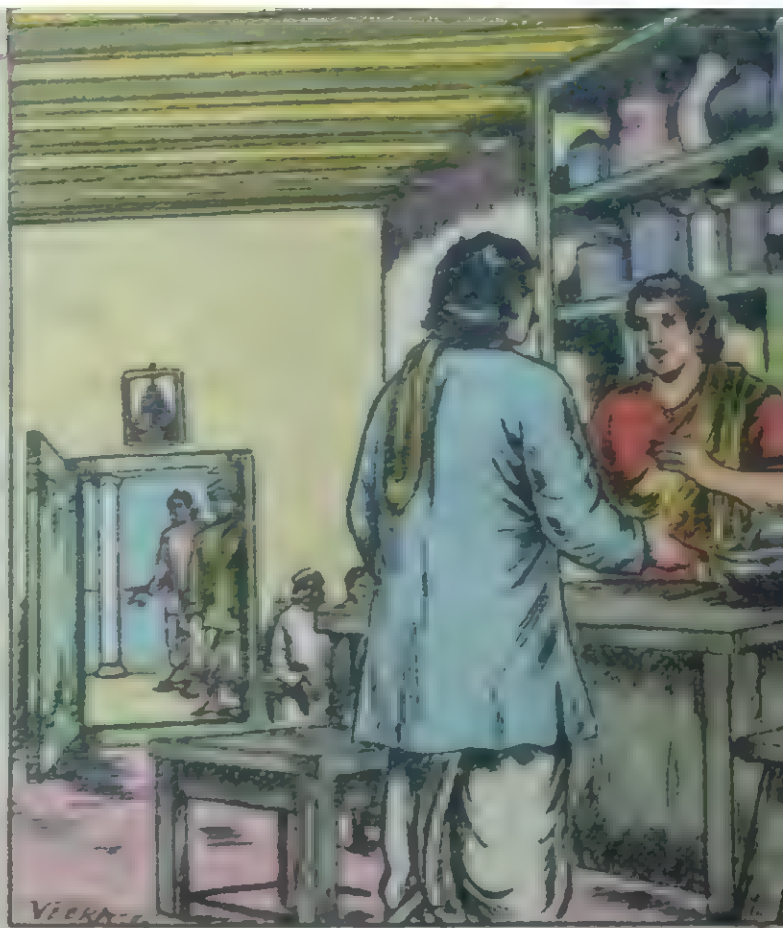
ବିଶ୍ୱସ୍ତ ଅବାଦ୍ ହୋଇଗଲେ ଓ ପଚାରିଲେ,
 “ଆଜ୍ଞା, ମୋର ଅନ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ଯେତେବେଳେ ଦାଖଲ
 କଥା କ’ଣ?”

“ତାଙ୍କର ପ୍ରସାର ତ ବହୁତ । ବେଶ୍
 ସଫଳ କରିବା ସିଏ ।” ବଣିକ କହିଲେ ।

ବିଶ୍ୱସ୍ତଙ୍କ ବିଶ୍ୱସ୍ତର ଯୀମା ରହିଲା ନାହିଁ ।
 ଅନେକଦିନ ହେଲା ତାଙ୍କର ଧରଣ ଶୀଘ୍ର ଶ୍ୱେତ
 ଗୋପୀନାଥଙ୍କ ଦର୍ଶନ ପାଇଁ ରେମୁଣା ଯିବାର
 ଇଚ୍ଛା ଥିଲା । ପର ସପ୍ତାହରେ ସେ ବାଟାର
 ପଡ଼ିଲେ ଓ ରେମୁଣା ଯିବା ବାଟରେ ପ୍ରଥମେ
 ବାଲେଶ୍ୱରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ।

ସେ ସିଧା ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ ବିମଳଙ୍କ ଘର ।
 ଯେତେବେଳେ ବିମଳ ଜଣେ ଗୋଟିକୁ ପରୀକ୍ଷା
 କରୁଥାନ୍ତି । ସେ ବାବାଜୀରେ ଠିଆ ହୋଇ
 ଉଭୟଙ୍କ କଥାବାର୍ତ୍ତା ଶୁଣିଲେ । ବିମଳ ଗୋଟିକୁ
 କହିଥାନ୍ତି, “ତମର ଯାହା ହୋଇଛି, ତାକୁ
 ଶ୍ୱେତ କୁହାଯାଏ? ତମେ ଦୁଇ ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀ
 କପାଳରେ ହଳଦି ଲଗାଇ ଶୋଇବ । ସକାଳେ
 ଲେମ୍ବୁ ପାଣି ପିଇବ । ସବୁ ଠିକ୍ ହୋଇଯିବ ।”

ଶ୍ୱେତ କିଛି ନ କହି ବାଟାର ଆସି
 ବିଶ୍ୱସ୍ତଙ୍କ ଆଡ଼େ ଅନାଇ ନିଜ ବରକ୍ତି ପ୍ରକାଶ
 କରି କହିଲା, “ଅସୁସ୍ଥ ଅବସ୍ଥାରେ ଦୁଇ ଡୋଜ
 ବାଟ ଖୁଲି ଖୁଲି ଆସିବା ବୁଝା ହେଲା । ମୋ
 ବୁଝା ଲୋକମାନେ ପାହା ଗହେଇଲେ, କିଏ ଯେଉଁଠି
 ଯାଏ । କିଏ ବୁଝା ବୁଝା ବୁଝା ବିଶ୍ୱସ୍ତ
 ଲୋକମାନେ ପ୍ରକାଶ କରୁଛନ୍ତି ।”

ବିଶ୍ୱସ୍ତ କିଛି ନ କହି ଘର ଭିତରକୁ
 ଯିଗଲେ । ବିମଳ ବୁଝାକୁ ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେବା
 ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅନ୍ୟ ଆନନ୍ଦ ହେଲେ ଓ ପ୍ରଶଂସା
 କରି ବୁଝା ରେମୁଣା ଯାଉଥିବା କଥା ଶୁଣିଲେ ।
 ବୁଝା ଯେତେବେଳେ ସହ ଦେଖା କରିବାକୁ ବୁଝାବାଡ଼ି
 ବିମଳ ବୁଝାକୁ ବାଟ ଦେଖାଇ ନେଇଗଲେ ।

ଦେଖିବା ବେଳକୁ ଯେତେବେଳେ ଘର ପିଣ୍ଡାରେ
 ଦୁଇ ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀ ଶ୍ୱେତ ବସିଛନ୍ତି । କେତେକଜଣ
 ପରୀକ୍ଷା କରିବା ସରିଗଲା । ଯେତେବେଳେ
 ଯେତେବେଳେ ଶ୍ୱେତ ଦେଖା କରୁଥାନ୍ତି ସେହି
 ଯେତେବେଳେ ଅନ୍ୟ କଥାକଥା । ଘର ଭିତରକୁ
 ଯାଏ । କିଏ ବୁଝା ବୁଝା ବିଶ୍ୱସ୍ତ
 ଲୋକମାନେ ପ୍ରକାଶ କରୁଛନ୍ତି ।

ଧନୁ ଭାଙ୍ଗିବା ପରେ କୃଷ୍ଣ ବଳରାମ ସେଠାରୁ
ଅନ୍ୟସ୍ଥ ଗଲେ । ମହା କୋଳାହଳ
ହେଲା । ଜନତା ଏକଜୁଟ ହୋଇ ପାର୍ଶ୍ଵସ୍ଥ
ଶୟାଗାର ମଧ୍ୟରେ ପଶିଲେ । କିନ୍ତୁ ରାଜ-
କର୍ମରୂପାୟନେ ସେମାନଙ୍କୁ ବାହାର କରି ଦେଇ
କବାଟ ବନ୍ଦ କଲେ ଓ ରାଜାଙ୍କୁ ଖବର ଦେବାକୁ
ଅଗ୍ରସର ହେଲେ ।

ଖବର ପାଇ କଂସ ଗଞ୍ଜାରି ଚିନ୍ତାରେ ମଗ୍ନ
ହେଲା । ତା'ପରେ ସେ ଧନୁଭୟାବ ପାଇଁ
ସଜା ହୋଇଥିବା ମଣ୍ଡପ ଓ ମନ୍ଦିର ଦେଖିବାକୁ
ଗଲା । ନାନା ଶିଳ୍ପ ଓ ମୁଲ୍ୟବାନ୍ ରଙ୍ଗବେରଙ୍ଗର
ବସ୍ତ୍ର ଦ୍ଵାରା ଓ ଫୁଲ ଦ୍ଵାରା ତୋରଣ ଓ ମଣ୍ଡପ
ସବୁ ସଜା ହୋଇଥାଏ । ଏସବୁ ଦେଖିସାରି
କଂସ ନିଜ ମନ୍ଦିରକୁ ଫେରିଗଲା । ସେଠାକୁ

ତା'ର ଦୁଇ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମନ୍ତ୍ରୀଯୋଦ୍ଧାଙ୍କୁ ଡକାଇ
କହିଲା, “ଶୁଣ, ତୁମେ ଦୁହେଁ ମଲ୍ଲୟୁଦ୍ଧରେ
ସାରା ପୃଥିବୀରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ । ବଳରାମ ଓ କୃଷ୍ଣ
ଦୁଇଭାଇଙ୍କ କଥା ତ ଶୁଣିଛ । ବଣରେ
ବୁଲୁଥିବା ଏହି ଦୁଇଜଣଙ୍କର କିଛି ଶକ୍ତି ନାହିଁ ।
କିନ୍ତୁ ତୁମ ନିକଟକୁ ସେମାନେ ଆସିବାବେଳେ
ତମେମାନେ ବିନା ଦ୍ଵିଧାରେ ଓ ଡ଼େରି ନ କରି
ତାଙ୍କୁ ମାରିଦେବ ।”

“ମହାରାଜ ! ଦୁଇଟା ସାମାନ୍ୟ ବାଳକଙ୍କୁ
ମାରିବା ନିମନ୍ତେ ଆନୁମାନଙ୍କୁ ପ୍ରୟୋଗ କରିବାର
ଆବଶ୍ୟକ କ'ଣ ? ଆମ୍ଭେମାନେ ସିନା ବଡ଼
ବଡ଼ ବୀରମାନଙ୍କୁ ପରାସ୍ତ କରି ଆପଣଙ୍କ ଟେକ
ରଖିବା କଥା ! ଯେଉଁ କାମ କରିବାକୁ ଆପଣ
କହୁଛନ୍ତି, ତାହା ତ ଆମର ଯେ କୌଣସି ଜଣେ

ଆମେ ମାତ୍ର ଚାହିଁ ମର ଫୋପାଡ଼ି ଦେବୁ ।
ଆମ ପାଇଁ ଏଇଟା କେଉଁ ଏକ ବଡ଼ କାମ
ଯେ ? ଆସନ୍ତା ଦେଖନ୍ତୁ କ'ଣ ହେଉଛି ।”
ଏତିକି କହୁ ସେମାନେ ନିଜ ନିଜ ଘରକୁ
ଫେରିଗଲେ ।

ସେମାନେ ଯିବା ପରେ ମଧ୍ୟ କଂସ ଶାନ୍ତିର
ରହପାରିଲା ନାହିଁ । କାରଣ ତା'ର ମନେ
ପଡ଼ିଲା କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ମାରବା ପାଇଁ ଯେତେ ବଡ଼ ବଡ଼
ରାଜସମାନଙ୍କୁ ସେ ପଠାଇଥିଲା ସମସ୍ତେ ମରିଛନ୍ତି ।
ପୁଣି ତା'ର ମନ ଅସ୍ଥିର ହେଲା । କୁବଳୟା
ହାତୀ କଥା ହୋଇ ତା'ର ମନେ ପଡ଼ିଲା ।
ପୁଣି ମହାମାତ୍ର ନାମକ ଏକ ରାଜସକୁ ସେ
ଡକାଇ କହିଲା, “ତୁ ମୋର ଘନିଷ୍ଠ ମିତ୍ର ପରି ।
ବସୁଦେବ ପୁତ୍ରହସ୍ୟ ଖୁବ୍ ଦୁଷ୍ଟ ଓ ବଳବାନ୍
ମଧ୍ୟ । କାଲି ସେମାନେ ରାଜମହଲରେ ପ୍ରବେଶ
କରିବା ପୂର୍ବରୁ ତୁ କୁବଳୟା ହାତୀକୁ ନେଇ
ରାଜଦ୍ୱାରରେ ଥିବୁ । ସେମାନେ ପ୍ରବେଶ
କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ମାତ୍ରେ ତାଙ୍କ ଉପରେ
ହାତୀ ଚଲାଇ ନେବୁ ।”

“ହାଃ ହାଃ ମହାରାଜ ! ଏହା ବେଶ ମଜାର
କଥା ହେବ । କିନ୍ତୁ ଦିନ ହେଲା ହାତୀକୁ ଏଭଳି
କୌଣସି କାମରେ ଆମେ ଲଗାଇ ନାହୁଁ ।”
ମହାମାତ୍ର କହିଲା ।

“କିନ୍ତୁ କାମଟି ସାବଧାନରେ କରିବାକୁ
ହେବ । ସେ ଯିଲା ଦୁଇଟି ଆତ୍ମରକ୍ଷାର ଅନେକ
କୌଶଳ ଶିଖିଛନ୍ତି ବୋଲି ମୁଁ ଶୁଣିଛି । ତୁ

ଶିଷ୍ୟ କରିପାରିବ !” ଦୁଇ ମନ୍ତ୍ରଯୋଦ୍ଧା
କହିଲେ ।

କଂସ ଏହା ଶୁଣି ଟିକିଏ ଅସ୍ତବ୍ୟ ହେଲା ।
ତା'ପରେ କହିଲା, “କଥା କ'ଣ କି, ବଣରେ
ବୁଲୁବୁଲି କରି ସେ ଟୋକା ଦୁଇଟା କିଛି ଅଜଣା
ଫଳମୂଳ ଖାଇ ସେମାନଙ୍କ ବୟସ ତୁଳନାରେ
ଅଧିକ ବଳବାନ ହୋଇ ଯାଇଛନ୍ତି ବୋଲି
ମୋର ଧାରଣା । ତମର ଶିଷ୍ୟମାନେ କାଲେ
ସେମାନଙ୍କୁ କାବୁ କରିପାରିବେ ନାହିଁ, ଏ
ଆଶଙ୍କା ରହିଛି ।”

ରାଜାଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ଦୁଇଜଣ ମହା ଖୁସି
ହୋଇ କହିଲେ, “ମହାରାଜ, ଛୁର ଦୁଇଟା
ଟୋକା ଆମ ହାତରୁ ଖସିଯିବେ ? ପାଖକୁ

ହେଉଛି ଏହି ମହାବୀର ଓ ମହାବୀର ମହାବୀର
 କୁହାଯାଉଛି ଏହି ମହାବୀର ।” ଏହି ମହାବୀର
 କହାଯାଉଛି ।

“ସେ ଆଜ୍ଞା ମହାବୀର” କହିଲା ମହାମାୟା

ସେଠାରୁ ମହାମାୟା ଘରକୁ ଯାଇ ଆଗାମୀ
 କାଳର ଯୁଦ୍ଧ ପାଇଁ ନିଜର ଉପକରଣ ଡାଙ୍ଗି
 କୁବଳୟକୁ ନାନା ଗ୍ରାହରେ ଶିଖା ଦେଲା ।
 ବହୁତ ମହା ମଧ୍ୟ ତାକୁ ପାନ କରାଉଥିଲା
 ଥିଲା । କାରଣ ତହାସ ହାତର ଜିନ୍ଦାଦ
 ଅବସ୍ଥା ଆସିଲେ ସେ ଅଧିକ ଜୋରରେ ଯୁଦ୍ଧ
 କରିପାରିବ ।

ପରଦିନ ସବୁ ଜାଣିବା ପାଇଁ ମହାବୀର ଛାନକୁ
 ସମସ୍ତେ ଆସି ନିଜ ନିଜ ଆସନ ଗ୍ରହଣ କଲେ
 ଓ କୃଷ୍ଣ ବଳରାମଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମା କରା ଉଠିଲେ ।

ଏହି ମହାବୀର ମହାବୀର ହେଉଛି ଏହି ମହାବୀର
 କୁହାଯାଉଛି ଏହି ମହାବୀର ।” ଏହି ମହାବୀର
 କହାଯାଉଛି ।
 ମହାମାୟା କୁବଳୟ ଉପରେ ବସି ମୁଖ୍ୟ
 ଗୁରୁ ପଦ୍ମର କୃଷ୍ଣ ବଳରାମଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମା
 କରାଉଥିଲା ।

କିଛି ସମୟ ପରେ କୃଷ୍ଣ ବଳରାମ ଆସି ମୁଖ୍ୟ
 ପ୍ରବନ୍ଧ ସ୍ଥାନର ସମୀକ୍ଷାର ପଦ୍ଧତିଲେ ।
 ସମସ୍ତେ ଜିନିଷ ଓ ବ୍ୟକ୍ତିଗଣ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ,
 କୌତୁହଳ ଓ କେତେକ ମଧ୍ୟ ସ୍ନେହ ସହ
 କୁବଳୟକୁ ନିର୍ବାଚନ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସମସ୍ତେ
 ନାନା ପ୍ରକାରର ଧ୍ବନୀ କଲେ ଓ ବାଦ୍ୟବୃନ୍ଦ ମଧ୍ୟ
 ଅଧିକ ଜୋରରେ ବାଜି ଉଠିଲେ । ସେହି

ସେତେ ଶୁଣୁ ପ୍ରହାର କଲ । କୃଷ୍ଣ ଅଳ୍ପ ହସି
ମୋର ଶୁଣୁକୁ ଧରି ହାତୀ ଉପରକୁ ଚଢ଼ିଯାଇ
ତା'ର ଦାନ୍ତ ଉପରେ ଛୁଡ଼ା ହୋଇ ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ
ହସିଲେ । ତା'ପରେ ପୁଣି ହାତୀ ଶୁଣୁରେ
ତଳକୁ ଆସି ହାତୀ ପେଟତଳେ ପଶି ଏପଟରୁ
ସେପଟକୁ ଯାଉ ଥାଆନ୍ତି । ବିରୁଦ୍ଧ ହାତୀ ଦୁହେଁ
ଦୁହେଁ ତାଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥାଏ । ସେ
ଦୁହେଁ ଦୁହେଁ ଶେଷକୁ ହାତୀର ଲଞ୍ଜି ଧରି ତାକୁ ପଛକୁ
ଘୋଷାଡ଼ି ନେଲେ । ହାତୀ ରାଗି ଗଲା । କୃଷ୍ଣ ଓ
ହାତୀ ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ସୁକର ଯୁଦ୍ଧ ହେଲା । ଶେଷକୁ
ହାତୀର ଦାନ୍ତ ଉପାଡ଼ି ସେଇଥରେ - ତା'କୁ
ବାଢ଼େଇ ମାରିଲେ ଓ ତା'ର ମାଢ଼ୁକୁ ମଧ୍ୟ
ମାରିଲେ ।

କୋଳାହଳ ମଧ୍ୟରେ ମହାମାୟା କୁବଳୟା
ହାତୀକୁ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ଉପରକୁ ମାଡ଼ିଯିବାକୁ ସଙ୍କେତ
ଦେଲା ।

ଏସବୁ ଦୂରରୁ ଦେଖି କୃଷ୍ଣ ବଳରାମଙ୍କୁ
କହିଲେ, “ଭାଇ, ଦେଖ କ'ଣ କପରି ଆମକୁ
ମାରିବା ପାଇଁ ମଉହପ୍ରୀତି ପ୍ରବେଶ ପଥରେହିଁ
ରଖିଛି । ବିରୁଦ୍ଧ ଜାଣେନାହିଁ ଆଜି ତାହାର
ଶେଷଦିନ । ଏବେ ତମେ ମୋର ଗତିବିଧି
ସାବଧାନତା ସହ ନିରୀକ୍ଷଣ କର ।” ଏତିକି
କହି ସେ ଆଗକୁ ଗଲେ ।

ପ୍ରଥମେ ଲୋକଙ୍କର କୌତୁହଳ ବଢ଼ାଇବାକୁ
ସେ ହାତୀ ସହିତ ନାନା ପ୍ରକାର ଖେଳ
ଖେଳିଲେ । ହାତୀ ପ୍ରଥମେ ଦୌଡ଼ି ଆସି କୃଷ୍ଣଙ୍କ

ରକ୍ତାକ୍ତ ଦାନ୍ତକୁ ଧରି କୃଷ୍ଣ ସତ୍ତାପୁଲୀରେ
ପ୍ରବେଶ କଲେ । ସେଠାରେ ଶୁଣୁର କୃଷ୍ଣଙ୍କ
ସହିତ ମଞ୍ଜୁସୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିଲା ।
ମୁଷ୍ଟିକ ମଧ୍ୟ ବଳରାମଙ୍କ ଆଡ଼େ ମାଡ଼ି ଆସିଲା ।

କୃଷ୍ଣ ବଳରାମ ସତେ ଅବା କିଛି ହୋଇନାହିଁ,
ସାମାନ୍ୟ କିଛି ବାଧା ଅତିକ୍ରମ କରି ଦୁହେଁ
ଭିତରକୁ ଆସୁଛନ୍ତି, ଏହିପରି ମନୋରାଜ
ଦେଖାଇ ସତ୍ତା ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ କରୁଥାନ୍ତି ।
ଶୁଣୁର ଓ ମୁଷ୍ଟିକ କିନ୍ତୁ ନିଜ ନିଜ ମାଂସପେଶି
ଦେଖାଇ, ବିକଟ ହସ ହସି ସେମାନଙ୍କୁ
ସାମ୍ନା କଲେ ।

ଶୁଣୁର କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଯୁଦ୍ଧକୁ ଆହ୍ୱାନ କରୁ କରୁ
କହିଲା, “ଦୁଇଜଣ ଗାଈରଖା ଟୋକା ବହୁତ

ଖ୍ୟାତି ଅର୍ଜିତ ହୁଏ । ଆଜି ତୁମର ଅନ୍ତିମ
ଯୁଦ୍ଧ । ମୁଁ ତା'ପରେ ତୁମକୁ କାଳ ହାତରେ
ସମର୍ପଣ କରିବି ।”

ଅଳ୍ପ ହସି କୃଷ୍ଣ କଣ୍ଠସ୍ଵର ନିମ୍ନ କରି ସେ
ମଲ୍ଲଯୋଦ୍ଧାକୁ କହିଲେ, “ବରୁଣ ମୁତ କଂସ
ତୁମମାନଙ୍କ ଉପରେ କି ବଶ୍ଵାସ ଆସ୍ଥା ରଖି
ବସିଛି । ସେଥିପାଇଁ ସାରା ଶକ୍ତି ଓ କୌଶଳ
ଖଟାଇ ମୋ ସହିତ ଯୁଦ୍ଧ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ
ଆସିଛୁ ?”

ତା'ପରେ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ଘୋର ଯୁଦ୍ଧ ହେଲା ।
ଏକ ପକ୍ଷରେ ପବିତ୍ର ପରି ବିଶାଳକାୟ ବୃଷ୍ଣର ।
ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ କୋମଳମତି ବାଳକ କୃଷ୍ଣ ।
ଯାଦବମାନେ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ, କହିଲେ,
“ଏତ ଘୋର ଅନ୍ୟାୟ । ପାଖରେ ମଧ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟ
କରିବାକୁ କେହି ନାହାନ୍ତି । ଏଠାରେ ତ
ମନୋରଞ୍ଜନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହେଉଛି । କିନ୍ତୁ
ଅସହାୟ ଭାବରେ ଅତିଥି ରୂପେ ଆସିଥିବା
ଏତେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବାଳକ ସହିତ ଭୟଙ୍କର ମଲ୍ଲିକୁ
କପରି ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ଦିଆଯାଇଛି ? ଏବେ
ଯେତିକି ହେଲାଣି ଯଥେଷ୍ଟ । ରାଜାଙ୍କୁ କହି
ମଲ୍ଲିଯୁଦ୍ଧ ବନ୍ଦ କରି ଦିଆଯାଉ ଓ ସେମାନଙ୍କର
ଉପଯୁକ୍ତ ସଜ୍ଜାର କରାଯାଉ ।”

ଯାଦବମାନଙ୍କ ଭିତରେ ନିମେ ଉଦ୍‌ବେଗ ଓ
କୋଳାହଳ ବଢିବାକୁ ଲାଗିଲା । ସେମାନେ
ବୁଝିଲେ ଯେ କଂସ ଜାଣିଶୁଣି କୃଷ୍ଣ ବଳରାମଙ୍କୁ
ନିଧନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏଭଳି ବଳବାନ୍ ମଲ୍ଲି-

ଯୋଦ୍ଧାମାନଙ୍କୁ ନିୟୁକ୍ତ କରିଛି । ସେମାନେ କପରି
ମାରବରେ ବସି ରହି ଏ ଭୟଙ୍କର ଅନ୍ୟାୟ
ସହନ କରିବେ ? କିନ୍ତୁ କରିବେ ବା କ'ଣ ?

କୃଷ୍ଣଙ୍କ କାନରେ ସେମାନଙ୍କ କୋଳାହଳ
ପଡ଼ିଲା ।

କୃଷ୍ଣ ଅଳ୍ପ ହସି ଯାଦବଙ୍କୁ କହିଲେ,
“ଆପଣମାନେ ରୁପ୍‌ରୁପ୍ ବସି ଯୁଦ୍ଧ ଦେଖନ୍ତୁ ।
ମନୋବଳ, ପରାକ୍ରମ, ସହନଶୀଳତା, ଉତ୍ସାହ
ଓ ବିଜୟର ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବାରେ ବୟସର କମ୍
ବେଶିର ପ୍ରଶ୍ନ ନାହିଁ । ବୃଷ୍ଣର ଜୀବନରେ
ଅନେକ ଯୋଦ୍ଧା ହରାଇ ବହୁ ଖ୍ୟାତି ଅର୍ଜନ
କରିଛନ୍ତି । ଏବେ ମୁଁ ତାକୁ ମାରି ଖ୍ୟାତି ଅର୍ଜନ
କରିବି ।”

ପୁଣି ମଞ୍ଜୁଷା ଚାଲିଲା । କୃଷ୍ଣ ଓ ଗୁଣ୍ଡର ପରସ୍ପରକୁ ହସାଇବା ପାଇଁ ନାନା ପ୍ରକାର କ୍ରୀଡ଼ା ଦେଖାଉଥାନ୍ତି । ବହୁ ସମୟ ଘୋର ମଞ୍ଜୁଷା ଚାଲିବା ପରେ କୃଷ୍ଣଙ୍କର ଏକ ଭୟଙ୍କର ମୁଷ୍ଟିକା ପ୍ରହାର ଯୋଗୁ ରକ୍ତବାନ୍ତ କରି ଗୁଣ୍ଡରର ମୃତ୍ୟୁ ହେଲା । ଇତିମଧ୍ୟରେ ବଳରାମ ମଧ୍ୟ ମୁଷ୍ଟିକ ସହିତ ବହୁତ ଥର କରି ତାକୁ ମାରିଦେଲେ । ଦୁଇଭାଇଙ୍କର ବିଳମ୍ବ ଦେଖି କଂସ ମୁହଁରେ ଭୟ ଓ ହରତା ଏତେ ଭୟଙ୍କର ଭାବରେ ପ୍ରକାଶିତ ହେଲା ଯେ ଯାଦବମାନେ ଭୟରେ କମ୍ପି ଉଠିଲେ ।

ଏକଥା ଶୁଣି ଦେବକୀ ମଧ୍ୟ ବହୁତ ଦୁଃଖ କଲେ । ପ୍ରଥମେ କୃଷ୍ଣର ଗର୍ଭରୁ ଶୁଣି ଅତ୍ୟନ୍ତ

ଦୁଃଖ ହୋଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ କଂସ ଯେ ତାକୁ ଯାଦବଙ୍କା ନିମନ୍ତେ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି, ସେ କଥାରେ ତାଙ୍କ ହୃଦୟ ଶତଧା ବିଦାର୍ଯ୍ୟ ହେଲା । ସାତଟି ପୁଅର ମୃତ୍ୟୁ କଷ୍ଟ ପରେ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ପୁଅ ବଞ୍ଚିଛି । ସିଏ ପୁଣି ଏତେ ଦିନ ପରେ ଆସିଛି । କିମିତ ମା' ହୋଇ ସେ ଏତେ କଷ୍ଟ ସହିବେ ? ଦୁଃଖରେ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଲେ ସେ । ମନେ ମନେ ଅନେକ ଦେବତାଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ କୃଷ୍ଣଙ୍କର ଦୀର୍ଘଜୀବନ କାମନା କରି ।

ଏଣେ କଂସ ହୋଧରେ ଜଳୁଥାଏ, ଭୟରେ ବିକ୍ରତ ହେଉଥାଏ । ତା'ପରେ ସେ ତା'ର ଗୁରୁଜଣ ବିଶ୍ଵାସ ଅନୁଚରଙ୍କୁ ଡାକି କହିଲା, “ଦେଖ, କୃଷ୍ଣ ଓ ବଳରାମ ମଥୁରାକୁ ଆସି ବହୁତ ଅତ୍ୟାଚାର କଲେଣି । ଏବେ ତାଙ୍କର ଶେଷ ସମୟ ଉପସ୍ଥିତ । ତୁମେମାନେ ନନ୍ଦ ସହିତରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗୋପପୁରବାସୀଙ୍କର ଶିରଚ୍ଛେଦ କର । ଦୁଇଭାଇକୁ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ ଦିଅ ।”

କଂସର ଏ ହରୁ ଆଦେଶ ଶୁଣି ଦେବକୀ ମୁକ୍ତିତ ହେଲେ । ସେବକମାନେ କୃଷ୍ଣଙ୍କର ବଳରାମଙ୍କ ଦେଖି ଏତେ ଚକିତ ଓ ଭୟଭୀତ ହୋଇଥିଲେ ଯେ ସେମାନେ ଲ'ଣ କରିବେ ଭାବି ଭାବି ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ୁଥିଲେ । ମୁହଁ ତାଙ୍କର ବିକଳ ହୋଇଗଲା । ଏପରି ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ସ୍ଵୟଂ କୃଷ୍ଣ ଚକ୍ର କ୍ରଦାମାରି କଂସ ବସିଥିବା ମଞ୍ଚ ଉପରକୁ ଉଠିଲେ ।

ଯେଉଁ ସମୟରେ କୃଷ୍ଣଙ୍କୁ କହିବାକୁ
 ଉପସାଧନ କଲ । କେହି କଲ୍ୟାଣ କର
 ନଥିଲେ ସେ କୃଷ୍ଣ ଏହି ପାତ୍ରସ ଦେଖାଇ
 ଯାଉ କଂସ ଆଗରେ ପାଇ ଠିଆ ହୋଇପାରେ ।
 କୃଷ୍ଣ ଯେଉଁ କଂସକୁ ସାମାନ୍ୟ କଲିଲେ
 କଂସ ଯେଉଁ କଂସକୁ ସାମାନ୍ୟ କଲିଲେ । କଂସ ଆଗରେ
 ଯେଉଁ କଂସକୁ କଂସାଧନ ଦେଉଥାନ୍ତୁ । ଆଜି
 ଯେଉଁ କଂସ କପରି ସମ୍ଭବପର ଦେଲ ?
 ଯେଉଁକି ନିଜ ନିଜ ଆଖିକୁ ବନ୍ଦାସ କରି-
 ପାରିଲେ ନାହିଁ ।

କଂସ ନିଜେ ମଧ୍ୟ ବହୁଳ ଦେଖାଗଲ । ସେ
 ଯେଉଁକି ଦୃଢ଼ କାର ଦେଇ ସିଂହାସନରୁ ଉଠି
 ଠିଆହୋଇ ପଡ଼ିଲ । କଂସର ସେଭଳି ବିକଟ
 ରୂପ ଦେଖି ଓ ସେ ବଜ୍ର ଦୃଢ଼ କାର ଶୁଣି ସଭାର
 ଅନେକ ଲୋକ ମୁକ୍ତ ଗଲେ । ଯାଦବମାନେ
 କୃଷ୍ଣଙ୍କ ନିରାପତ୍ତ ବସନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରାକର ଆତଙ୍କିତ
 ଦେଖାଗଲେ । କିନ୍ତୁ କାହାରିକୁ ବେଶି ସମୟ
 ସମୟରେ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିଲ ନାହିଁ ।

କଂସ କିଛି କରିବା ପୂର୍ବରୁ କୃଷ୍ଣ ତାହାର
 ମୁକ୍ତିକୁ ଗୋଟାଏ ପାତ୍ରରେ ପକାଇ ଦେଇ
 ଯେଉଁକି ତା'ର ଦୁଇ ଧରି ମାରିଲେ ଏକ ବ୍ରହ୍ମ-
 ଶାସ୍ତ୍ର । ସେଥିରେ କଂସର ଆଖିକାନ ଓ
 ମୁହଁରୁ ରୁଧିର ବହିବାକୁ ଲାଗିଲା । ସେହି
 ଅବସ୍ଥାରେ କୃଷ୍ଣ ତାକୁ ମଞ୍ଚ ଉପରୁ କେନ୍ଦ୍ର
 ପକାଇ ଦେଲେ । କଂସ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଦେଖି
 ଜୀବନ ଛାଡ଼ିଲା ଓ ସିଧା ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଗଲା । କଂସର
 ଅରୁନକ ମୃତ୍ୟୁରେ ସମସ୍ତେ ଜୟଧ୍ୱନି କଲେ ।

କୃଷ୍ଣ ସେହି ଅବସ୍ଥାରେହିଁ ପିତାମାତା
 ବସୁଦେବ ଓ ଦେବକୀଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ
 ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କଲେ । ସାଥିରେ ବଳରାମ
 ଥିଲେ । ଏତେଦିନ ପରେ ଦେବକୀଙ୍କର ଭାଗ୍ୟ
 ଖୋଲିଲା । ଏ ମିଳନରେ ସମସ୍ତେ ଆନନ୍ଦ
 ପ୍ରକାଶ କଲେ । ଧନୁରାସବ ହେବାର ଥିଲା ।
 କିନ୍ତୁ ଏ ରାସବ ସେ ରାସବ ଅପେକ୍ଷା ଅନେକ
 ଭାବରେ ଶ୍ରେୟସ୍କର । କଂସର ମୃତ୍ୟୁରେ ସାର
 ମଥୁରାରେ ରାସବ ଲାଗି ରହିଲା ।

ଠକ ଜ୍ୟୋତିଷ

କୌଣସି ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମରେ ଦୁଇଜଣ ବନ୍ଧୁ ଥା'ନ୍ତି । ଦୁହେଁ ଏକ ଆରେକ ବଳି ଅଳପୁଆ ଓ ଠକ । ଜଣକ ନାମ ବନ୍ଧୁକି ; ଅନ୍ୟଟିର ନାମ ଦୁର୍ବିକି । ନିଜ ଗ୍ରାମରେ କେତେ ଆଉଁ ଠକ ଖାଇବେ । ଦିନେ ଦୁହେଁ ବରୁର କରି ଠକ୍ କଲେ କୌଣସି ଦୁର ଶତ୍ୟକୁ ଯାଇ ନିଜର ବୁଦ୍ଧି ବଳରେ କିଛି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବେ ।

ଦିନେ ନିଜ ଗ୍ରାମ ଛାଡ଼ି ଦୁହେଁ ଚାଲିଲେ । ସଞ୍ଚା ହେବା ପୁରୁଷ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମରେ ପହଞ୍ଚି ରହିବାକୁ ସ୍ଥିର କଲେ । ଗ୍ରାମକୁ ଯିବା ପୁରୁଷ ଗ୍ରାମ ସୀମାନ୍ତରେ ଦେଖିଲେ ଏକଲ ବଳଦଟିଏ ପଡ଼ିଆରେ ଘାସ ଚରୁଛି । ସେମାନେ ଜାଣି-ନେଲେ ଯେ ବଳଦଟି ଘରୁ ଫିଟି ପଳାଇ ଆସିଛି । ଦୁହେଁ ବଳଦକୁ ନେଇ ଟିକିଏ ବୁଦା ଥିବା ସ୍ଥାନରେ ବାନ୍ଧିଦେଇ ଆସିଲେ । ତା'ପରେ

ଗ୍ରାମ ଭିତରକୁ ଯାଇ ରହି ଟି ଫେରାରେ ରହିବା ପାଇଁ ଘରଟିଏ ବାନ୍ଧିଲେ । ଲତମଧରେ ବଳଦର ମାଲିକ ଚାଲିଆଡ଼େ କହିପାରିଲଣି କି ତା' ବଳଦ ହଜିଛି । ଦୁର୍ବିକି କିଛି ନ ଜାଣିଲା ପରି କହିଲା, “ଓଃ, ଇଏ ଗୋଟାଏ କଥା । ମୋ ଗୁରୁ ଜଣେ ବଡ଼ ଜ୍ୟୋତିଷ । ସେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କହିଦେବେ ।” ଏକଥା କହି ସେ ବଳଦ ମାଲିକ ଓ ଅନ୍ୟ କେତେଜଣ ଭଦ୍ରଲୋକଙ୍କୁ ନେଇ ବନ୍ଧୁକି ପାଖକୁ ଲେ । ବନ୍ଧୁକି ସବୁ ଶୁଣି ମିଛରେ ଆଖିଦୁଇ ଧାନ୍ କଲା । ତା'ପରେ ଆଖି ଖୋଲି ବତାଇ ଦେଲା ଠିକ୍ ସ୍ଥାନ ଯେଉଁଠି ବଳଦ ମିଳିବ । ସେମାନେ ସେଠାକୁ ଯାଇ ବଳଦଟିକୁ ପାଇ ଅଟନ୍ତି । ଆନନ୍ଦିତ ହେଲେ ଓ ବନ୍ଧୁକିକୁ ଜଣେ ମହାପୁରୁଷ ବୋଲି ଭାବିଲେ । ଲୋଦର ମାଲିକ କିଛି ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟ ଦେଲା ।

ଠକ ଦୁହେଁ ମହା ଶୁଣି । ଧରା ପଡ଼ିବା ଭୟରେ ପରଦିନ ସକାଳୁ ସେ ଗ୍ରାମ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବାକୁ ବାହାରିଲେ: ସକାଳୁ ବାହାରିଲେ ଗ୍ରାମର ମୁଖିଆ ଆସୁଥିବାର ସେମାନେ ଦେଖିଲେ । ଦୁହେଁ କୁହାକୁହୁ ହେଲେ, “ଇଏ ମୁଖି କି ବିପଦ ଆସିଲରେ ବାବା ।”

କିନ୍ତୁ ମୁଖିଆ ପାଖକୁ ଆସିବାରୁ ହସି ହସି ପଚାରିଲେ, “କାହିଁକି ଧାଇଁ ଆସିଛନ୍ତି ?”

“ମହାଶୟ, ମୋର ଶରୀର ଭଲ ଯେ ଆସଣମାନେ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଦେଖା ମିଳିଗଲା, ମୋର ସୁନା ପାନବଟା କାଳିଠାରୁ ଗୋଟି ହୋଇ ପାଇଛି । ଆସଣ ଆଜି ଦିନକ ଅଟକି ଯାଆନ୍ତୁ ଆଉ ମୋତେ ଦୟାକରି ଜିନିଷଟିର

ସଂଧାନ ଦେଅନ୍ତୁ ।” ମୁଖିଆ ବନ୍ଧବୁଦ୍ଧି ଯୋଗେ ଗାଳି ଦେଇ କହିଲେ ।

“କିନ୍ତୁ ହାୟ, ଅତିର ସମୟ ତ ବ୍ୟର୍ଥ ସମୟ । ଯାହା ଟେକା କଲେ ବ୍ୟର୍ଥ ହେବ । କାଲି ସକାଳୁ ଆସନ୍ତୁ ମୁଁ କହିଦେବି ।” ବନ୍ଧବୁଦ୍ଧି ନିଜର ପ୍ରତ୍ୟୁତ୍ତର ମତ ଗୁଣରୁ କହୁ ପକାଇ ରଖା ପାଇଲା ।

“ହେଉ, ଯାହା ଆପଣେମାନଙ୍କ ଲଜ୍ଜା ।” କହି ମୁଖିଆ ଯୋରିଗଲେ । ସେ ଗଲାପରେ ଦୁହେଁ ଠକ୍ କଲେ କି ଅଇଁ ଗାଦିରେ ଚୁପ୍‌ଚୁପ୍ ସେ ସ୍ଥାନଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବେ ।

ଏଣେ ମୁଖିଆ ଯାଇ ଘରେ କହିଲେ, “ଜ୍ୟୋତିଷ କହିଛନ୍ତି କାଲି ସୁଯୋଦୟ ବେଳକୁ ଗୋରୁର ନାମ କହିଦେବେ ଓ ଜିନିଷ କେଉଁଠି ଅଛି କହିଦେବେ । ଜାଣି ମୋ ବଟା ନିଶ୍ଚୟ ମିଳିଗଲା ।”

ମୁଖିଆଙ୍କର ଭଣିଆ ନାମକ ଗୁରୁର ଘେଉଟ ଗୋରୁରାଇଥିଲା । ଏକଥା ଶୁଣି ତା’ ପ୍ରାଣ ଭୟରେ ଥରହର ।

ରାତି ହେବାରୁ ସେ ଯାଇ ଜ୍ୟୋତିଷଙ୍କ ଘର ପହଞ୍ଚିଲେ ଲୁଚିଲୁଚି ତାଙ୍କ କଥା ଶୁଣୁଛି ।

ବନ୍ଧବୁଦ୍ଧି କହୁଥାଏ, “ବଳଦ ଥୋରେ ତ ଟଙ୍କା ପାଇଲେ ଏବେ ରାତି ଅଧରେ ଲୁଚି ପଲାଇବାକୁ ମୋତେ ଭଲ ଲାଗୁନାହିଁ ।”

ତା’ପରେ ଦୁହେଁ କହିଲେ, “ଆମେ ସକାଳୁ ଯାଇଥିଲେ ତ କେତେ ଦୂର

ପାଇଥାନ୍ତେ । ମୁଖିଆଙ୍କ ପାଳକୀୟା ବେଳୁ
ଗଲୁ ପିତା ଆମେ ଏଠାରେ ହୋଇଲ । ମନୁ
କ୍ଷମା କରନ୍ତୁ !” ମୁଖିଆ କହିବାକୁ
ଅଳ୍ପ ଆବରରେ ଭାବିବା ଶେଷ କରୁଥାଏ ।

ଏଣେ ଅପର ଭାଗର ଖୁବେମି । ନିଜ
ନାମଟା ଶୁଣି ଛବିଆ ହୋଇ ପାଇ ବନ୍ଧୁକି
ପାଦ ଧରି କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ କହିଲା, “ଜ୍ୟୋତିଷ
ମହାରଜ, ମୋତେ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ । ଆପଣ-
ମାନେ ଯେଉଁ ଭାବିଆ କଥା କହୁଲେ ମୁଁ ସେହି
ହୁଏତ । ଲୋଭରେ ପଡ଼ି ତ ଶ୍ରେଷ୍ଠ କଲି ।
ଏବେ ମୁଖିଆ କାଲି ଜାଣିବା ମାତେ ମୋତେ
ପିଟି ପିଟି ମାରି ପକାଇବେ, ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ପିଲା
ସ୍ୱପ୍ନାର ଭାଗିନୀ ।” ବନ୍ଧୁକି ଗନ୍ଧାର ହୋଇ
ପଚାରିଲା, “କିନିଷଟା ଦେଲୁ କୁଆଡ଼େ ?”

“ମହିଂସରେ ଥିବା ବସ୍ତ୍ରାମାନଙ୍କ ଭିତରେ
ଲୁଚାଇ ରଖିଛୁ ଆଜ୍ଞା ।” ଭାବିଆ କହିଲା ।

“ହଉ ଯା’ ଯା’ ତୋ ଭାଗ୍ୟ ଭଲ ଆମକୁ
ଭେଟିଲା ।” ବନ୍ଧୁକି କହିଲା । ଭାବିଆ
ଦୁର୍ଦ୍ଦିକୁ ପ୍ରଣାମ କରି ସେଠାରୁ ବାହାରି ଗଲା ।

ତା’ ପରଦିନ ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ନ ହେଉଣୁ
ମୁଖିଆ ଆସି ହାଜର । ବନ୍ଧୁକି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
ଆଖିବୁଜି ଧାନ କରି କହିଦେଲେ, “ଆପଣଙ୍କ
ମହିଂସରେ ଥିବା ବସ୍ତ୍ରାମାନଙ୍କ ଭିତରେ
ଖୋଜନ୍ତୁ ।”

ମୁଖିଆ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଭରକୁ ଧାଇଁଲେ ଓ
ଖୋଜାଖୋଜି କରି କିନିଷଟି ପାଇଲେ । ସେ

ଶୁପିରେ ଦୁଇଗଡ଼ ଟଙ୍କା ଜ୍ୟୋତିଷଙ୍କୁ ଦେଲେ
ଆଉ ରାତ୍ରିହେତନ ପାଇଁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରି
ଆସିଲେ ।

ରାତ୍ରିରେ ଦୁହେଁ ଆନନ୍ଦରେ ବସି ମୁଖିଆଙ୍କ
ସହଚ ଭୋଜନ କରୁଥା’ନ୍ତି, ଏଇ ସମୟରେ
ରଜାଙ୍କ ନିକଟରୁ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଆସି ମୁଖିଆଙ୍କୁ
ଏକ ଜରୁରୀ ଖବର ଦେଲା ।

ଖବରଟି ଏହି ପ୍ରକାରର—

କିଛିଦିନ ପୂର୍ବରୁ ସାତଟି ବଦେଶୀ ଜାହାଜ
ବାଣିଜ୍ୟ କରିବା ଭଦ୍ରେଣ୍ୟରେ ଆସିଥା’ନ୍ତି ।
ସେ ସବୁଥିରେ ବହୁ ମୁଲ୍ୟବାନ୍ କିନିଷ ଥାଏ ।
ଜାହାଜମାନଙ୍କର ମାଲିକ ରଜାଙ୍କ ସହଚ ଏକ
ବାଜି ରଖିଛନ୍ତି । ସେ ଗୋଟିଏ ବନ୍ଦ ଥିବା

ବାକ୍ସ ରଜାକୁ ଦେଇ କହିଛନ୍ତି କି ଏହା ଭିତରେ କ'ଣ ଅଛି ସପ୍ତାହକ ମଧ୍ୟରେ କହିଦେଲେ ସେ ସବୁ ଜାହାଜ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବେ । ଯଦି କହି ନ ପାରିବେ ତେବେ ରଜା ରଜ୍ୟରୁ ଅଧେ ଦେବେ ।

ରଜା ଅନେକ ଜ୍ୟୋତିଷକୁ ପଚାରି ବିଫଳ ମନୋରଥ ହୋଇ ଅଗତ୍ୟା ଶେଷ ଚେଷ୍ଟା କରିଛନ୍ତି ଏଠାରେ ।

ରଜା ନିଜର ରଜ-ଜ୍ୟୋତିଷଙ୍କ ପାଖରୁ ନାସ୍ତିବାଣୀ ଶୁଣି ଅତ୍ୟନ୍ତ ହତାଶ ହୋଇ ମୋଚେ ଏଠାକୁ ପଠାଇଛନ୍ତି ।”

ମୁଖିଆ ବନ୍ଧୁକୁ କହିଲେ, “ଆପଣ-ମାନଙ୍କ ପରି ଜ୍ୟୋତିଷ ଥାଉ ଥାଉ ରଜାଙ୍କର

କିସୁ କେଉଁଥିପାଇଁ ? ଚାଲନ୍ତୁ ରଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯିବା ।” ଅଗତ୍ୟା ଦୁହେଁ ରଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଗଲେ । ସେଠାରେ ସେମାନଙ୍କୁ ‘ରଜୋଚିତ ସମ୍ମାନ ସହ ସ୍ୱାଗତ କରାଗଲା ।

ରଜାଙ୍କ ସହଚର କଥାବାଣୀ ପରେ ମନ୍ତ୍ରୀ ବୁଝାଇ ଦେଲେ, “କାଲି ଶେଷଦିନ । ଆପଣ ଦୁହେଁ ଅବସ୍ଥା ସମ୍ଭାଳି ନେବେ ତ ଜାଣନ୍ତୁ ଆପଣମାନଙ୍କର ଇଣ୍ୟ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଖୋଲିଗଲା । କିନ୍ତୁ ଯଦି କିଛି ନକରି ପାରିବେ ତେବେ ଏ ରଜ୍ୟର ବିଧାନ ଅନୁସାରେ ଆପଣମାନଙ୍କ ମୂଣ୍ଡ କାଟି ହେବ ।”

ରଜାରେ ଦୁହେଁ ବସି ବିଚାର କଲେ । ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ବନ୍ଧୁକୁ କହିଲେ, “କ’ଣ କରିବା ? ଚାଲି ଆଜି ରାତି ଅଧରେ ପଳାଇବା ଏ ସ୍ଥାନ ଛାଡ଼ି ନଚେତ୍ ମୃତ୍ୟୁ ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ।”

“କିନ୍ତୁ ଆମେ କେତେଦୂର ଯାଇ ପାରିବା ? ସକାଳୁ ସେମାନେ ଜାଣିବା ମାତ୍ରେ ଘୋଡ଼-ସବାର ପଠାଇ ଆମକୁ ଧରିଆଣି ମାରିବେ । ଏପରି ଅପମାନଜନକ ମୃତ୍ୟୁ ଅପେକ୍ଷା ଚାଲି ପାଣିରେ ପଡ଼ି ପଡ଼ି ଯାଇ ଜାହାଜବାଲାଙ୍କ ପାଖରେ ଛଦ୍ମବେଶରେ ଜୀବନ ଭିକ୍ଷା କରିବା ନହେଲେ ମରିବା ।” ବନ୍ଧୁକୁ କହିଲେ ।

ଅଧରାତି ବେଳକୁ ଦୁହେଁ ସମୁଦ୍ର ତଟରେ ପହଞ୍ଚି ପଡ଼ିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ; ଅନ୍ଧକାରରେ ଜାହାଜ ସବୁ ରହିଛନ୍ତି । ଗୋଟିଏ ଜାହାଜରୁ କେବଳ ଆଲୋକ ଦେଖାଯାଉଥିଲା ଏ

ଓ କଥାବାଣୀ ଶୁଣୁଥାଏ । ଛୋଟ ଝିଅଟିଏ ତା' ଅଜା ସହିତ ଅଘର ଲଗାଇ କହୁଥାଏ, “ଅଜା କୁହନା ବାକ୍ସ ଭିତରେ କ'ଣ ଅଛି ? କହିଲେ ମୁଁ ଶୋଇପିବି ।”

ଝିଅ ଜିଦିରେ ଅଟଳ ରହିଲା ।

“ଆଜ୍ଞା ତେବେ ଶୁଣ, ଲୁହା ବାକ୍ସ ଭିତରେ ପିତୃଳ ବାକ୍ସ ଅଛି ତା' ଭିତରେ ଅଛି ରୂପା ବାକ୍ସ । ରୂପା ବାକ୍ସ ଭିତରେ ଅଛି ସୁନାର ବାକ୍ସ ଆଉ ସୁନା ବାକ୍ସରେ ଅଛି ଘାସଟିଏ । ଏବେ ତୁ ଶୋଇପଡ଼ ।” ଅଜା କହିଲେ ।

ଏକଥା ଶୁଣି ଦୁଇ ଠକ ମନ ଆନନ୍ଦରେ ମୃତ୍ୟୁ ଚିନ୍ତା ଛାଡ଼ି ପୁଣି ନଗରକୁ ଲେଉଟି ଆସିଲେ । ସକାଳୁ ରାଜାକୁ ବାକ୍ସ ବିଷୟରେ କହିଦେଲେ । ରାଜା ମହା ଖୁସି ହୋଇ ଜାହାଜବାଲାକୁ ଖବର ଦେଲେ । ଜାହାଜବାଲା ହାରିଯାଇ ସାରା ସମ୍ପତ୍ତି ରାଜାକୁ ଦେଇ ନିଜ ଦେଶକୁ ବାହୁଡ଼ି ଶଲା ।

ରାଜା ଦୁଇ ଠକକୁ ବହୁତ ଧନସମ୍ପତ୍ତି ଦେଇ ରାଜଜ୍ୟୋତିଷ ବନାଇ ଦେଲେ । ପରେ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ବନ୍ଦୁକିକୁ କହିଲା, “ଏମିତି ଆଉ କେତେଦିନ ଚଳିବା ?” ତା'ପରେ ଦୁହେଁ ବିଚାର କରି ଗୋଟିଏ ଉପାୟ ପାଝିଲେ ।

ପରଦିନ ବନ୍ଦୁକି ରାଜାଙ୍କ ସହିତ ବସି ଶଲ୍ଲ କରୁଛି, ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଯାଇ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି କହିଲା, “ହାୟ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ଆମର ସବୁ ଜ୍ୟୋତିଷଶାସ୍ତ୍ରେ ଜଳିଗଲା । ମୁଁ ବହୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ରକ୍ଷା କରି ପାରିଲି ନାହିଁ ।” କହି ନିଜର ଟିକିଏ ପୋଡ଼ିଯାଇଥିବା ହାତ ରାଜାକୁ ଦେଖାଇଲା ।

ରାଜା ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ଓ ତାକୁ ସାନ୍ତ୍ବନା ଦେଇ କହିଲେ, “ଦୁଃଖ କରନାହିଁ । ମୁଁ ତୁମ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ଜମିଜାଗା ଦେଇ ସୁସ୍ଥରେ ରଖିବି ।”

ତା'ପରେ ରାଜଦତ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ପାଇ ସେମାନେ ଆନନ୍ଦରେ ଓ ଆରାମରେ ଜୀବନ କଟାଇଲେ ।

ସେନାପତି ନିବାରଣ

ମହାତଳ ଦେଶରେ ଶାସନ କରୁଥା'ନ୍ତି
ରାଜା ସିଂହକେତୁ । ତା'ଙ୍କ ସେନାପତି
ହେଉଛନ୍ତି ବରବର୍ମା । ସାହସ, ପରାକ୍ରମ ଓ
ଯୁଦ୍ଧବିଦ୍ୟାରେ ତାଙ୍କର ସମକକ୍ଷ କେହି
ନଥିଲେ । କିନ୍ତୁ କାଳକ୍ରମେ ବୃଦ୍ଧାବସ୍ଥା ପ୍ରାପ୍ତ
ହେବାରୁ ସେ କର୍ମରୁ ଅବସର ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ
ଚାହୁଁଥିଲେ । ଦିନେ ରାଜା ଓ ମନ୍ତ୍ରୀ ବସି
କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥା'ନ୍ତି; ସୁଯୋଗ ଦେଖି
ବରବର୍ମା ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ନିଜର ଇଚ୍ଛା
ନିବେଦନ କଲେ ।

ରାଜା କହିଲେ, “ତୁମେ ଅବସର
ନେବାକୁ ସିନା ଗୁଡୁଛ କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଦେବାକୁ
ଗୁଡୁନାହିଁ । ତଥାପି ତୁମର ଇଚ୍ଛାକୁ ମୁଁ ସମ୍ମାନ
ଦେବ । ତେଣୁ ତୁମେ ସେନାପତି ପଦପାଇଁ
ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ମନୋନୀତ କରିବା
ପରେହିଁ ଅବସର ଗ୍ରହଣ କରିବ । ମୁଁ ସ୍ୱୀକୃତି

ତୁମର ଦୁଇପୁତ୍ର ସବୁଦିଗରୁ ଏ ପଦ ପାଇଁ
ଯୋଗ୍ୟ—ତୁମେ କୁହ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ
ଅଧିକ ଯୋଗ୍ୟ କିଏ ?”

“ମହାରାଜ, ଆପଣଙ୍କ କଥା ସତ୍ୟ ଯେ
ଦୁହେଁ ସବୁ ବିଦ୍ୟାରେ ପାରଙ୍ଗମ । କିନ୍ତୁ
ଦୁଇ ପୁତ୍ରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କିଏ ଅଧିକ ଯୋଗ୍ୟ ମୁଁ
କହିପାରିବି ନାହିଁ । ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେନାପତି
ପଦପାଇଁ ଆପଣଙ୍କର ନିର୍ବାଚନହିଁ ଅଧିକ
ଉଚିତ୍ ହେବ ।” ବରବର୍ମା କହିଲେ ।

ରାଜା ମଧ୍ୟ ସେନାପତିଙ୍କ କଥାକୁ ସ୍ୱୀକାର
କଲେ । ପରଦିନ ରାଜା ସେନାପତିଙ୍କ ଦୁଇ
ପୁତ୍ର ଶୂରବର୍ମା ଓ ଜୟସିଂହଙ୍କୁ ଡକାଇ ଆଣି
କହିଲେ, “ତମେ ଦୁହେଁ ଜାଣିଛ ଯେ
ରାଜପଦ ପୈତୃକ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ସେନାପତି
ପଦ ପୈତୃକ ନୁହେଁ । ତଥାପି ତୁମେ ଦୁହେଁ
ନିଜ ପିତାଙ୍କଠାରୁ ସବୁ ବିଦ୍ୟା ହାସଲ କରି

ପାରି । ତାହା ଦୁଇ ଦୁଇ ମାତ୍ର ଖର୍ଚ୍ଚକୁ
ସେନାପତି ପଦ ପାଇଁ ଗଣାନ୍ତି କରବାକୁ
ହେବ । ପ୍ରସ୍ତୁତ ରହୁଥାଅ । କାଲି ପରାଣା
ହେବ ।”

ରାଜାଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ଶୁରବର୍ମା କହିଲେ,
“ମହାରାଜ, ଯୁଦ୍ଧବଦ୍ୟା ଇତ୍ୟାଦିରେ ଆମେ
ଦୁହେଁ ସମକକ୍ଷ ଘର । କିନ୍ତୁ ସେନାପତି ପଦ
ପାଇଁ ମୋର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବେ କୌଣସି
ଅଭିରୁଚି ନାହିଁ । ଆପଣ ଏ ସେତେରେ ମୋ
ଭାଇକୁ ବାଛନ୍ତୁ ।”

ରାଜା ସିଂହକେତୁ କହିଲେ, “ତୁମକୁ
ଯଦି ରାଜ୍ୟ ଚାହେଁ, ତେବେ ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ
ତୁମର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ରୁଚିବୋଧକୁ ତମେ ଡାକ
କରିପାରିବ ନାହିଁ ?”

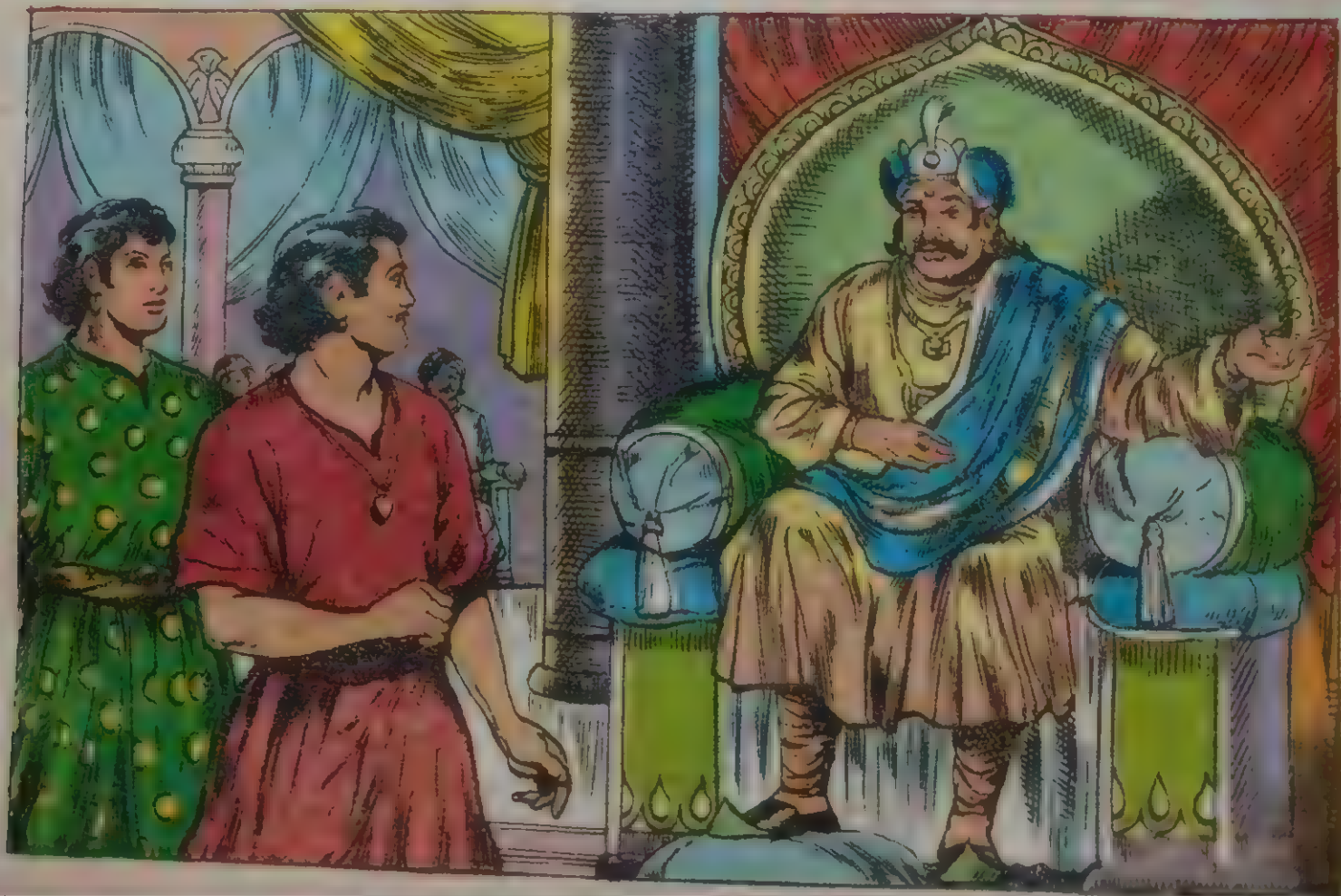
“ଆଜ୍ଞା, ଅବଶ୍ୟ ଚାହା କରିପାରିବ ।”

“ତେବେ ପଦସା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୁଅ ।”

ରାଜା ଦୁଇ ଭାଇଙ୍କୁ ଡାକ କହିଲେ, “ଶୁଣି,
ସାମନାରେ ତଳିବଞ୍ଚା ଘର । ସେଥିରେ
ଭଲ ରକମର ଜନିଷ ଅଛି । ତୁମେ ଦୁହେଁ
ସେଠାକୁ ଯାଇ ଦେଖିଆସ ଓ କୁହ ସେସବୁ
ମଧ୍ୟରୁ କିଏ ସଦାପେଶା ତୁମର ପସନ୍ଦ ଓ
କାର୍ଯ୍ୟକ ?”

ପ୍ରଥମେ ଶୁରବର୍ମାଙ୍କ ପାଲି ପଡ଼ିଲା । ସେ
ଦେଖିଆସି କହିଲେ, “ମହାରାଜ, ତନୋଟି
କଷ ମଧ୍ୟରୁ ଦୁଇୟଟି ମୋର ପସନ୍ଦ ।
ସେଥିରେ ଯୁଦ୍ଧସାମଗ୍ରୀ ଥିଲା ।”

ରାଜା ଓ ମନ୍ତ୍ରୀ ଅଳ୍ପ ହସିଲେ । ତା’ପରେ
ପଡ଼ିଲା ଜୟସିଂହଙ୍କ ପାଲି । ଜୟସିଂହ

ଦେଖିବାର ଫୋର ଆସି କହିଲେ, “ମହାରଜ,
ଧନ ଥିବା କିଛି ମୋର ପସନ୍ଦ ।”

ରଜା ପଚାରିଲେ, “କାହିଁକି ତୁମର ପସନ୍ଦ,
କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ।”

ଉତ୍ତରରେ ଜୟସିଂହ କହିଲେ,
“ମହାରଜ, ଏ ସ୍ୱପ୍ନରେ ଧନହିଁ ଅଧିକ
ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବସ୍ତୁ । ଧନ ସାହାଯ୍ୟରେ ମଣିଷ
ଅନ୍ୟ ସବୁ କିଛି କରିପାରିବ । ଅନ୍ୟ ଦୁଇ
କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯୁଦ୍ଧସାମଗ୍ରୀ ଓ ଶାନ୍ତ୍ୟସାମଗ୍ରୀ ଅଛି ।
ସେସବୁ ଧନଦ୍ୱାରା ଅଣାଯାଇ ପାରିବ । ତେଣୁ
ମୁଁ ଧନକୁ ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟ ଦେଇଛି ।”

ଜୟସିଂହଙ୍କ ଉତ୍ତରରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରସନ୍ନ
ହୋଇ ସଭାସଦ୍ୱାରା କରତାଳି ଧ୍ୱନି କଲେ ।
ରଜା ଶୁଣି ହୋଇ ନିଜ ଗଳରୁ ମୁକ୍ରାମାଳ
କାଢି ଜୟସିଂହକୁ ଦେଇ କହିଲେ, “ଜୟ-
ସିଂହଙ୍କର ଲୌକିକ ଜ୍ଞାନ ପ୍ରଶଂସନୀୟ ଅଟେ ।
ତେଣୁ ମୁଁ ତାକୁ ସେନାପତି ପଦ ପାଇଁ
ମନୋନୀତ କରୁଛି ।”

ସମସ୍ତେ ଆଦୃଷ୍ଟ ଧରେ କରତାଳି ଦେଲେ
ଓ ହର୍ଷଧ୍ୱନି କଲେ । ରଜା ପୁଣି କହିଲେ,
“ଜୟସିଂହକୁ ସେନାପତି ପଦ ଦେବାରେ
ଆଦୃଷ୍ଟ ଏକ କାରଣ ରହିଛି । ଶୂରବୀର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ
ଜୟସିଂହଙ୍କ ପରି ସବୁ ବିଦ୍ୟାରେ ପାରଙ୍ଗମ ।
କିନ୍ତୁ ଆରମ୍ଭରୁ ସେ ଏହି ପଦ ପାଇଁ ଅନିଚ୍ଛା
ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ମୋ ବିଚାରରେ କେହି
କୌଣସି କାମ ପାଇଁ ଅନିଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ କରେ ତ
ତା’ଉପରେ କାମଟି ଲଦି ଦେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ:
ବିଶେଷତଃ ସେନାପତି କାମ । କାରଣ ଏ
କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେନାପତି ଯୁଦ୍ଧକ୍ଷେତ୍ରକୁ ଯିବାକୁ
ସଦା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିବା ଆବଶ୍ୟକ । ସେନାପତି
ପଦ ପାଇଁ ଯାହାର ଅଭିଳାଷ ନାହିଁ ତାକୁ
କଦାପି ଦେବା ଉଚିତ ହେବନାହିଁ ।”

ଦରବାରର ସମସ୍ତେ ରଜାଙ୍କ କଥାକୁ
ବହୁତ ଶୁଣିରେ ଅନୁମୋଦନ କଲେ ।
ତା’ପରେ ରଜା ଶୂରବୀର୍ଯ୍ୟକୁ ଦରବାରରେ
ଅନ୍ୟ ଏକ ସମ୍ମାନଜନକ ପଦ ଦେଲେ ।

ଭଗବାନ ସାଣୀ

କୁନ୍ଦରୁର ଗ୍ରାମର ଗୋଟିଏ ଗାଆଁ
 ଜଣେ ବଡ଼ ଡାକ୍ତର ଥାଏ । ତା'ର ବାପା,
 ଜେଜେବାପା ମଧ୍ୟ ସେହି ବନ୍ୟାରେ ବୁଝୁ ଦୁର୍ଗମ
 ଚିକିତ୍ସା କରିଥିଲେ । ମେଦସ୍ତ ଡାକ୍ତରବନ୍ଧୁ
 ତାଙ୍କର ବଡ଼ତର ହୋଇଛନ୍ତି । ଭଗବାନ
 ଉତ୍ତରୀର ଯୁବକ ଥାଏ, ତା' ଗାମ ଭଗବାନ ।
 ସିଏ ତ ଜନ୍ମରୁ ସେ ବନ୍ୟାରେ ସିନା । ଗୋଟିଏ
 ଶିଳ୍ପୀ ସେ ଟିକିଏ ବଡ଼ ହୋଇଛନ୍ତି ତା' ଗାଁ
 ଭଗବାନକୁ ମାୟୁଁ ପାତକୁ ପଠାଇଲେ ତାକୁ
 ବନ୍ୟାକୁ କରାଯିବ କରାକୁ । କିନ୍ତୁ ଭଗବାନର
 ବୁଦ୍ଧି ବହୁତ । ତା'ର କୈଶଳ ଯଦୁ ମାୟୁଁ ପାତ
 ମଧ୍ୟ ବହୁତ ବେଶି । ସେ ସହଜରେ ହସ୍ତ କରି
 ହେଇ ପଡ଼ୁଥିଲା । ଭଗବାନ ମାୟୁଁ ଘରେ ଥାଏ ।
 ମାୟୁଁ ତା' ଉପରେ ଏତେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ହୋଇଥାଏ ଯେ
 ଯେତେବେଳେ ଡିକାୟତ କରବାକୁ ବାହାରେ
 ଭଗବାନକୁ ପଠାଉଥିଲେ ସାଙ୍ଗରେ ଲେଖିଯାଏ ।

ପରେ ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ପାତ ଗାଁକୁ
 ଗଲେ । ସେ ଗାଁର ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା ବହୁତ ଭଲ
 ଓ ପଞ୍ଜର ବ୍ୟକ୍ତି ଥିଲେ, ଯଦି ମଧ୍ୟ ଥିଲେ ।
 ପ୍ରାୟ ସବୁଦିନେ ଗ୍ରାମର ଭଲମନ୍ଦ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା
 ଅନ୍ୟାୟ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ପାଇଁ ସମା ସମୟରୁ ଘଟୁ
 ଲୁଚିଯାନ୍ତି ଓ ଝେରରେ ଘରକୁ ଖୋଜନ୍ତି ।
 ସେହି ସୁଯୋଗ ଦେଖି ତାକୁ ମାୟୁଁ ଭଗବାନ ଦୁହେଁ
 ଯୋଗରେ ପକ୍ଷିଲେ । ପକ୍ଷିବା ପୁଅରୁ ଭଗବାନ
 କହିଲା, “ମାୟୁଁ ଆଜି ଯୋଗେ ଘୋର ଲାଗୁଛି,
 ପ୍ରାୟମେ ଶାନ୍ତ ସବୁ ଘୋର ଗାଈନେଇ, ପରେ
 ଧନ ଖୋଜିବ ।”

“ଠିକ୍ ଅଛି । ସାବଧାନତା ସହକାରେ
 କରବୁ । ମୁଁ ଭଗର ମଞ୍ଜୁକୁ ଯାଉଛି । କୁ
 ତଳ ମଞ୍ଜୁରେ ଘୋରୁ ଥା' । କାମ ଶେଷ
 ହେଲେ ସିଏ ଆଗ ଅଗିଦ ସେ ଏକ ଗାଈନେଇ
 ଅନ୍ୟକୁ ଘୋଷଣା କରବ ।” ଗୋଟିଏ କହିଲା ।

ନ୍ୟାୟାଧିକାର ପିଲାପିଲି କେହି ନଥିଲେ ।
 ଦୁହେଁ ବଡ଼ ଧାର୍ମିକ ଥିଲେ । ଅଧିକାଂଶ ଦିନ
 ବ୍ରତ ଉପବାସରେ ସେମାନଙ୍କର କଟେ ।
 ସେହିଦିନ ଥିଲା ଏକାଦଶୀ । ସ୍ୱାମୀ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର
 ଉପବାସର ଦିନ । ଦିନସାରା ଉପବାସ କରି
 ସାଜିବେ ଖାଇବେ ବୋଲି ନ୍ୟାୟାଧିକାର ପତ୍ନୀ
 ଶିଶୁ, ଚକ୍ରପାତ୍ର ଧରୁ କରି ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଅପେକ୍ଷା
 କରି କରି କ୍ଳାନ୍ତ ହୋଇ ଟିକେ ଶୋଇ
 ପଡ଼ିଥିଲା । ଶୁକର ଭିତର ବାରଣ୍ଡାରେ ଶୋଇ
 ପଡ଼ିଛି ।

ଗୋବରା ତ ନିଜେ ମହଲକୁ ଚାଲିଗଲା ।
 ଭଗବାନ ଶୁଣିଲେ ପରି ପାଦ ଚିପି ଚିପି ଦଳରେ
 ନିଜ । ଶୁଣି ପିଠାର ବାସ୍ତବରେ ତା' ପାଖକୁ

ସବୁ କୋହଲ । ଘଣ୍ଟା ଯେତେବେଳେ କୋହ
 ସେ ଚାଟାରେ ବସିପଡ଼ି ଖାଇବାକୁ ଲାଗିଲା ।
 ଖାଦ୍ୟ ପୋଷ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଖାଇ ଚାଲିଲା ।
 ଆଜି ତା'ର ଶେକେବେଳେ ଖାଇବାର ଯେଉଁ
 ସନ୍ତୋଷ ପାଇଲା, ତାହା ସାରା ଜୀବନରେ
 କେବେ ମଧ୍ୟ ପାଇନାହିଁ ।

ଖାଇସାରି ସେ ରୁପ୍‌ରୁପ୍ ଖସି ଯିବାକୁ
 ଚାଲିଥିଲା, ଠିକ୍ ଏତିକିବେଳେ କେହି ବାହାର
 ଦ୍ୱାରରେ ଠକ୍ ଠକ୍ ଆବାଜ କଲା ।

ଭଗବାନ ଅନୁମାନ କରିନେଲା ଘର ମାଲିକ
 ଯେତେବେଳେ । ପୁଣି ଶ୍ରେକରେ ଫେରିଥିବାବେଳେ
 ମାଲିକ ନିଶ୍ଚୟ ସିଧାସଳଖ ରଜାଶାଳ ପଟେ
 ଆସିବେ । ଏଇଥିକୁ ଭାବ ସେ ଯାଇ ଗୋଟାଏ
 ପଟା ଭାଡ଼ିପରି ହୋଇଛି ତା' ଉପରେ ଚଢ଼ି
 ବସିଲା ।

ଏହା ଭିତରେ ମାଲିକଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ନିଦ ମଧ୍ୟ
 ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ସେ ଉଠି ବସିଲେ । ଭଗବାନ
 ଭାଡ଼ି ଉପରେ ବସି ଉକ୍ତ ଶ୍ରେକରେ ଅପେକ୍ଷା
 କରିଥାଏ କ'ଣ ହେବ ଦେଖିବାକୁ ।

ତା'ର ଅନୁମାନ ଠିକ୍ ହେଲା । ମାଲିକ
 ଆସି ସିଧା ଖାଦ୍ୟ ପାଖରେ ହାଜର । ସେ
 ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ କହିଲେ, “ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି
 ରଖିଛ ତ ? ଶୀଘ୍ର ମୋତେ ଦେଇ ଦେଇ କୁଖେ
 ବସ ।”

“ହଁ, ହଁ, ଦେଉଛି । କେବେଠାରୁ ତେଜ
 କରି ରଖିଛି । ତୁମେ ଅପେକ୍ଷାରେ ସୁଅ ।”

ଏହିକି କହି ବସୁନ୍ଦରୀ କି ଶାନ୍ତ ପାତ୍ର ଦେଖିବା
ପାତ୍ର ମାନଙ୍କର ଡାକୁଣୀ ଖୋଲି ଦେଖିଲା
ସକଳୁ ଯୁକ୍ତ ଶାନ୍ତ । ସେ ବାସୁ ଦେଖି କହି
ଲେଲା, “ଆଜି କଣ ଯୁକ୍ତ କିଏ ଖାଇଛି ?
କଣିତ ଯୁକ୍ତୁତେ ଖାଇ ଦେଇଛନ୍ତି ?”

“କ’ଣ ଖାଇ ଦେଇଲେ ? ମୁଁ ଅସିବା
ଉଦିତ ମଧ୍ୟ ଅପସା କରି ପାରିଲ ନାହିଁ ?
ସୁଖି ଖାଇ ଦେଇଛ ?” ମାଲିକ ହୋଧରେ
ପଚାରିଲେ ।

“କ’ଣ ହେଉଛି ! ତୁମକୁ ଖାଇବାକୁ
ଦେବା ଆଗରୁ ମୁଁ କେବେ ଖାଏ ? ମୁଁ
ଖାଦ୍ୟ ଯବୁ ଖାଇଛି ନା ନାହିଁ, ଏକଥା
ଭଗବାନ ଦେଖିଛନ୍ତି, ସେହିଁ ମୋର ସାକ୍ଷୀ ।”
ପତ୍ନୀ କହିଲେ ।

“ତମଛତା ଏ ଘରେ ଆଉ କିଏ ଅଛି କି ?
କିଏ ଏକଥା କରିପାରେ ? ଖାଇଛ ତ ଖାଇଛ
ମୋ କଥା ଟିକିଏ ବି ଚିନ୍ତା କଲନାହିଁ । ପୁଣି
ଏତେ ମିଛ ? ଅବଶ୍ୟ ତମେ ଦୟାପଣିଆ
ଦେଖାଇ ଆଉ କାହାକୁ ଦେଇ ଦେଇ ଥାଇ
ପାର । କିନ୍ତୁ ମୁଁ କ’ଣ ଖାଇବ ସେକଥା
ଭାବିବା ଉଚିତ ଥିଲା ତ ! ଠିକ୍ ଅଛି । ଏବେ
ଦୁଇ ଚାରିଟା ବସିଲେ ସତକଥା କହିବ ।”
ଏହିକି ଶ୍ରେକଳାଳରେ ହୋଧବଚନେ ସେ କହି
ପତ୍ନୀକୁ ପିଟିବାକୁ ଗଲେ ।

ଏତେ ମିଥ୍ୟାଗୁର ଓ ନିଷ୍ଠୁରତା ସହ ନପାରି
ଭଗବାନ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନ ମଝିକୁ ଡେଇଁ ପଡିଲା । ସେ

କହିଲା, “ତୁମ ପତ୍ନୀ ସାହା କହୁଛନ୍ତି ଠିକ୍ ।
ସେ ଯବୁ ଖାଦ୍ୟ ତିଆରି କରି ରଖିଥିଲେ । ମୁଁ
ଭଗବାନ । ମୋତେ ପ୍ରବଳ ମୁଧା ହେବାରୁ ମୁଁ
ସେସବୁ ଖାଇଛି । ତମେ ତାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକ
ପିଟିବାକୁ ବାହାରିଛ ?

ଠିକ୍ ସେହିକି ବେଳେ ବାହାରୁ ଖୁବ୍ ଧୀର
ଲୋରେ କିଏ ଡାକିଲା, “ଭଗବାନ !”

“ହଁ ଆସୁଛି” କହି ସେ ଧୀରେ ଧୀରେ
ଘରୁ ବାହାରିଲେ ।

ଏଣେ ଗୋବିନ୍ଦରାଜ ଉପର ମହଲରୁ ବେଶି
କିଛି ପାଇନାହିଁ । ରୋଷେଇ ଘର ପଟରୁ ଖାଦ୍ୟ
ବନ୍ଦୁ ନେଇ ପାଟି ଶୁଦ୍ଧିଥିଲା । ଗୋବିନ୍ଦ ଭାବିଲା
କି ଭଣଜା ନିଶ୍ଚୟ ଧରା ପଡିଛି । ତେଣୁ ସେ

ଧୀର ଧୀର ଭଗବାନର ଦାମ ଧରି
 ଡାକିଲେ । ଭଗବାନ ଧୀ ଧୀ ଘରର ମାଲିକ
 ପରି ନିର୍ଭୟରେ ଡାକୁ ବାହାର ଆସିଲେ ।
 ମାୟୁ ଛାମା ଦୁହେଁ ମିଶି ଗଲେ । ବାଟ
 ବୁଲୁ ବୁଲୁ ଧରୁ ବଟଣା ଭାଙ୍ଗା ମାୟୁକୁ
 କହିଲେ । ମାୟୁ ସବୁକଥା ଶୁଣି କହିଲା,
 “ଯଦି ଧରଣ ଡାକୁ କେହି ଆସ ତ ତେବେ
 ସିଏ ତ ତୁ । ଶ୍ରେଷ୍ଠ କରି, ଘରର ମାଲିକକୁ
 ଶ୍ରେଷ୍ଠ କଥା କହି ଧୂଣି ନିର୍ଭୟରେ ସେଠାରୁ
 ବାହାର ଆସିଲୁ—ବାଃ ।” ଗୋବିନ୍ଦ ଭଟ୍ଟାକୁ
 ଧୁରୁ ପ୍ରତ୍ୟାସା କଲା ।

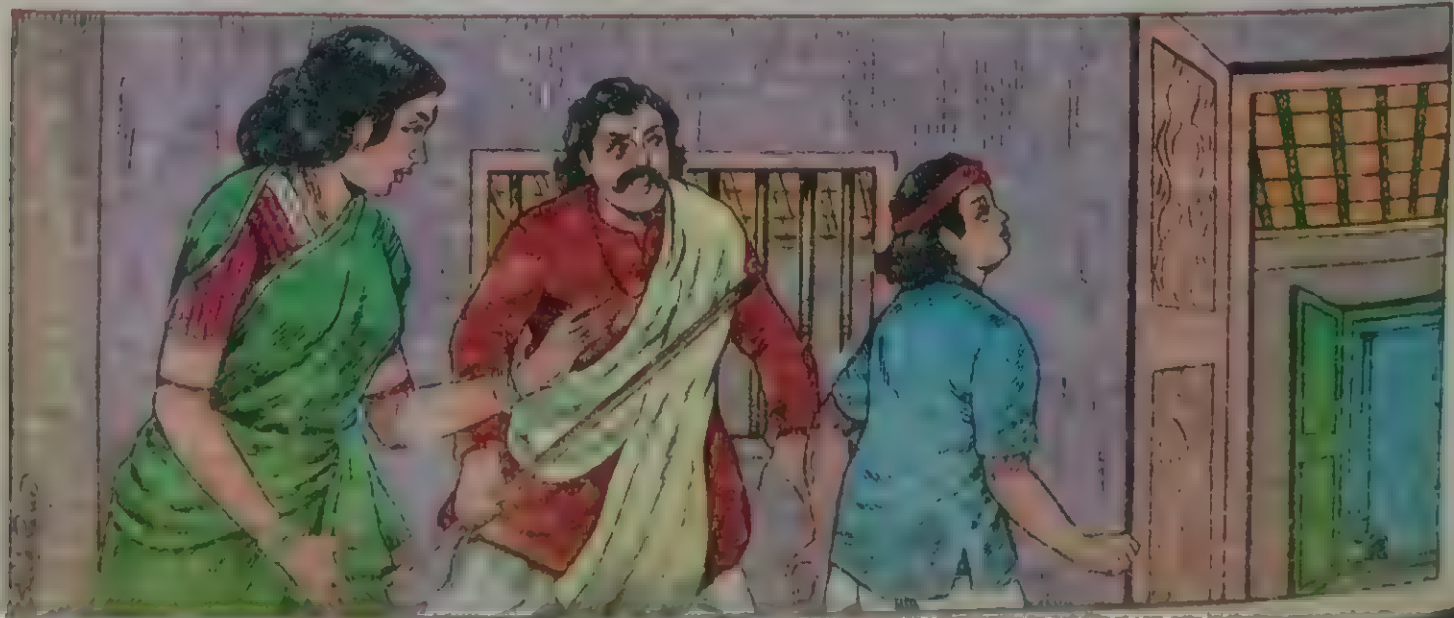
ଏବେ କିଛି ସମୟ ପରେ ହଠାତ୍ ନ୍ୟାୟା-
 ଧୀଶଙ୍କ ପତ୍ନୀ ଚିତ୍କାର କରି କହିଲେ,
 “ଆରେ, ଏତେ କଥା କହି ଚାଲିଲେ ସିଏ
 କିଏ ? ସିଏ ତ ଶ୍ରେର । ଧର, ଧର
 ଧକୁ ।”

“ଏ ଶ୍ରେର ?” କହି ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ବାହାରକୁ
 ଦୌଡ଼ିଲେ । କିନ୍ତୁ ଇତିମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରେର ଚମଟ

ଘଟି ଯାଇଥିଲା । ପରେ ପତ୍ନୀ ଧୂଣି ଖାଇବା
 ଘରକୁ ଘରକୁ ଓ ଦୁହେଁ ମିଶି ଖାଇଲେ ।

ଯଦି କେହି ଶେଷ ଗୋବିନ୍ଦ ତା’ ଧୂକୁ
 ଧରୁ କଥା କହି ଭଟ୍ଟାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାସା କରା କହିଲେ,
 “ବୁଦ୍ଧି ତ ବହୁତ, ଉପସ୍ଥିତି ବୁଦ୍ଧି ମଧ୍ୟ
 ଆଦୂର ଅଧିକ । କିନ୍ତୁ ଧରେ ସିନା ଏମିତି
 ହୋଇଲେ । ସବୁବେଳେ କ’ଣ ଏପରି ହେବ ?
 ତମେ ଏଣିକି ଗୋଟିଏ କଥା ମନେରଖ । ଆମେ
 ଯେବେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ କରିବାକୁ ବାହାରିବୁ, ତମେ
 ପ୍ରଥମେ ଦେଖିବ ଯେ ଭାଗନା ଯେପରି ଟାଳି
 ଯେତେବେଳେ ନ ଯାଏ ।”

କିନ୍ତୁ ଭଗବାନର ମନ କାହିଁକି କେଜାଣି
 ବଦଳିଲେ । ସେ ଭାବିଲା, ମୋର ଯଦି ଏତେ
 ସାହସ, ତେବେ ମୁଁ ସାମାନ୍ୟ ଶ୍ରେର ହୋଇ
 କାହିଁକି ଜୀବନ ବିତାଇବି ? ସେ ଯାଇ ସୈନ୍ୟ-
 ଦଳରେ ଯୋଗଦେଲା ଓ ଯଥା ସମୟରେ
 ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଲା । ସେତିକି ଦୁହେଁ, ମାୟୁର
 ଶ୍ରେର ଅଭ୍ୟାସ ମଧ୍ୟ ସେ ଛଡ଼ାଇ ଦେଲା ।

ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବୃକ୍ଷ

ଇଂଲଣ୍ଡର ଓକ୍ ଟୁଥ ଓ ପାସ୍ତାଲ ଟୁଥ
ଭିତରେହିଁ ପ୍ରାୟ ବଡ଼ ଖୋଦାଏ ।

“ ଓଟପକ୍ଷୀ ବସନ୍ତ ପଡ଼ିଲେ ନିଜ ମୁଣ୍ଡକୁ
ବାଇ ଭିତରେ ଘୋଡ଼ି ଡୋଏ ”—
ଏପରି ଯେଉଁ କନରର ଶୁଣାଯାଏ
ତାହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମିଥ୍ୟା । କିନ୍ତୁ ବସନ୍ତ
ଆସିଲେ ସେ ମୁଣ୍ଡକୁ ତଳକୁ କରି
କାନପାତି ଶୁଣେ । ବସନ୍ତ ଉଷ୍ମତାରେ
ନିଶ୍ଚିତ ହେଲେ ଅନ୍ୟ ପଶୁପକ୍ଷୀଙ୍କ
ପରି ଦୂରକୁ ଚାଲିଯାଏ ।

ଓଟପକ୍ଷୀ

ଲାଭ

ବରକ୍ଷ ବରଷା ତାପମାନ
ପ୍ରାୟ ୪୦୦୦ ଡିଗ୍ରୀ
ପାରେଡ଼ିସ୍ ହୋଇଥାଏ ।

ଜହ୍ନ ମାୟା

ଆଲୋକ ଓ ଆନନ୍ଦର ମାସିକ ପତ୍ରିକା

- * ଭାରତର ପ୍ରାଚୀନ କାହାଣୀମାଳା ସହିତ ନୂତନ କାହାଣୀମାଳାର ଅପୂର୍ବ ସମନ୍ୱୟ ।
- * ସରଳ ଓ ସପତ ଭାଷାର ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ଉଦାହରଣ—ଜହ୍ନମାୟା ।
- * ଦ୍ଵାସଂରସ ସହ ମାନବକତା ଓ ନୀତିଶିକ୍ଷାରେ ସମୃଦ୍ଧ ପତ୍ରିକା—ଜହ୍ନମାୟା ।
- * ଜହ୍ନମାୟା କେବଳ ଶିଶୁ ବା କିଶୋରମାନଙ୍କ ପତ୍ରିକା ନୁହେଁ, ପରିବାରର ସମସ୍ତେ ଏହା ଉପଭୋଗ କରନ୍ତି ।
- * ସାଧାରଣଜନର ଭଣ୍ଡାର—ଜହ୍ନମାୟା ।
- * ଇଂରାଜୀ ଓ ସଂସ୍କୃତ ସମେତ ଡେରଗୋଟି ଭାଷାରେ ପ୍ରକାଶିତ ଏ ପତ୍ରିକା ଭାରତର ଏକତାର ପ୍ରତୀକ ।

‘ଜହ୍ନମାୟା’ ପଢନ୍ତୁ ଓ ପଢାନ୍ତୁ ।

ବାର୍ଷିକ ଦେୟ : ଟ ୩୦-୦୦

‘ଜହ୍ନମାୟା’ର ଗ୍ରାହକ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଆପଣଙ୍କ ସୁର ଠିକଣା ସହ ମନଅର୍ଥର ତଳ ଠିକଣାକୁ ପଠାନ୍ତୁ :

ଡକ୍ଟର ଏଜେନ୍ସିଜ୍

ବିନୋଦ ବିଲ୍ଡିଙ୍ଗ୍ସ,

"CRIPPLE"

The word can maim a child for life.

Imagine not being able to race your best friend. Imagine not having a best friend. Imagine being struck by Poliomyelitis before you even know the word. Or what it means. And be called a "cripple" for life.

Every year, Poliomyelitis or Polio strikes 275,000 children in India. In rural India, 1 in every 150—200 surviving newborn is in danger of developing polio unless urgent preventive measures are taken. And, while you read this, there are 1.6 million polio-stricken children in the country, most of them handicapped for life. If only they had been immunized... in time.

PolioPlus

The Rotarian Relief Programme

Rotary International has embarked on a world-wide immunization programme called PolioPlus. Through this programme, Rotary will provide all polio vaccines necessary for upto 5 consecutive years, for children in countries around the world.

Plus immunization against common childhood diseases like measles, diphtheria, tuberculosis, tetanus and whooping cough—diseases which take 3.5 million young lives in the developing world, every year.

PolioPlus

Rotary International Campaign
TO IMMUNIZE THE CHILDREN OF THE WORLD

Cut and mail to :

Chairman

POLIOPLUS CAMPAIGN TRUST

128, Golf Links

New Delhi-110 003.

Anil Kumar Pant

Here's what You Can Do

YES, WE WISH TO SUPPORT THE POLIOPLUS CAMPAIGN TRUST

We enclose our Cheque/Draft of Rs. ....

Name .....

Designation .....

Company Address .....

Phone No. ....

Cheques/Drafts should be drawn in favour of
POLIOPLUS CAMPAIGN TRUST payable in
Bombay. Contributions are exempted from
income tax under section 80 (G) of the Income
Tax Act, 1961.

